

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățămîntului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățămînt, Știință și Cultură

ANUL XII (XXXIII) Nr. 244 (1 330)
Simbătă 16 octombrie 1982

12 pagini — 2,50 lei

PENTRU PROGRESUL ECONOMICO-SOCIAL AL ȚĂRII

În zilele de 7 și 8 octombrie a.e. s-au desfășurat lucrările Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, eveniment major în viața social-politică a întregului nostru popor; adoptând documente de o deosebită însemnătate pentru progresul economico-social al țării și exprimând cu hotărâre unitatea de nezdruccinat a întregului partid în jurul secretarului său general, plenara se înscrie ca un nou și important moment în desfășurarea cu succes a construcției noastre socialiste.

Hotărârile adoptate de plenară — expresie a rolului conducător al partidului, a capacității sale de a analiza și decide asupra destinului dezvoltării patriei noastre — privesc o problematică de o largă amplitudine, vizând progresul neîntrerupt al societății noastre, înaintarea neabătută a țării spre comunism. Au fost adoptate hotărâri privind planul național de dezvoltare pe anul 1983 și planul dezvoltării agriculturii și industriei alimentare în anul viitor, care vor fi supuse spre aprobare Marii Adunări Naționale; măsurile de autoconducere și autoaprovizionare pentru asigurarea unei bune aprovizionări a populației cu produse agroalimentare și bunuri de consum în acest ultim trimestru al anului 1982 și în semestrul I al anului 1983; realizarea în complex a lucrărilor de îmbunătățiri funciare; participarea, cu părți sociale, a oamenilor muncii din unitățile economice de stat la constituirea fondului de dezvoltare economică; reorganizarea Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României și convocarea Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român.

Aprobarea în unanimitate a documentelor și aprecierilor exprimate în cuvintele rostite de participanții la dezbaterile plenarei au relevat, cu pregnanță, rolul hotărârilor al tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, la elaborarea politicii partidului nostru, la stimularea și mobilizarea energiilor și forțelor creatoare ale națiunii, la îndeplinirea neabătută de întregul nostru popor a prevederilor Congresului al XII-lea al P.C.R. Ideile însușite cuprinse în ampla expunere rostită de secretarul general al partidului în încheierea lucrărilor plenarei, documentele adoptate de plenară constituie un bogat și mobilizator program de acțiune pentru întregul partid și popor, un puternic indemn la noi și importante realizări în toate domeniile și sectoarele de activitate.

La 21 noiembrie a.e. în viața social-politică a țării va avea loc un important e-

veniment — alegerile de deputați în consiliile populare — prilej pentru întărirea democrației noastre socialiste, pentru stringerea legăturii organelor de stat cu masele de oameni ai muncii, pentru manifestarea și mai puternică a voinței și unității întregului nostru popor, de a acționa cu hotărâre pentru îndeplinirea Programului partidului, pentru înflorirea continuă a patriei noastre socialiste.

Este necesar ca, în spiritul orientărilor programatice cuprinse în Cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R. din 1-2 lunie a.e., să acordăm cea mai mare atenție creșterii rolului și atribuțiilor ce revin pe plan local al organelor de stat, cit și tuturor cetățenilor, fiecărui membru al societății noastre socialiste în manifestarea pe un plan cit mai larg a spiritului de responsabilitate socială și angajare civică.

În zilele de 16-18 decembrie 1982 se vor desfășura lucrările Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român — un eveniment politic de cea mai mare însemnătate în viața partidului și a întregii țări — care, prin ordinea de zi anunțată, are menirea să contribuie la îmbogățirea cu noi orientări, a teoriei și practicii revoluționare a construcției noastre socialiste.

„Desfășurarea pregătirilor pentru Conferința Națională — a spus secretarul general al partidului — trebuie să dea un puternic impuls întregii activități în vederea îndeplinirii neabătute a sarcinilor pe acest an, a perfecționării activității în toate domeniile, a creșterii rolului organizațiilor și organelor de partid”.

Anul acesta, la 30 decembrie vom aniversa împlinirea a 35 de ani de la proclamarea Republicii, moment de bilanț și de priviri culezătoare spre viitor, sărbătoare a marilor împliniri ale poporului nostru, îndeosebi ale realizărilor din anii ce au trecut de la cel de-al IX-lea Congres al P.C.R.

Toate aceste evenimente din viața social-politică a țării noastre — momente de mare însemnătate în acest ultim trimestru al anului 1982 — constituie pentru oamenii școlii, pentru întregul tineret școlar tot altele prilejuri de intensificare a muncii de educație revoluționară, de manifestare împreună cu întregul nostru popor, a unității de nezdruccinat în jurul Partidului Comunist Român al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a încrederii neșărnutate în viitorul comunist al patriei.

„TRIBUNA ȘCOLII”

Clasa a IX-a — un examen al capacității și dăruirii cadrelor didactice

În acest an școlar, în clasa a IX-a, primul an al primei trepte liceale, au intrat peste o jumătate de milion de elevi, reprezentând cel mai mare contingent școlar care a beneficiat vreodată de acest nivel de școlarizare. Pentru cuprinderea tuturor absolvenților clasei a VIII-a a anului școlar precedent în clasa a IX-a a acestui an școlar, a fost sporit numărul claselor la marea majoritate a liceelor din întreaga țară și au fost înființate, în numeroase localități urbane și în peste 700 de comune, clase a IX-a pe lângă școlile care au întrunit condiții optime de pregătire a elevilor.

Această realitate, inedită în peisajul dezvoltării învățămîntului din țara noastră, impune din partea tuturor cadrelor didactice care predau la clasa a IX-a un efort deosebit și o mobilizare a întregii capacități de efort și a competenței pentru a asigura desfășurarea în cele mai bune condiții a unei activități de predare-învățare de un înalt nivel calitativ, astfel încât elevii claselor a IX-a care funcționează pe lângă școli să aibă asigurată o pregătire egală cu a celor care se află în clase care funcționează în licee.

Este necesar ca pe agenda de lucru a profesorilor, a profesorilor-diriginți, a directorilor școlilor și liceelor, a organizațiilor U.T.C. și a Comitetelor cetățenești de părinți să se afle ca una dintre sarcinile de bază ale activității lor menținerea pe parcursul întregului an de învățămînt a tuturor elevilor claselor a IX-a.

Sînt, desigur, de trecut unele obstacole ca, de pildă, lipsa de experiență a unor cadre didactice care predau la clasele a IX-a de pe lângă școli, față de tradiția îndelungată a cadrelor didactice care predau în licee sau nivelul dotării cu mijloace de învățămînt, obstacole care pot fi trecute nu numai prin măsuri organizatorice bine chibzuite ci, mai ales, prin atitudine plină de devotament a oamenilor școlii față de propria lor misiune de educatori. Se cere înțelegere profundă a ideii că nivelul de pregătire a elevilor din clasa a IX-a constituie nu numai o sarcină prioritară a acestui an de învățămînt, ci și un examen al capacității și dăruirii cadrelor didactice.

TUDOR ALEXANDRU

În această toamnă, plină de rod bogat, elevii și studenții și-au adus ca de fiecare dată la culesul roadelor cimpurilor, livezilor și podgoriilor, întregul lor aport plin de entuziasm și îmbogățit de conștiința participării, după forța și priceperea lor, la realizarea unei importante acțiuni menite să contribuie la dezvoltarea economiei naționale.

Mai bine de un milion și jumătate de elevi și studenți au participat zilnic la strînsul recoltei, relevînd prezența activă a învățămîntului în campania agricolă din această toamnă.

Prin prezența tineretului nostru studios la strîngerea recoltei, s-a realizat o deosebit de valoroasă investiție de educație la școala muncii, a faptelor și a împlinirilor și, de asemenea, s-a adăugat la bogăția roadelor pămîntului, bogăția de neprețuit a muncii și a hotărîrii cu care învățămîntul participă la bunăstarea întregului popor, la îndeplinirea noii revoluții în agricultura patriei noastre.

Să creștem un tineret sănătos și viguros

Programul de alimentație științifică a populației, elaborat din inițiativa și sub îndrumarea nemijlocită a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se înscrie ca o nouă dovadă a politicii consecvente a partidului și statului nostru de asigurare a bunăstării materiale și spirituale a tuturor oamenilor muncii, de ridicare continuă a calității vieții. Fundamentat pe recomandările științei, ținînd seama, atît de realizările acestuia pe plan mondial, cit și de tradițiile și specificul de consum al poporului nostru, Programul are ca obiectiv major realizarea unei alimentații corecte, care să contribuie la asigurarea sănătății, vigoriei și longevității tuturor cetățenilor patriei.

Pornind de la faptul că realizarea unei alimentații științifice a populației este o problemă complexă și de durată, Programul, precizînd direcțiile în care trebuie să acționeze cercetarea științifică, agricultura, industria alimentară și comerțul, evidențiază sarcinile de mare răspundere ce revin factorilor educativi, între care și învățămîntul.

Contribuția pe care trebuie s-o aducă școala la îndeplinirea prevederilor cuprinse în program capătă dimensiuni nebanuite, dacă ținem seama de faptul că astăzi sînt cuprinși, pe toate treptele de învățămînt, peste 5 600 000 de copii și tineri, adică fiecare al patrulea cetățean al țării. La aceasta se adaugă și faptul că școala conlucrează strîns cu părinții copiilor și elevilor, pe care îi poate și trebuie să-i ajute în cunoașterea și însușirea cerințelor unei alimentații raționale, bazate pe criteriile științifice.

Încă de la vîrsta preșcolară, în activitățile de cunoaștere a mediului inconjurător de dezvoltare a vorbirii, a activităților practice se urmărește cunoașterea de către copii a unor plante, animale și produse alimentare de bază folosite de om, formarea deprinderilor de respectare a regulilor de igienă în con-

sumarea alimentelor, valorificînd experiența de viață a copiilor. Cunoștințele legate de unele aspecte privind îngrijirea și prelucrarea unor plante și creșterea animalelor, în vederea obținerii unor produse sînt însoțite de activități cu caracter practic-aplicativ, de îngrijire a unor animale mici și cultivare de plante, precum și de cunoaștere a unor produse alimentare. Aceste activități se îmbogățesc în cl. I-IV cu precădere în cadrul orelor de Cunoaștere a mediului inconjurător și de lucru manual, urmărindu-se, în continuare, atît calitatea cunoștințelor, cit și valoarea deprinderilor formate.

Pentru formarea unei atitudini corespunzătoare a elevilor față de alimentația echilibrată și a unor deprinderi de pregătire a hranei, în cadrul lecțiilor de Anatomia, fiziologia și igiena omului în clasele a VII-a și a VIII-a, a celor de pregătire tehnico-practică (economie casnică și gastronomie, în gimnaziu), programele și manualele școlare prevăd cunoștințe legate de: valoarea nutritivă a diverselor alimente de origine vegetală și animală, modalități de stabilire a rației alimentare în condiții de activitate, de efort sau de odihnă, consecințele subnutriției și malnutriției asupra organismului, respectarea regulilor de igienă alimentară, rolul omului în asigurarea hranei pentru generațiile viitoare, procedee de preparare a produselor alimentare ș.a.

În același timp, prin conținutul lor, biologia și agricultura mijloacesc cunoașterea de către elevi a importanței îndeplinirii întregului program al revoluției agrare, prin găsirea căilor de stimulare a fotosintezei, de folosire a ei în obținerea de producții timpurii de înalt

Prof. RADA MOCANU
adjunct al ministrului educației
și învățămîntului

(Continuare în pag. 12)

ÎN ACEST NUMĂR:

- Educația ateistă a elevilor
- Tematici orientative pentru perfecționarea pedagogică
- Prima consultație pentru învățămîntul politico-ideologic
- Adunările generale ale oamenilor muncii din învățămînt

În întimpinarea Conferinței Naționale a P.C.R. și a celei de a 35-a aniversări a Republicii

Sfârșitul acestui an este marcat de două evenimente de o importanță excepțională în viața partidului și a poporului nostru — Conferința Națională a Partidului Comunist Român și cea de-a 35-a aniversare a Republicii — evenimente care vor da o nouă perspectivă luptei și muncii populare pentru înfăptuirea Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră.

Pregătirea Conferinței Naționale va trebui să dea un nou impuls întregii noastre activități în vederea înfăptuirii neabătute a sarcinilor puse de partid în fața școlii, a perfecționării activității de educare patriotică revoluționară a tineretului, pentru muncă, pentru producție, pentru viața social-politică.

Pentru marcarea acestor evenimente, în toate unitățile de învățământ se vor lua următoarele măsuri:

Acțiunile mai importante înscrise în Programul unitar al activităților politico-ideologice, tehnico-științifice, culturale-artistice și sportive vor fi dedicate întâmplării Conferinței Naționale a partidului și celei de-a 35-a aniversări a Republicii, iar aceste momente politice de o deosebită importanță pentru partid și pentru poporul nostru vor fi întimpinate cu noi și însemnate realizări în domeniul pregătirii ideologice și profesionale a tineretului școlar și universitar.

În cadrul fiecărei discipline de învățământ și al acțiunilor politico-educative, se vor urmări, permanent, explicarea din punct de vedere științific, ideologic și politic a realităților societății românești, a lumii contemporane, înțelegerea de către elevi și studenți a transformărilor revoluționare ale societății noastre, a trecerii României din stadiul unei țări în curs de dezvoltare la acela al unei țări mediu dezvoltată;

Inițierea unor cicluri de manifestări politico-ideologice în cadrul cărora se vor dezbate și aprofunda gândirea social-politică a tovarășului Nicolae Ceaușescu în domeniul învățământului, științei și culturii, contribuția secretarului general al partidului nostru la dezvoltarea și aplicarea creatoare a teoriei revoluționare a clasei muncitoare la condițiile specifice ale României, la dezvoltarea practicii revoluționare;

În cursul lunilor octombrie și noiembrie, în toate unitățile de învățământ se

vor organiza expuneri cu temele: „Politica P.C.R. în domeniul învățământului; grija părintească a conducerii de partid și de stat pentru asigurarea condițiilor optime de învățură și viață tuturor copiilor țării”; „Însușirea științei și culturii — sarcină principală a tineretului școlar și universitar”; „Realizări și perspective în dezvoltarea învățământului din România”; „Revoluția tehnico-științifică în lumea contemporană; politica P.C.R. în domeniul științei și tehnologiei”;

Activitatea politico-educativă, cu deosebire tematica orelor de informare politică și de dirigențe, va fi orientată spre cunoașterea de către tineretul școlar a problemelor înscrise pe ordinea de zi a Conferinței Naționale a partidului, organizându-se, în acest scop, în toate unită-

țile de învățământ, dezbateri, consultații, întâlniri cu activiști de partid și de stat, cicluri de expuneri etc;

În această perioadă se vor intensifica vizitele în întreprinderi industriale și unități agricole, întâlniri cu lucrători din aceste unități, vizitarea locurilor și monumentelor istorice, a obiectivelor realizate în anii socialismului; formațiile artistice ale elevilor și studenților vor susține spectacole de cîntece și poezii patriotice, evocări;

Cele mai valoroase formații artistice ale elevilor și studenților vor susține, la nivel de ani de studii, școală, facultate, spectacole avînd ca temă „35 de ani de Românie nouă, socialistă”, în care vor omagia patria, partidul, pe secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Bibliotecile școlare și universitare vor populariza prin manifestări specifice (recenzii, întâlniri cu cititorii, expoziții de carte, dezbateri) cartea social-politică, economică și beletristică ce reflectă actul istoric de la 30 decembrie 1947, dezvoltarea economică-socială a patriei în anii socialismului.

Emisiuni pentru învățământ

in lunile octombrie, noiembrie și decembrie 1982

I. RADIO — PROGRAMUL II

LUNI
14.30 „O profesie pentru viitor”;
„Omni de la catedră — educator comunist” (se difuzează prin alternanță)
14.45 „Școala și viața”
MARTI
14.30 „Colocvii radioșcolare” (emisiune de dezbateri politico-ideologice)
MIERCURI
14.30 „La trecut și mare, mare viitor” (album istoric pentru elevi)
JOI
14.30 „Cetățile României socialiste” (emisiune despre noua geografie a patriei)
VINERI
14.30 „Sint suflet în sufletul neamului meu” (emisiune de cultivare a limbii române)
SÂMBĂTA
8.35 „Elevi întreabă, specialiști răspund”.

II. TELEZIUNE — PROGRAMUL I

DOMINICA
8.30 „Conversații pentru elevi de liceu, cursuri serale” (Olimpiada Fizică, Chimie)
MARTI
11.05 „Profesii școlare” (rețetare);

„Profesiunile cincinalului” (rețetare);
„Școala satului — școală pentru sat” (rețetare; se difuzează prin alternanță)
16.05 „Viața școlii” (emisiune de reportaje, anchete și transmisii reflectînd activitatea politico-educativă în școală)

MIERCURI
16.05 „Școala contemporană” (experiențe școlare privind dobîndirea unei noi calități în învățămînt)
„Colocvii pedagogice” (emisiune pentru cadrele didactice-învățători; se difuzează prin alternanță)

JOI
11.05 „Colocvii pedagogice” (rețetare);
„Școala contemporană” (rețetare); (se difuzează prin alternanță)
16.05 „Profesiunile cincinalului” (Cabinet TV de orientare școlară și profesională)

VINERI
15.05 „Profiluri școlare” (experiențe etalon în integrarea învățămîntului cu cercetarea și producția; se difuzează prin alternanță)

SÂMBĂTA
11.05 „Din marea carte a patriei” (emisiune de educație patriotică); „Cultivarea limbii și literaturii române în școală” (se difuzează prin alternanță)

Am citit și vă recomandăm

„Probleme fundamentale ale pedagogiei”, apărută recent în Editura didactică și pedagogică, în 224 pag., reprezintă primul volum dintr-o serie de „Sinteze de pedagogie contemporană” proiectate fiind să mai apară Didactica (2), Domenii ale pedagogiei (3) și Istoria gândirii pedagogice universale și românești (4) — îndreptate spre realizarea Secției de psihologie-pedagogie a Academiei de științe sociale și politice.

Coordonat de prof. univ. dr. docent **Dimitrie Todoran**, volumul urmărește și realizează — așa cum se menționează și în Cuvîntul înainte — reliefarea dinamicii filozofice și metodologice contemporane pe care se întemeiază științele educaționale, precum și înfățișarea contribuției cercetărilor pedagogice românești la dezvoltarea și perfecționarea educației și învățămîntului din țara noastră în lumina politicii Partidului Comunist Român. Studiile cuprinse în acest volum aparțin unor valoroși oameni de știință. Volumul se adresează — ca o carte de referință pentru pregătire și perfecționare pedagogică — tuturor cadrelor didactice, de la învățămîntul preșcolar pînă la nivelul post-universitar.

★

Într-o carte care își propune oglindirea unor timpuri străvechi, al căror adevăr istoric — atît cît e cunoscut — a intrat și el în legendă, imaginația autorului poate fi cu succes fructificată, deopotrivă în ceea ce privește filmul întîmplărilor și în construcția caracterelor. Dar tocmai de aceea răspunderea acestuia este deosebită.

Intitulindu-și romanul, apărut recent la Editura „Eminescu”, „Burebista”, scriitorul **N. Rădulescu Lemnar** își asumă din start obligația de a-și convinge cititorii — mai ales pe cei tineri, cărora li se adresează cu precădere — asupra măreției regelui-erou despre care el însuși afirmă că „a dat dimensiunile umane unei epoci și a indicat sensul dezvoltării unui popor”.

Cartea impresionează printr-un număr mare de personaje, bine caracterizate, unele dintre ele de o complexitate demnă de remarcă — lesne de grupat în funcție de conflictul între bine și rău, specifice povestilor cu subiect mitologic sau legendelor — prin dragostea și admirația pe care o frezește pentru bogăția spirituală și frumusețea morală a celor care sînt înaintașii unui popor demn și viteaz, poporul român. Reprezintă, de fapt, o convingătoare lecție de patriotism, scrisă cu multă trageră de inimă de acest scriitor care manifestă o statornică grijă pentru educarea tinerilor săi cititori.

★

„Învățămîntul naționalităților conlocu-

toare din România”, lucrare recent apărută la Editura didactică și pedagogică și elaborată de un colectiv al Școlii învățămîntului limbilor naționalităților conlocuitoare din Ministerul Educației și Învățămîntului, abordează o amplă problemă actuală privind dreptul la învățare în limba maternă și naționalităților conlocuitoare din România.

Lucrarea își propune — și reușește să-și realizeze cu succes obiectivul — să prezinte, pe bază de date și fapte deprinse din realitate, posibilitățile largi pe care învățămîntul din România le oferă tuturor copiilor și tinerilor din rîndul naționalităților conlocuitoare, deopotrivă cu cei de naționalitate română, de a se instrui și a se educa în limba lor maternă, de a se afirma pînă în condițiile unei egalități depline de acces și șansă, de a se forma ca devotați constructori ai socialismului și comunismului pe pămîntul României.

EDITAT în limbile română, maghiară, germană, engleză, franceză și rusă, volumul prezintă date și informații revelatoare cu privire la organizarea unei rețele corespunzătoare de instituții școlare în limba maternă școlarizarea tuturor copiilor și tinerilor din rîndul naționalităților conlocuitoare, însușirea și cultivarea limbii materne de învățămînt, cunoașterea limbii române, promovarea unui corp valoros de cadre didactice din rîndul naționalităților conlocuitoare în conducerea învățămîntului, dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului din România în consens cu dezvoltarea social-economică a țării.

★

Cartea de povestiri pentru copii „Pentru un pui de sturz”, de **Constantin Clisu**, tipărită de Editura „Ion Creangă”, ne apare ca o atentă călătorie prin universul sufletesc al copiilor, făcută de un autor care, fiind și dascăl și părinte, în același timp, descoperă cu uimire candori nebănuite în sufletul copiilor, adîncimi de gingășie și de sensibilitate, latente conflicte, ascunse cu grijă, sub zgura apăsătorilor. De cîteva ori, aceste revelații au părut straniu dar de a-l învăța ceva pe însuși povestitorul, ca în povestirile „Pentru un pui de sturz”, „Cădeau primii fulgi de nea”, „Tata-i dus cu «subiectele» la apă”, „Tata a avut dreptate”, „Ce a fost mai scump în casă”, „Comoara de la Cetele de pămînt”, „Acțiune pionierească”, „Cătelesul de porțelan”, Tonul cald, sfîștos, limpezimea și seninătatea narațiunilor fac din autor, cu siguranță, un scriitor citit de copiii de toate vîrstele.

★

„Întrebări și răspunsuri la probleme de

educație aleistă a tineretului”, aflat la cel de-al III-lea volum apărut în Editura politică (București, 1982, 224 pag.) sub editura unui colectiv de autori, personalități cu largă audiență și autoritate în specialitate, cuprinde 66 de „răspunsuri” care constituie tot atitea scurte articole formulate cu multă concizie, cu claritate, rigurozitate științifică și o bogată informație și argumentare.

Specifica cîteva dintre întrebările cărora le aflăm răspunsurile în acest volum: „Apariția religiei a fost necesară sau întâmplătoare?” „Dacă-eeții au fost monoteiști sau politeiști?” „În ce constă critica contemporană a religiozității?” „Ce sînt teoriile creaționiste?” „Ce spun maselele de la Marea Moartă?” „Ce este metamorfoza?” „De ce există școli teologice în socialism?” „Care este raportul dintre religie și politică?” „Recomandăm cartea cercurilor de ateism din școli și cadrelor didactice, indiferent de specialitate, ca mijloc de pregătire pentru a valorifica, de pe poziții materialist-dialectice și istorice, potențialul formativ steist al disciplinelor pe care le predau.

★

O nouă apariție în peisajul literarului pentru școlari, preșcolari și școlii patriei: „Țupa-țupa și prietenii săi” de **Irimie Strînt**. Scurte istorioare cu întîmplări hazlii, alerte, caracterizate, cum e și de așteptat, prin concizie și simplitate. Realelor aptitudini de scriitor în acest gen, asociate îndelungatului exercițiu la o publicitate pentru copii, i-a asigurat autorului experiența necesară abordării acestui gen de autentică utilitate educatoarelor din grădinițe, părinților și, evident, nicidecum în ultimul rînd, copiilor.

Subiectele sînt abordate și dezvoltate cu fantezie, încheiate cu poante și, evident, cu o țintă morală educativă. Tocmai tematica, precum și maniera ei de tratare, considerăm a fi cele dintii calități ale acestei cărți, cu atît mai mult cu cît ea se înscrie în sfera idelilor cuprinse în programul educației moral-politice al organizațiilor de copii și tineret din unitățile de învățămînt. Fiecare istorioară atinge o anumită coardă a gingășiei și sensibilității micilor cititori, le sugerează cu finețe și subtilitate un mod de conduită, o atitudine.

Susținută de o ilustrație adecvată, situată la înălțimea fanteziei textului, poveștilele iepurașului Țupa-țupa și ale prietenilor săi alcătuiesc o carte pe care o recomandăm pentru „cititorii” din grădinițe.

ALEXANDRU TEODORU

SOCIETATEA DE ȘTIINȚE MATEMATICE

Preocupări actuale și de perspectivă

Societatea de științe matematice din R.S. România are ca membri cadrele didactice de matematică de toate gradele, cercetători, matematicieni, specialiști din producție, informaticieni, ingineri și, în general, orice beneficiar și utilizator de matematică în activitatea sa profesională. În același timp, elevii și studenții sînt integrați în activitatea societății. Ca atare, planul nostru de activitate se desfășoară sub semnul integrării învățămîntului cu cercetarea și producția, ceea ce explică prezența și realizarea unor teme mai neobișnuite și în planul din anul acesta.

Dintre realizările anului trecut vom menționa numai o parte pentru a ilustra integrarea activității societății în învățămînt, cercetare, cultură și practică socială. De exemplu, consfăturile cu temele: **Matematica, școala și producția** — la Deva, **Abordarea metodică și științifică a predării noțiunilor mai dificile din manuale** — la Giurgiu, **Laboratorul de matematică, formă modernă de stimulare a creativității tineretului** — la Odorheiu Secuiesc, **Aplicațiile matematicii în istorie și arheologie** — recent, la Vălenii de Munte, completează sesiuni științifice ale cadrelor didactice, ca acelea de la Baia Mare, Tirgu Lăpuș, Sighetu Marmației, Cimpina, în care s-au dezbătut probleme ale predării matematicii, discutîndu-se, paralel, programele analitice și manualele în vigoare.

O altă formă de activitate o constituie consfăturile comemorative, în cadrul cărora, pe lângă prezentarea figurii și opereii unor personalități, se dezbate teme metodico-științifice de actualitate. **Centenarul nașterii lui Traian Lalescu** a fost comemorat la București, Craiova și Slatina, într-un cadru solemn și cu un program amplu. Pe aceeași linie se situează colocviul comemorativ de geometrie și topologie „150 ani de la apariția opereii Appendix a lui Janos Bolyai” — la Cluj-Napoca și Tirgu Mures, ca și Comemorarea lui Dan Barbilian — Ion Barbu — la Cimpulung Muscel. Conferința Națională de teoria probabilităților — la Brașov și simpozionul de astronomie **Contribuții românești la studiul stelelor duble** — ținut la Cluj-Napoca, în cadrul reuniunii interacademice a tîrilor socialiste de astronomie, relevă alte aspecte ale activității societății noastre.

Pentru elevi și studenți am organizat: concursul anual al rezolvitorilor **Gazeta Matematică** — ediția a III-a, cu faza finală într-o tabără la Cimpulung Muscel, pregătirea și selecționarea echipei de studenți a României pentru cea de-a VI-a balcaniadă a studenților și tinerilor cercetători și apoi participarea, prin membrii comisiilor de concurs și prin organizare, la această balcaniadă, care este o manifestare unică pe glob.

În sfîrșit, Școala de vară de informare și documentare științifică de 3 săptămîni pentru profesorii de matematică din licee și gimnazii, ținută la Predeal, sub forma unui seminar cu contribuția tuturor participanților, completează acest rezumat format din spiciuri asupra activității societății în cursul acestui an.

Vacanța, sesiunile de examene și alte activități concrete ale elevilor și studenților împreună cu cadrele didactice au încetinit temporar ritmul acestei activități, care se reia, grăbindu-se, spre sfîrșitul anului calendaristic. Vom avea la Craiova — la 11-12 noiembrie 1982 — consfăturile „Matematica și sportul de performanță”, precedată de cea de la Curtea de Argeș cu tema „Activitatea în cercurile de elevi pentru stimularea creativității acestora”.

O acțiune pe care o proiectăm la Buzău va fi conferința cu tema **Notațiile în învățămîntul actual de matematică în școala generală și în liceu**. La Satu Mare și Sălași vom trata tema **Caracterul multidiscipinar al matematicii și predarea interdisciplinară**. Un colocvii despre mecanica solidelor se va organiza la Cluj-Napoca, iar altul, despre mecanica fluidelor, la Galați. Societatea de științe matematice găzduind și activitatea metodică-științifică a mecanicienilor, în lipsa unor societăți de mecanici.

În sfîrșit, pregătim consfăturile cu tema **Matematica în agricultură**, pe care o vom dezvolta la Tulcea și Slobozia, precum și cea cu tema **Inducție și deducție**, la Baia Mare.

Nu am vorbit nimic despre activitatea noastră editorială, deși avem 4 publicații periodice: **Gazeta Matematică** și **Matematica Lapok** pentru elevi, **Gazeta Matematică**, publicație metodică pentru profesori și studenți, și **Buletinul Societății de științe matematice în limbi internaționale**, cea mai veche revistă românească de nivel internațional. Pentru publicarea și difuzarea acestora se desfășoară o activitate intensă prin devotamentul și competența unui colectiv destul de mic în ceea ce privește alcătuirea sa, dar plin de entuziasm și de dăruire pentru răspîndirea lucrărilor matematice, în principal în rîndul cadrelor didactice și al elevilor din toate treptele și filialurile de învățămînt.

Acad. N. TEODORESCU

ESTE NECESAR SĂ EDUCĂM TINERETUL, OAMENII MUNCII DIN PATRIA NOASTRĂ ÎN SPIRITUL CONCEPȚIEI MATERIALISTE DESPRE LUME ȘI VIAȚĂ, AL CUNOAȘTERII ORIGINII DEZVOLTĂRII SOCIETĂȚII, A VIEȚII, A OMULUI. ESTE RUSINE SĂ SE MAI GĂSEASCĂ — E DREPT, PUȚINI, DAR, DIN PĂCATE, SE MAI GĂSESC — ÎN ÎNVĂȚĂMÎNT, OAMENI CARE SĂ MAI AIBĂ CONCEPȚII MISTICE, ÎNAPOIATE, DESPRE VIAȚĂ ȘI DESPRE LUME.

NICOLAE CEAUȘESCU

(din Cuvîntarea rostită la marea adunare populară consacrată deschiderii anului de învățămînt 1982—1983)

Educația ateistă a tineretului școlar

Obiective și sarcini actuale

Realizarea obiectivelor și sarcinilor pregătirii teoretice, ideologice a tinerelor generații, înarmarea lor cu concluziile care decurg din analiza științifică a dezvoltării sociale, din confruntările ideologice ce au loc în lumea contemporană, impun intensificarea activității politico-educative, desfășurarea unei largi activități de ridicare a conștiinței socialiste, de formare a omului nou, cu o atitudine înaintată față de muncă, față de interesele generale ale societății.

În activitatea de educare socialistă a maselor, a tineretului, o atenție deosebită trebuie să se acorde însușirii de către elevi a concepției științifice despre lume, desfășurării unei largi activități de răspindire a noilor cuceriri ale științei și tehnicii contemporane, formării unor convingeri științifice privind materialitatea lumii inconjurătoare, combaterii teoriilor neștiințifice, mistice, a concepțiilor retrograde. O direcție principală a muncii de educație științifică a școlii o reprezintă sprijinirea tinerilor în înțelegerea și explicarea esenței fenomenelor din natură și societate, a faptului că lumea este guvernată de legi obiective, pe care oamenii trebuie să le cunoască și să le înțeleagă pentru a asigura dezvoltarea societății noastre socialiste.

În acest complex proces educativ, un rol deosebit revine școlii care, prin activitatea instructiv-educativă specifică pe care o desfășoară, transmite generațiilor tinere cele mai noi cuceriri ale cunoașterii umane, contribuie la ridicarea nivelului de cunoaștere științifică a elevilor, la însușirea valorilor științei naționale și universale, la dezvoltarea orizontului lor spiritual, a gândirii materialist-dialectice, care îl ajută să aprecieze, în spirit științific și creator, fenomenele și evenimentele ce se produc în natură, societate și gândire, să respingă ideile și practicile conservatoare, neștiințifice, mistico-religioase, care dezorientează omul, îl împiedică în procesul cunoașterii, al acțiunii de transformare revoluționară a lumii.

Așa după cum o demonstrează și experiența unor învățători și profesori din județul Suceava, relatată în această pagină, în școli s-a acumulat o bogată experiență în acest domeniu, cadrele didactice reprezentînd toate disciplinele școlare, activînd pe toate treptele sistemului de învățămînt, etalînd un bogat spirit de inventivitate și măiestrie în multiplicarea și rafinarea continuă a căilor și mijloacelor didactice pe care le utilizează în realizarea, la cote calitative superioare, a obiectivelor și sarcinilor formării concepției consecvent științifice despre lume și viață a elevilor.

Prof. univ. dr. ȘTEFAN COSTEA
secretar științific la Academia de Științe Sociale și Politice

Interdisciplinaritatea înseamnă front comun

Prof. Viorica Răcaru, Liceul industrial nr. 4 din Suceava: După opinia noastră, formarea și afirmarea unei dimensiuni atee la elevi, cit și la omul matur, urmează calea generală a formării și afirmării conștiinței socialiste în general. Punctul de plecare îl constituie cunoașterea. Iată, deci, că demersul pentru edificarea unui om nou, cu convingeri ateiste, nu se oprește la nivelul științelor fundamentale, ci cuprinde întregul avantaj al realității ce intră sub incidența cunoașterii. Dar cunoașterea, prin ea însăși, oricît ar fi de diversă, nu e în măsură să asigure fundamentele convingerilor ateiste. Ea trebuie urmată de o însușire corespunzătoare a elementelor cunoscute de către subiect, însușire asociată, cu sau fără vrerea noastră și cu o valorizare, cu o apreciere a acestor cunoștințe. Se formează pe acest temel o structură internă de valori a personalității. Iată de ce credem că o unire a eforturilor tuturor disciplinelor din învățămînt, o facilitare a lor subsumată formării unor convingeri materialiste este de urmat față de părerea generală, după care ponderea într-un asemenea efort educativ trebuie să-l dețină disciplinele științifice. O asemenea opțiune ar justifica părerea că învățarea limbii române să se facă numai prin intermediul orilor de limba română, iar fizicianul, chimistul, biologul să-și poată permite în, predarea acestor discipline o limbă mai puțin corectă. Dincolo de această comparație există însă un adevăr care trebuie să dea de gîndit: exprimarea noastră nu e o problemă facultativă sau circumstanțială determinată de disciplina pe care o predăm, ci una ce ține de logică, de respect, în ultimă instanță, de noi înșine. În studiul oricărui fenomen laic sau religios, dimensiunea exactă a conștiinței ne-o oferă atitudinea. Aceasta din urmă devine matricea prin care valorizăm cu adevărat personalitatea.

La lecție și în cercurile de educație materialist-științifică

Prof. Elena Sandovici, Școala din Dolheștii Mari: La clasa a V-a am urmărit înarmarea elevilor cu un sistem de cunoștințe care au contribuit la formarea treptată a bazelor științifice despre lume, la înțelegerea rolului maselor în făurirea istoriei și a contribuției diferitelor popoare din antichitate la progresul civilizației universale prin: orientarea elevilor în înțelegerea condițiilor în care a apărut religia, rădăcinile ei de clasă (exemplu: religia a apărut în epoca pietrei, ca urmare a nivelului scăzut al cunoștințelor oamenilor); prezentarea de cunoștințe în legătură cu unele forme arhaice de credință: politeism, dualism, monoteism — ca reprezentări eronate despre

lume și viață (Tema: „Orientul antic”); introducerea unor informații asupra apariției creștinismului ca formă iluzorie de protest împotriva orinduirii sclavagiste și a rolului său în susținerea politicii claselor dominante; dezvoltarea caracterului de clasă al culturii sclavagiste (exemplu: lecțiile despre cultura popoarelor din antichitate) etc.

Alături de lecțiile de istorie, la educarea materialist-științifică a elevilor au contribuit și alte activități: informările politice, prezentarea și discutarea unor articole din presă, învățămîntul politic, unele activități din cadrul dețasamentului de pionieri.

Astfel, prin cercul de educație materialist-științifică am evocat îndelungată istorie a gândirii materialiste și ateiste. Pentru formarea concepției științifice despre Univers și combaterea concepției teologice despre lume am discutat și tema „Zbor imaginar în Cosmos”. După o discuție despre Univers, constelații, sisteme planetare, despre locul ocupat de planeta Terra — planeta oamenilor, am arătat mistificările religiei privind fenomenele Universului, obligația oamenilor de a se supune necondiționat. Apoi am trecut la reliefa eforturilor oamenilor de știință din vechime pînă astăzi, pentru a dovedi netemeinicia credințelor religioase. Spre exemplificare, am proiectat diapozitive din setul „Oameni de seamă despre știință și religie”, asociate cu citate semnificative din opera lor, despre poziția acestora în legătură cu problema pusă în discuție. Acestea au fost comentate cu ajutorul elevilor și au avut un real efect. În ultima perioadă am purtat discuții cu membrii cercului și pe marginea seriilor științifice „Călătorie în Univers”, „Evoluția vieții pe pămînt”, „În lumea enigmelor”, programate de televiziune.

Intrucît există instituții religioase și familii care de la cea mai fragedă vîrstă transmit și formează sentimente și convingeri mistice, am pus în discuția membrilor cercului și subiecte ca: „Ce știm despre sărbătoarea Paștelui și a Crăciunului?”, „Cum a luat naștere credința în sfinți?”, „Ce este minunea?”, „Va avea loc sfîrșitul lumii și judecata de apoi?”. Pentru desfășurarea acestor activități am folosit filme ca: „Să nu-ți faci chip cioplit”, „Minunea” etc.

În cadrul altei acțiuni am dezbătut probleme ca: „Ce este mitul?”, „Cum și de ce a apărut religia?”, „Geneza și apocalipsul în Biblie și știință”, „Calendarul religios și cel astronomic”, „Argumente noi aduse de religie pentru combaterea științei contemporane”.

O altă activitate desfășurată sub formă de mozaic științific, pe baza documentelor Congresului al XII-lea al P.C.R., a fost intitulată „Anul 2000 în imaginea științei și tehnicii”.

Condiții ale desfășurării educației ateiste

Inv. Felicia Sturzu, Școala nr. 5 din Rădăuți: Condițiile de care depinde eficiența muncii de educație ateist-științifică sînt, în principal, următoarele: pregătirea și orientarea ideologică-politică a educatorului; cunoașterea temeinică a imperativelor educației comuniste în general și ale educației ateist-științifice în special; conștiința necesității educației ateist-științifice: corelarea activității de educație ateist-științifică cu activitatea politică, morală, cetățenească, estetică, practică; cunoașterea literaturii de specialitate de dată recentă; cunoașterea mediului copilului, a gradului de răspindire a specificului și intensității manifestării credințelor și practicilor mistico-religioase locale, cunoașterea exactă a copiilor aflați sub această influență pentru adoptarea unei strategii și tactici adecvate: informație științifică de „ultimă oră” cu privire la evenimentele și descoperirile tehnico-științifice; fermitatea ideologică și tactul pedagogic; caracterul permanent, concret și sistematic al muncii în această direcție; cunoașterea și aplicarea unei metodologii specifice muncii cu elevii.

Spiritul laic și umanist al literaturii populare

Prof. Olimpia Lupașcu, Liceul economic din Suceava: Capitulul „Literatură populară”, așezat la începutul programei de literatură pentru clasa a IX-a, oferă multiple posibilități de educație ateist-științifică a elevilor, de evidențiere a spiritului laic și umanist ca element dominant al culturii românești. Literatura populară este un fenomen căruia cercetătorii i-au descoperit valori definitorii morale, estetice, spirituale. Este umitoare vitalitatea spiritului popularului român care, în ciuda atîtor restriți, a multelor opreliști sociale și naționale, a putut avea o cultură populară care cuprinde un inepuizabil izvor de valori morale și este, todată, de înaltă tinută estetică.

Am încercat să explic elevilor că, dacă „Morțița” este tipică pentru atitudinea contemplativă, alte balade, deosebi cele haideuștii, sînt tipice pentru principiul activ al vieții, iar legenda Mesterului Manole exprimă o culme a creativității popularului nostru. Și, dacă atitudinea contemplativă este în primul rînd una laică, cu atît mai greu pot coexista elementele mistice cu celelalte forme de comportament, chiar dacă religia rămîne, într-o bună parte din creația literaturii populare, un fundal al gândirii și acțiunilor umane. Aceste laturi fundamentale ale spiritului popular dovedesc limpede că pentru poporul nostru semnarea nu înseamnă neputință, ci că alte valori spirituale apar în primul plan: ura nestăvilă împotriva asupritorilor, sentimentul dreptății, dorul de libertate, răzburarea ca faptă justiciară, dragostea și generozitatea față de cei obiști, dinamismul raportului dintre om și natură, noblețea sufletească.

Capitole ca: „Istoriografia în limba română”, „Iluminismul Școlii ardelenne” oferă alte posibilități de educare ateist-științifică a elevilor, ele ilustrează o permanentă prezență în cultura și literatura românească a spiritului laic și umanist, chiar într-o epocă în care, sub preslunea organizării feudale a societății, ideologia dominantă era cea religioasă.

Drumul către adevăr

Prof. Maria Mihăilă, Școala din Capu Codrului: Noul mod de predare-învățare a matematicii urmărește formarea la elevi a gândirii matematice, punerea lor în situația de a redescoperi și utiliza matematica. Ridicarea treptată de la nivelul noțiunilor științifice la sesizarea unor implicații generale și integrarea acestora în sisteme, formarea capacității de aplicare în practică a cunoștințelor, de verificare a soluțiilor, de a compara, clasifica, ordona, demonstra sînt cîteva din procedeele specifice prin care matematica contribuie la formarea gândirii științifice și implicit la depășirea unor limite și alitudinilor tributare unor idei și practici iraționale.

Pentru însușirea corectă a noțiunilor matematice, pe parcursul fiecărui an școlar întocmesc împreună cu elevii din toate clasele un dicționar de matematică, în care noțiunile sînt inserate sub următoarea formă: definiția în limbaj obișnuit; reformularea ei (cînd este posibil) cu ajutorul simbolurilor; reprezentarea grafică (figură, diagramă etc.); aplicații în practică.

Cunoștințele capătă astfel trînicie și aplicabilitate, cel puțin din următoarele motive: elevul este pus în situația de a selecta, reprezenta și căuta exemple practice; are posibilitatea de a-și aduna rapid elementele de care are nevoie în rezolvarea problemelor. Stabilind corect relațiile dintre mărimile ce intervin și modelul grafic, de cele mai multe ori întrezărește și căi de soluționare; își formează deprinderi corecte de exprimare orală și scrisă, utilizînd un limbaj matematic exact și adecvat.

Pe un fond noțional temeinic se pot clădi algoritmi de calcul și scheme de raționament, deosebi pentru demonstrarea teoremelor și rezolvarea problemelor, se poate realiza corelarea cunoștințelor esențiale, se formează deprinderi de a emite ipoteze, de a le verifica și interpreta.

A forma gândirea matematică a elevului înseamnă, în aceste condiții, a-și cultiva conștiința imensei virtuți umane de a descoperi adevărul.

Unitatea structurală a materiei

Prof. Cornelia Perhinschi, Școala nr. 1 din Dărmănești: Fizica și chimia fiind prin excelență discipline practice, organizez astfel lecțiile ca elevii să participe direct la reproducerea unor fenomene, la verificarea unor legi, astfel ca însușirea cunoștințelor să se facă prin propria lor activitate, deoarece în mintea elevilor se fixează profund tot ceea ce este cucerit prin efort personal.

Lucian Blaga remarcă: „A experimenta înseamnă a face din însăși intervenția activă a omului, în mersul naturii, un izvor de cunoaștere”.

La lecții ca: „Materie”, „Corp”, „Substanță”, „Structura substanțelor”, „Proprietățile substanțelor” pornesc de la adevărul științific că lumea este prin natura ei materială, încercînd să introduc în conștiința elevilor ideile și legile materialismului dialectic. Astfel, demonstrez că substanțele există în afară și independent de conștiința omului, că aceste substanțe sînt alcătuite din particule mici, molecule și atomi, care se influențează reciproc și sînt într-o continuă mișcare și transformare.

Prin experiențe ca: dizolvarea unei substanțe în alta, difuzia la lichide, gaze, electricizarea corpurilor, mișcarea unei particule de polen în apă privită la microscop etc., elevii verifică practic cele spuse teoretic.

Studiînd „Structura substanțelor” la chimie, realizez legătura între cunoștințele învățate la fizică și biologie, subliniînd că interdependența dintre aceste trei științe fundamentale decurge din faptul că ele studiază aceleași forme de mișcare: mecanică, termică, electromagnetă. De exemplu, „Viața, ca obiect al biologiei”, se studiază și prin metode fizice și chimice (metabolismul, digestia). La lecția „Elemente chimice”, pe lângă noțiunile date în manual, mai arăt că în compoziția materiei vii intră aproximativ 35 de elemente, dintre care cele mai importante sînt: Oxigen, Carbon, Hidrogen. Pentru a fixa și mai bine unitatea structurală (chimică) a materiei arăt că cercetarea materiei meteorice, ca și a rocilor lunare și a solurilor altor planete (Marte, Mercur, Venus) dovedește aceleași elemente chimice ca și pe Pămînt.

Omul deming

Prof. Elena Toderas, Școala nr. 3 din Gura Humorului: Avînd în vedere necesitatea educării materialist-științifice a elevilor, dar în același timp, și necesitatea integrării învățămîntului cu practica, cu producția, am condus elevii spre înțelegerea faptului că omul, cunoscînd legile naturii, poate acționa asupra acesteia, subordonînd-o scopurilor sale. Așa s-a explicat cum, prin irigarea culturilor pe suprafețe cit mai întinse, prin selecționarea plantelor rezistente la uscăciune, omul poate învinge seceta. Fixarea cunoștințelor s-a realizat prin comparația celor trei funcții ale frunzei, urmărînd ca elevii să-și dezvolte gândirea biologică. La lecțiile „Funcțiile florii”, „Formarea fructului și a seminței”, elevii au înțeles cum, prin polenizare artificială, omul a reușit să obțină soiuri noi de plante, potrivit zonelor agricole ale țării noastre, sarcină de mare importanță reieșită din documentele de partid și de stat.

Astfel, elevii și-au explicat aceste fenomene cu care viața îi pune în contact, au înțeles corect aceste aspecte ale transformării naturii de către om.

Experimentul ca metodă educativă

Prof. Elena-Aurelia Ignat, Școala din Todirești: Pe baza unei diversități de experiențe elevii pot observa că fenomenele din natură au loc sub ochii lor, că pot interveni chiar ei în dirijarea lor și nu este vorba de intervenția unei puteri exterioare. În acest mod se lucrează și la orele de chimie. De exemplu, la demonstrarea legii con-

EDUCAȚIA MORAL-POLITICĂ

Valorificarea trăirilor emoționale

La vârsta preșcolară se pun bazele personalității, se formează premisele concepției științifice despre lume și viață, și ca urmare, a conepce educația moral-politică și patriotică a preșcolarilor înseamnă a te gândi la patru mari sensuri de acțiune educativă: începutul învățării limbajului moral-politic; începutul însușirii normelor vleurii moral-politice; începutul deprinderii comportării moral-politice, trecându-se, prin exerciții — în cadrul unor situații simple de viață — la deprinderi și obișnuințe ce se circumscriu unei concepții moral-politice; formarea unor atitudini moral-politice, ce se învață și se raportează la fapte de viață petrecute în familie, colectiv sau din experiență transmisă prin literatură, televizor, teatru de păpuși și altele.

Având în față aceste obiective, am început prin a-l învăța pe copil că omul, ca ființă naturală, nu e singur, că educația îl face complet și, punându-l în legătură cu efortul de a lucra împreună cu alții, să înțeleagă apartenența și dependența sa de colectiv, iar, în final, însuși statutul său de ființă socială. În limbajul psihologic, acest proces de extremă complexitate cere să se formăm copiilor imaginal și reprezentări, noțiuni elementare despre patrie și patriotism, sentimente patriotice. Aceasta, în munca formativă, înseamnă realizarea a trei mari obiective: a-l învăța pe copil să-și reprezinte și să înțeleagă ce este patria, de la firul de iarbă ce crește liniștit în grădina lor, pînă la entitatea naturală și simbolică a Cealăului, de la instinctul harnic al furnicilor, pînă la puterea creatoare a omului; să-și lubescă patria (pentru că numai față de ceea ce cu adevărat poți avea o atitudine — de dragoste, respingere sau indiferență); să-și formeze o conduită moral-patriotică, asigurând o concordanță între ceea ce știe, ceea ce simte și ceea ce face copilul pentru patrie.

Bineînțeles, la început ne-am pus problema: „Cum putem ajuta copilul preșcolar să înțeleagă o noțiune atât de abstractă cum este noțiunea de patrie?”

Dar, înarmați cu cunoștințe psihopedagogice bine stăpînite și luînd în considerare un aspect esențial al educației patriotice la preșcolari, anume că aceasta se realizează, în primul rînd, prin trăirile emoționale ale copiilor în fața realităților sau a trecutului patriei, am făcut concretizarea acestei noțiuni. Înainte de a arăta cum, trebuie menționat că — deși unul din principiile pedagogiei se numește principiul accesibilității — dacă unele noțiuni au un anumit grad de complexitate, trebuie să găsim acea modalitate de prezentare care să-l impresioneze pe copil, să-l stîrnească interesul de cunoaștere și care formă accesibilă să nu fie totuși în detrimentul rigurozității științifice.

Numai luînd în considerare și acest aspect putem concretiza noțiunea de patrie: astfel, au fost cunoscute de către șoimii patriei frumusețile țării, bogățiile ei (ale solului și ale subsolului), limba și portul românesc, evenimente din trecut și prezentul națiunii noastre socialiste, figuri istorice ale unor domnitori, ale conducătorilor de partid și de stat, realizări actuale în domeniul vieții economice și culturale.

Apropierea preșcolarului de aspectele vieții naturale, sociale și spirituale nu s-a făcut întâmplător, ci pe baza unei concepții care să reliefeze legătura dintre cauze și efecte, determinările de spațiu și timp,

evoluția, transformările la care sînt supuse obiectele și ființele sub influența condițiilor existente.

De aici decurge simplitatea, dar și profunzimea în fixarea celor două obiective principale referitoare la apropierea copilului de realitate, la pregătirea lui pentru viața socială; adică atît cunoașterea propriei sale personalități, cunoașterea eului, nevoilor, aspirațiilor și scopurilor sale, a idealului său, cît și cunoașterea condițiilor mediului natural și uman în care trăiește, de care depinde și asupra cărora trebuie să influențeze pentru ca nevoile, aspirațiile, scopurile și idealul său să se poată realiza. (M. Taibani).

În realizarea acestor obiective, tot ceea ce numim pregătire profesională, tact pedagogic, dragoste de copil, răbdare și răbdare concură în a-l face pe copil să înțeleagă că este o ființă socială, că aparține mediului familial, grupei sale, colectivului din grădiniță și prin aceste două medii (familie — grădiniță) aparține societății (prin vizite între familii prietene, între rude din același oraș, din orașe diferite, comune, județe, vizite între copii din unitățile preșcolare, concursuri, legătura cu școala, elevii din clasa I și pionierii). De aici decurg celelalte norme etice: a respecta, pentru a fi respectat; a ajuta, pentru a fi ajutat; a învăța pentru a ști și, mai rădă, pentru a deveni; a cunoaște, a aprecia și a respecta munca altora; a munci și păstra (lucrul lui sau cel al altora), pentru a avea; a fi cinstit, pentru a fi apreciat și acceptat de grup; a se distinge celor din jur, colectivului, patriei, ceea ce ar însemna stabilirea scopurilor sale în funcție de interesul suprem al societății sociale.

Pentru a realiza aceste norme moral-politice cu preșcolarul, cadrul didactic (educatoarea) trebuie să fie înarmat cu concepția științifică despre lume și viață, numai astfel putînd da o orientare corectă și asigurare obiectivelor trasate de partid în munca sa educativă.

Luîndu-se măsuri de îmbunătățire a activității de educație patriotică, revoluționară a copiilor în cadrul Organizației pionierilor și a șoimilor patriei, comisia municipală și comisia județeană a șoimilor patriei au antrenat educatoarele în cadrul cercurilor pedagogice, al schimbului de experiență între educatori și învățători, între municipii și comunele județului nostru, la activități creatoare, valorificîndu-se buna experiență, curajul unei forme sau metode noi de prezentare a acestora, abordarea unor teme variate despre trecutul istoric al comunei și municipiului, prezentarea unor personalități istorice, teme de educație materialist-științifică, fără a se trece cu vederea lipsurile — credem noi încrente începutului de drum specific apariției noului.

Angajîndu-se să se perfecționeze continuu pregătirea psihopedagogică și politică, vom ști să orientăm astfel munca noastră educativă locală, cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara largită din 1-2 Iunie: „Școala de toate gradele să formeze un tineret revoluționar, pasionat, îndrăzneț, gata de orice sacrificiu pentru interesele patriei, ale socialismului, pentru apărarea independenței țării, pentru pace.”

Educ. TANȚA IORGA
Grădinița cu program normal nr. 5
din Buzău

Șoimii patriei la Podul Înalt sau primele întîlniri cu istoria

Intr-unul din aforismele sale, Nicolae Iorga formula această observație adîncă: Numai cine a trăit mult poate înțelege istoria cu adevărat. O trăire a vieții, înțelegem noi, atît în durată, cît și în profunzimea ei. Pornind de la acest adevăr, incontestabil, sîntem tentați să ne întrebăm: sînt copiii de vîrstă preșcolară ființe apte să înțeleagă istoria în sine, cînd este știut faptul că ei au o experiență de viață atît de restrînsă, că ei nu posedă încă o istorie a lor, sau posedă una, atît de scurtă, încît nu le oferă dioptriile necesare, măritoare, pentru perceperea exactă a scurgerii timpului și a consecințelor sale asupra ansamblului vieților omenesti? Avînd unele îndoieli, ne întîrim speranța coborînd la o întrebare... ajutoare: Sînt preșcolarii ființe apte să înțeleagă mesajul povestirilor istorice, fie și învăluite, mai mult sau mai puțin, în legendă, și, prin intermediul acestora, să-și formeze sentimente, convingeri, atitudini patriotice? La întrebarea aceasta, specialiștii răspund prompt, afirmativ. Dar... acest dar e mai important decît tot arsenalul bunelor intenții ale educatorului — dar, cu o seamă de condiții: să alegem din ele acel simbul prim, narativ, cu o logică simplă, accesibilă gîndirii atît de concrete, a preșcolarilor, și, mai ales, să le aducem, cu el, acea încălțură afectivă, emoțională, intensă, capabilă să le modeleze sufletul fraged la flacăra mărețelor virtuți pe care, în genere, povestirile trecutului le transmit: vitejia, abnegația, eroismul iubirii de neam și de țară, atașamentul față de valorile strămoșesti, cinstea, hărnicia, curajul, dreptatea. Mai apoi, să știm să transmitem acest mesaj, cu căldură și expresivitate.

Aceste cîteva considerații ne-au trecut prin minte, urmîrind recent, o activitate... în premieră, a șoimilor patriei de la Grădinița cu program prelungit nr. 5 din Vaslui și Grădinița din satul Muntenii de Jos. Pe linia platformă, dominată de impasabilele statuie evestră a lui Ștefan cel Mare, domnitorul Moldovei, coborînd parca din cer, asupra dealurilor și vălurilor pline de mistere dimprejur, conștientînd locul faimos al bătăliei de la Podul Înalt, din 1475, o sută de preșcolari, din grupele mari, au ascultat (cu cea mai mare atenție! n.n.) povestirea educatoarei Emilianei Ghidăși de la Grădinița nr. 5 din Vaslui. Subiectul: Movila lui Burel (din volumul „Povestiri istorice” de Dumitru Almaș. Editura didactică și pedagogică, 1982, apărut în librăria școlii cu o zi înainte de desfășurarea activității și procurat cu interes în acest scop de toate colectivele didactice din grădinițele pe care le-am vizitat?).

La emoția preșcolarilor, amplificată de grandioasa peisajului (Cine a fost Ștefan cel Mare? Ștefan cel Mare a fost domnitorul țării. Cum se numea acea țară? Țara lui Ștefan cel Mare, în care a domnit, se numea Moldova), ceea ce ne l-a împiedicat pe șoimii patriei să-și facă, între ei, observații pertinente asupra monumentului (sau călău i-a omorît pe țara, Ștefan, să-l...) s-a adăugat umorului adîncilor (cu asistat: prof. Constantin Olău, inspector general al Inspectoratului școlii județean Vaslui, Elena Tacheșcu, inspector de specialitate, Paschela Ștefana, directoarea Grădiniței nr. 5 din Vaslui, Janna Pîlă, director, și Natalia Maria, educatoare, de la Grădinița Muntenii de Jos). Relatarea întîlnirii dintre Șoiman al lui Burel,

oșteanul viteaz care sărăcise de pe urma brațului pierdut în bătălia de la Vaslui și care ara în zi de duminică cu un plug împrumutat de la un om sărman, dar bun la suflet a fost făcută rar și cumpănit, în cuvinte simple care au captat atenția unanimă.

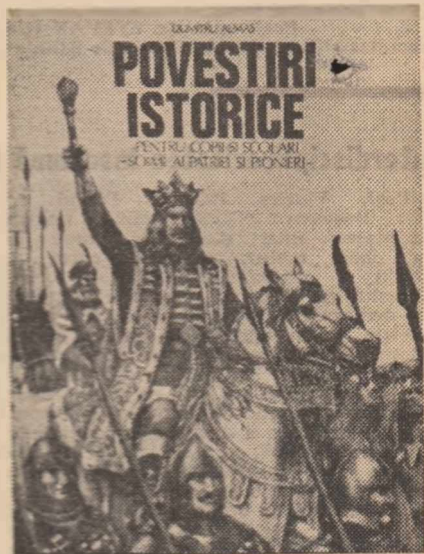
În fixarea momentelor povestirii din conversația care a urmat, preșcolarii au reluat, în cor, după educatoare, vîbrantele versuri, introduse cu măiestrie în miezul povestirii, referitoare la răsplata acordată de Ștefan cel Mare veteranului Șoiman al lui Burel: movila care îi va purta numele și prin care acesta avea să fie pe mai departe, cum ar fi vrut, folositor intereselor, apărării țării: „Tu în virtute-i să te-azezi / Ca stejar să priveghezi / Și dușmanii / De-i vedea / C-au intrat în țara mea / Tu să strigi cît vei putea: / Sări, Ștefane la hotară / C-a intrat sabie-n țară / Eu atunci te-oi auzi / Ca un zmeu m-oi răpezi / Și nici urmă-a rămînea / De dușmani în țara mea!” Recitarea versurilor a imprimat o arumită energie, o binevenită vioiciune, activității. Era și firesc, și necesar, avînd în vedere că asistam la o activitate a lor, a șoimilor patriei, în care educatoarea trece, într-un fel, „în umbră”.

Supusă comentariului cadrelor didactice, ea a fost declarată reușită. Educatoarele au afirmat că povestirile istorice mult îndrăgite de copii, sînt foarte accesibile în cartea semnată de D. Almaș.

Nu ne mai rămîne loc să relatăm multiplele preocupări profesionale ale colectivelor didactice cu care ne-am întîlnit. Semnalăm buna legătură între Grădinița cu program prelungit nr. 11 din Vaslui (directoare: Rodica Dăniluc) și Școala nr. 7 din Vaslui (director: Mișuță Moga), între grădinița și școala din Muntenii de Jos, studiile întreprinse de Maria Stan, directoarea Grădiniței cu program prelungit nr. 16 din Vaslui, pe linia cunoașterii copiilor, a conlucrării dintre logoped și educator, a dezvoltării gîndirii logico-matematice la preșcolari; documentarea tuturor educatoarelor în vederea înscrierii la examenele pentru obținerea gradelor didactice.

Evocatoarea lecție „pe viu”, de dragoste de patrie, de la Podul Înalt, este numai un început. Un început care ne confirmă, însă, toate implinirile de vîitor, ale nobilei misiuni încredințate de partid, de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, educatorilor: „În centrul activității noastre politice, educative, trebuie să stea dezvoltarea dragostei față de țară, față de popor, de cauza socialismului, dezvoltarea patriotismului revoluționar”.

DOINA STERESCU-SĂNTIMBREANU

Semnalăm o intru totul remarcabilă apariție editorială: „Povestiri istorice. Pentru copii și școlari — șoimii patriei și pionierii”. Partea I. Copertă și ilustrații: Valentin Tănase. Autor: cunoscutul scriitor Dumitru Almaș.

Ieșită de sub teascurile Editurii didactice și pedagogice, inedită sub raportul conținutului și al graficii, cartea se constituie într-un emoționant, viu și colorat „manual de istorie a patriei” pe măsura înțelegerii celor mai mici cititori; dar, în același timp, ea se adresează părinților, bunicii și, mai ales, educatoarelor, învățătorilor și profesorilor, care, în concepția autorului, au menirea să colaboreze cu aceasta, dîndu-i un prețios ajutor în evocarea cu glas cald și părintesc, a întîmplărilor și legendelor din istoria patriei. „Auzite încă din copilărie, am credința că faptele strămoșilor se vor imprima în conștiința copiilor adine și de neuitat. Că sentimentul legăturii cu strămoșii se va sădi în străfundurile cugetului și va ajuta la clădirea conștiinței patriotice și cetățenești, a conștiinței umane în genere. Istoria care nu se uită devine legendă, iar legenda este aureola care împodobește istoria și luminează cu spor de lumină dragostea de țară”. Aceasta deoarece, așa cum tot Dumitru Almaș o spune, în această „Scurtă lămurire” din prefața cărții... „o conștiință îmbogățită cu datele oferite de istorie se cunună cu veșnicia”.

D.S.

Cum pregătim copiii pentru viața școlară

Cunoașterea copilului, a capacităților și personalității lui nu se poate face numai prin studierea fizelor medicale și psihopedagogice; învățătorul va reuși să cunoască „universul personalității și capacităților intelectuale ale copiilor” prin nenumărate alte metode, prin diverse activități.

În rîndurile de mai jos îmi propun să prezint cîteva modalități prin care am conceput pregătirea copiilor pentru școală în condițiile concrete din comuna noastră.

Acțiunea de cunoaștere a copiilor, pe care urma să-i preiau în clasa I, am început-o odată cu intrarea lor la grădiniță, bineînțeles printr-o strînsă colaborare cu cadrele didactice din învățămîntul preșcolar.

Una dintre primele acțiuni a fost trecerea la întocmirea „Căietului învățătorului cu date despre preșcolari” în care am trecut date biografice, starea sănătății, date despre familie, nivelul dezvoltării fizice și psihice, rezultatele obținute la probele psihologice și testele aplicate, comportarea în diferite împrejurări și activitățile preferate.

Asistențele efectuate la unele activități educative din grădiniță mi-au permis să urmăresc: nivelul dezvoltării unor procese psihice, limbajul și comportamentul copiilor și alte aspecte pe care le-am notat într-un căiet de observație.

În colaborare cu educatoarea, am apli-

cat unele probe psihologice pentru verificarea nivelului dezvoltării proceselor psihice, de asemenea, am aplicat și teste pentru verificarea aptitudinilor speciale, selectînd copii cu astfel de aptitudini.

O muncă susținută am dus și pentru descoperirea copiilor cu deficiențe: fizice, de vîz, auz și de vorbire. Cu preșcolarii care aveau deficiențe de vorbire: sigmatism, dislalie, bilbială, am desfășurat acțiuni de corectare a vorbirii, iar pe cei cu deficiențe grave i-am îndrumat spre cadre logopedice.

Multe acțiuni comune ale pionierilor și șoimilor patriei le-am inițiat sub genericul: „Șoimii patriei și pionierii sînt prieteni de nedespărțit”, în care s-au prezentat unele programe artistice ale pionierilor la grădiniță, iar șoimii patriei au prezentat programe artistice pentru pionieri. Preșcolarii cu aptitudini speciale au fost cuprinși în diferite cercuri pionieresti ca: „Meșteri prieteni”, sau „Pirogravorii”, „Prieteni naturii”, „Prieteni grănicerilor”. Cu ocazia unor serbări tradiționale, „Vine Moș Gerilă”, „De 1 Iunie”, pionierii au confecționat daruri pentru cei mici. Cu lucrările efectuate în comun am organizat expoziții la nivel de școală, sat, comună.

În minunatele „seri de basme”, „Teatrul de păpuși” al pionierilor a prezentat piese în fața șoimilor patriei, iar acestea au dramatizat unele secvențe din povești, în costume adecvate.

Nici activitățile sportive n-au fost neglijate; le-am organizat sub forma unor concursuri, ștafete și jocuri de întrecere.

Vizitele și excursiile făcute în comun — la muzeul maramureșean, în „Orașul copiilor” — au contribuit în felul lor la pregătirea copiilor pentru viața școlară.

Șoimii patriei și pionierii și-au dovedit hărnicia la acțiunile patriotice: culesul plantelor medicinale și al fructelor de pădure, înfrumusețarea grădiniței, a școlii și a parcurilor din sat.

În cadrul acțiunilor de pregătire a copiilor pentru viața școlară, educatoarea și învățătorul trebuie să ducă o muncă susținută în rîndul părinților și al familiilor elevilor. În acest sens, ca învățător, am participa la ședințele și lectoratele cu părinții organizate de grădiniță, cînd să facem din familiile copiilor colaboratori activi în munca de educație; am efectuat și vizite la domiciliul copiilor cu diferite scopuri.

Acestea sînt doar cîteva acțiuni prin care am urmărit pregătirea copiilor pentru viața școlară. Pentru ca aceste acțiuni să se desfășoare în bune condiții, învățătorul, educatoarea și directorul școlii trebuie să întocmească un plan de activitate trimestrial și anual, ca, prin aceste activități, să nu se deranjeze programul grădiniței și al școlii, iar acțiunile organizate să-și atingă scopul.

Inv. RICHARD SANDOR
Școala din Vaica Vișeuului,
Educ. MARIA CIUBICA
directoarea Grădiniței din Vaica Vișeuului,
comuna Bistra, județul Maramureș

Procedee de învățare a citit-scrisului

În învățarea citit-scrisului procedeele de analiză și sinteză fonetică au un rol important în formarea și fixarea imaginiilor fiecărui sunet și a fiecărei litere, în realizarea corespondenței sunet-literă, în formarea capacității de combinare a sunetului (literii), în silabe și cuvinte variate, în îmbogățirea și activizarea vocabularului, precum și în cultivarea exprimării corecte, orale și în scris, a tuturor elevilor. În continuare, exemplific câteva dintre procedeele folosite pentru învățarea citit-scrisului: la denumirile date, elevii precizează silaba care conține sunetul și indică locul ocupat de aceasta; elevii rostesc cuvinte conținând sunetul nou, iar alții indică silaba și locul acesteia; compunerea de propoziții și recunoașterea sunetului nou învățat; în cadrul însușirii noțiunilor, odată cu exemplificarea denumirii unor obiecte care fac parte din sfera noțiunii respective, elevii precizează care dintre acestea conțin sunetul nou (exemplu: la noțiunea „floare” sunt enumerate: garoafă, lălea, narcisă etc.); combinarea silabelor date în cuvinte variate, exemplu: pe (re, te, nar, ne, pe-ne, re-te); pi (la, uă, si-că, o-nier, că-tu-ră); cu anumite cuvinte elevii construiesc propoziții care pot fi incluse într-un text (exemplu: după învățarea sunetului „s” cu cuvintele: iarnă, sanie, omăt, elevii alcătuiesc următorul text: „E iarnă. Totul e acoperit cu omăt. Sorin are o sanie. Săniile cu copiii alunecă la vale. Este mare veselie”.

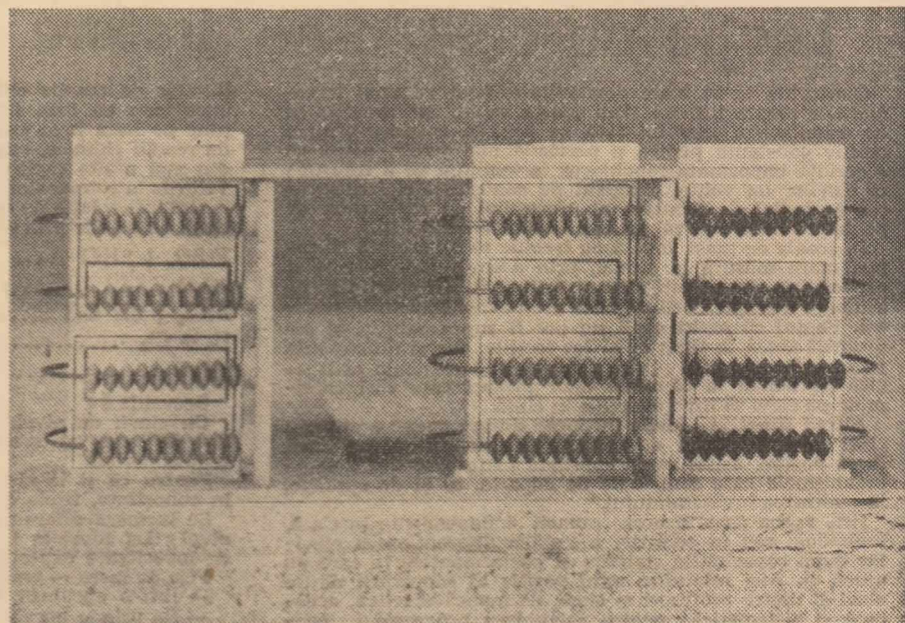
Aceste exerciții de tipul combinării de silabe și construcții de propoziții constituie material și pentru fișele de dezvoltare pe care le alcătuiesc pentru toți elevii. Selectarea exercițiilor, atât după criteriul structurii acestora, cât și după gradele de dificultate și de complexitate este o condiție de care ținem seama în organizarea activității de înțelegere, fixare și combinare. Pentru însușirea corectă a scris-cititului lucrez individual cu elevii care întâmpină greutăți la învățatură, atât în timpul lecțiilor, cât și în cadrul programului special de pre-

gătire, încurajându-i să lucreze și să răspundă permanent. În cadrul tuturor activităților urmăresc: a) atingerea obiectivului propus și formarea unui ritm propriu, indiferent de timp (identificarea silabei, a cuvântului cu sunetul învățat; combinarea acestuia în silabe diferite etc.); b) fixarea unui timp limitat pentru atingerea aceluiși obiectiv (de exemplu: recunoașterea sunetului), elevii având aceleași silabe și cuvinte; c) sporirea intensității eforturilor elevilor, în același timp — ca în etapa anterioară — dar cu material diferit (altă silabă, alte cuvinte), având însă același grad de dificultate; d) menținerea timpului constant, ca în pașii „b” și „c”, dar cu material cu un grad sporit de dificultate (cu aglomerații de consoane, cu dificultăți de pronunție etc.); e) restrângerea (limitarea) duratei de atingere a obiectivului, lucrându-se pe material cu un grad sporit de dificultate.

Pentru a avea evidența rezultatelor la învățatură întocmesc tabele sintetice, realizând astfel și o imagine exactă a progresului înregistrat la citit-scris de fiecare elev. De pildă, tabelele conțin la „Citire”: numele și prenumele elevului; „sunete” (recunoaștere); „cuvinte” (identitate sunet-literă); „propoziții” (fără omisiuni de cuvinte); text (fără înlocuiri de); punctaj realizat; nota. În mod asemănător lucrez la scriere, tabelul statistic având ca rubrici: numele și prenumele elevului; scriere (fără omisiuni de cuvinte, fără omisiuni de litere, fără inversiuni de litere, fără adăugiri de litere, fără confuzii de litere, scrierea lui „m” înaintea lui „p” și „b”, literă mare la început de propoziție, substantive proprii în interiorul propoziției, grupuri de litere învățate: ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi, despărțirea corectă în silabe, scrierea corectă a diftongilor ie, oa, uă), punctajul realizat și nota obținută.

Inv. CONSTANȚA MĂLĂIA
Școala nr. 10 din Galați

DIN CREAȚIA DIDACTICĂ A COLEGIILOR NOȘTRI

Un nou model de numărătoare cu bile

Învățătorul Gheorghe Zisu, de la Școala nr. 7 din Galați, care ne-a vizitat recent în redacție, a conceput un nou model de numărătoare cu bile, utilă atât în efectuarea conștientă a adunării și scăderii în concepția modernă a predării matematice, prevăzută de programele claselor I-IV, cât și pentru dezvoltarea gândirii, atenției, a spiritului de observație al elevului.

Numărătoarea — realizată într-o formă atrăgătoare de cooperativa „Brateșul” din Galați — este destinată elevilor claselor I la învățarea numeratiei, muncii individuale a celor din clasele a II-a, precum și elevilor claselor a III-a la efectuarea operațiilor de adunare și scădere. Elementele componente ale numărătorii — prezentată în fotografie — sunt: suportul, patru rinduri de sirmă dispuse orizontal pe suport pe care se manevrează bilele, trei compartimente în care se introduc plăcuțele pe care sunt desenate diagramele corespunzătoare operațiilor de adunare și scă-

dere, 40 de bile negre — reprezentând unitățile, 40 de bile albastre — reprezentând zecile, 40 de bile roșii — reprezentând sutele — așezate câte zece pe fiecare sirmă din cele trei compartimente și șase plăcuțe pe care sunt desenate (față-verso) diagramele care se folosesc la efectuarea operațiilor de adunare și scădere.

Modelul în care este concepută această numărătoare permite formarea și citirea numerelor, adunarea și scăderea numerelor naturale până la 100 fără trecere peste ordin (peste 10), adunarea și scăderea numerelor naturale până la 20, cu trecerea peste ordin, adunarea și scăderea numerelor naturale până la 100 cu trecerea peste ordin, adunarea și scăderea numerelor naturale până la 1000, cu trecere peste ordin și adunarea mai multor numere naturale fără trecere peste ordin.

VIOLETA APOSTOL

PREDAREA GRAMATICII

Tipuri variate de exerciții

„A-ți învăța limba înseamnă a te pune în situația de a înțelege totul, de a citi totul și, pe de altă parte, de a exprima totul, fie oral, fie în scris, fără ca nimic din propriile noastre gânduri să scape altuia”, așa cum arăta marele pedagog Robert Dottrens în lucrarea sa „A educa și a învăța”. Consider că, la finalizarea ciclului primar, este necesar ca elevii să-și însușească un scris corect și citit, ținând seama de normele ortografice și de punctuație, și o vorbire corectă, conștientă și frumoasă, corespunzător cerințelor programelor școlare. În acest scop, obiectivele, sarcinile și conținutul tuturor disciplinelor de învățămînt contribuie la formarea unei exprimări corecte orale și scrise, în special, limba și literatura română. Prin studierea gramaticii elevii își însușesc logica limbii, bogăția ei și se deprind să folosească în comunicare, în mod corect și conștient, un vocabular bogat și variat.

În activitatea la clasă am căutat să conștientizez predarea gramaticii, folosind variate tipuri de exerciții. Astfel, pentru ca să-i obișnuiesc pe elevi cu o scriere corectă, încă din clasa a II-a, după discutarea unor ortograme, le-am dat ca sarcină permanentă scrierea la tablă a unei propoziții care să conțină cite o ortogramă. De exemplu: „s-a”, „s-au”, „l-a”, „l-au”. Timp de o săptămână aceste ortograme erau discutate zilnic și explicate de elevul cărui îi venea rîndul să scrie la tablă. Acest exercițiu l-am continuat și în clasele a III-a și a IV-a, explicându-le elevilor scrierea corectă după regulile învățate privind „părțile de vorbire”.

Tot ca exerciții de însușire a scrierii corecte am folosit dictările, copierile și autocitările, acestea fiind controlate și discutate pe loc. În urma corectării lor, am alcătuit o fișă de evidență a greșelilor, iar după gruparea acestora, am lucrat individual cu elevii care întâmpină greutăți în scriere, stabilind sarcini diferențiate. Deoarece unii elevi scriau subștărușul „copiii” fără articol, le-am dat ca sarcină să despărțim în silabe acest substantiv, apoi să alcătuiască propoziții. Sau, i-am pus să alcătuiască două coloane care să cuprindă: „cîțiva copii”, „toți copiii”, apoi să citească ce au scris.

Am observat că greșeli se fac uneori și în acordul predicatului cu subiectul. În acest scop, am folosit exerciții, ca de exemplu: „A) Puneți în locul spațiilor punctate subiectele potrivite: 1. ...strălucesc. 2. ...se joacă. 3. ...lucrează. 4. ...sura... 5. ...au plecat. B) Puneți în locul întrebării predicatul potrivit: 1. Rîndu-nica (ce face?) prin copaci; 2. Mama mea (ce este?); 3. Ursul (cum este?); 4. Elevii harnici (ce fac?). C) Alcătuiți propoziții cu următoarele predicate: „va crește”, „au alergat”, „răsărise”, „văd”. D) Acordați predicatul din paranteze cu subiectele; scrieți propozițiile corect: 1. Pionierii (a ieși) de la școală. 2. El (a fi) și (bucuros) de notele obținute. 3. Vîntul (a adia). 4. El le (a ră-

văși) șuvițele de păr. 5. În pădure, frunzele (a se așterne) într-un covor moale”.

Pentru îmbogățirea vocabularului și însușirea cit mai corectă a cuvintelor, în cadrul lecțiilor de citire, am folosit și compunerea gramaticală cu sarcini precise. Le-am dat elevilor să alcătuiască o compunere gramaticală, folosind cuvintele: „brîndușă”, „vlăstar” și „păducel”, în care aceste cuvinte să aibă rolul de subiect. De asemenea, le-am solicitat un titlu potrivit pentru această compunere. Cu alt prilej, am dat aceste compuneri cu scopul de a verifica cum și-au însușit elevii semnele de punctuație: le-am propus să alcătuiască o compunere gramaticală în care să folosească linia de dialog; sau să alcătuiască o compunere gramaticală despre toamnă, în care să existe trei cuvinte scrise cu cratimă.

Pentru însușirea corectă a cuvintelor care se scriu cu consoana „m” înainte de „p” și „b”, am lucrat cu elevii, atât oral cit și în scris, diferite tipuri de exerciții. Astfel, am scris coloane de cuvinte — cite șase care să cuprindă consoana „m” înainte de „b” și alte șase cuvinte care să cuprindă consoana „m” înainte de „p” — apoi elevii au subliniat consoanele „p” cu verde, „b” cu maro, iar „m” cu galben. În continuare, am dat cuvinte fără litera „m”, elevii au completat și au citit cuvintele „ha...bar”, „ti...bru”, „du...bravă” și au alcătuit propoziții cu acestea.

Inv. DOINA VERONA CRAICU
Școala nr. 175 din București

Exerciții logice la clasa I

Încă din primele zile de școală, copiii din clasa I dobîndesc noțiuni de gramatică, deoarece în predarea citirii și scrierii se folosesc propoziții. Am cerut întotdeauna elevilor să-mi spună: de ce este propoziție. Elevii au găsit și au venit cu argumentarea: „Aceasta este o propoziție, fiindcă este o gîndire a mea, pe care am spus-o”.

Lucrînd în condiții de activitate simultană, în timpul muncii independente le-am scris pe tablă cuvinte în care se întîlnește sunetul nou și le-am cerut să alcătuiască propoziții în care cuvîntul să se găsească la începutul, la mijlocul și la sfîrșitul acesteia.

Iată și un alt procedeu: Pe tablă sînt scrise propozițiile: „Elevii înoată”, „Peștele învață”. Copiii au citit propozițiile, apoi și-au dat seama că ultima este greșită (pește nu învață!).

Le-am explicat acest lucru elevilor și apoi ei au scris corect propozițiile. La această vîrstă, cea mai puternică și activă facultate a gîndirii copilului este imaginația. Dintre creațiile literare, basmul este acela care satisface această condiție psihică a copilului. Folosind cu pricepere

Conduita verbală a elevilor

Studierea conduitei verbale a copiilor, în general, și a elevilor din ciclul primar în special, are o mare însemnătate, deoarece în această perioadă se pun bazele însușirii limbajului în mod organizat și sistematic, pe de o parte, iar pe de altă parte, se realizează cunoașterea specificului conduitei verbale care deschide perspective pentru abordarea altor procese psihice ca: gîndirea, imaginația, afectivitatea și memoria.

Cunoașterea exprimării orale a elevilor, a modului în care acestia se manifestă verbal în diferite împrejurări și a semnificației ce li se poate acorda la această vîrstă permite înțelegerea structurării și prefurării personalității copiilor în plină formare și dezvoltare. Între acestea există o interrelație reciprocă, în sensul că, pe măsura conturării tot mai evidente a personalității copilului, apare o exprimare verbală încărcată de semnificații multiple și o conduită complexă, matură.

Vîrstă școlară mică se caracterizează prin rapide acumulări cantitative și calitative care nu se referă numai la domeniul limbajului, ci la întreaga activitate psihică. Teza relației strînse dintre gîndire și limbaj este încă o dată confirmată de faptul că, pe măsura dezvoltării gîndirii copilului,

limbajul, exprimarea verbală se diversifică, devine mai complexă și mai nuanțată, fapt care ne conduce direct la concluzia metodică a necesității îmbogățirii permanente și în ritm cit mai viu a vocabularului elevilor, ca modalitate a dezvoltării gîndirii acestora. Exprimarea verbală reflectă manifestările intime și specifice ale personalității copilului, modul cum sint trăite și reflectate de către acesta influențele mediului inconjurător, atitudinea față de sine și față de cei din jur.

La copiii cu tulburări de vorbire am constatat că, atunci cînd întîmpină greutăți mai pronunțate în exprimare, apelează la mijloace extralingvistice — mimică, gesturi, pantomimică — pentru a suplini și facilita redarea verbală a gîndurilor. În această categorie intră în special copiii cu greșeli de pronunție a cuvintelor. Dar, folosirea frecventă a gesturilor nu înseamnă și utilizarea lor adecvată, căci în multe cazuri nu există concordanță între gesturi și ideea exprimată. Conștiința este condiția esențială a conduitei verbale, pentru că ea se află sub controlul nemijlocit al acesteia și, de aici, ideea că nu orice utilizare a unor semne fiziciste sau folosirea gesturilor constituie prin ele însele comportamentul verbal. O serie de factori ca: mediul social, temperamentul elevului și tactul pedagogic al părinților și educatorilor exercită o mare influență asupra conduitei verbale. De aici și diferențele individuale care apar în dezvoltarea vorbirii copiilor. Stilul exprimării elevului — cu întreaga încărcătură cognitivă și afectivă pe care o presupune — poartă pecetea acestor influențe. De aceea, sînt preocupată de însușirea corespunzătoare a limbii române de către toți elevii mei, datorită patriotică pe care o realizez nu numai în școală și nu numai prin obiectul limbii române, ci și în cadrul vizitelor, excursiilor și al altor activități organizate cu întreaga clasă. De asemenea, o mare atenție acord dezvoltării vorbirii elevilor și îmbogățirii vocabularului acestora prin sporirea valorii educative a lecturii, îndemnîndu-l permanent să citească, cultivîndu-le dragostea și interesul pentru cunoașterea textelor literare.

Permanent, încerc să realizez în procesul instructiv-educativ conștientizarea și supravegherea comunicării elevilor, să le cultiv o vorbire îngrijită și o scriere clară și corectă, să-i determin să utilizeze rațional limba, să le formeze și să le dezvolt deprinderile de exprimare a gîndurilor, ideilor și sentimentelor în mod corect, logic, coerent și concis.

Inv. ELISABETA HĂRĂCI
Școala din Costinești, județul Constanța

Inv. ANA ARDELEAN
Școala nr. 17 din Sibiu

CLASA A VII-A

Lecție de chimie cu tratare diferențiată

Cunoscând că în toate domeniile științei volumul informațiilor crește într-un ritm foarte rapid, iar capacitatea de asimilare a elevului față de această creștere rămâne relativ constantă pentru o perioadă mai lungă, apare ca o cerință importantă renunțarea la tendința de a transmite elevilor un volum exagerat de cunoștințe și transferarea centrului de greutate al procesului de învățământ de pe latura informativă pe cea formativ-educativă.

În școala de masă învățarea trebuie să se asigure în cea mai mare măsură la școală, prin această formându-se și capacitățile de investigație și inițiativă, de creație și de asumare a răspunderii de care are nevoie societatea noastră. Faptul că mulți copii nu pot fi supravegheați și îndrumați acasă în timp ce-și fac lecțiile, dar și dificultățile pe care le au unii copii în a învăța fără asistență pedagogică ne obligă la căutarea unor măsuri care să-i determine pe elevi să învețe lecțiile în clasă.

Alfred Binet în „Ideile moderne despre copil” arată că: „Noi luăm termenul de metodă în accepțiunea cea mai largă posibil, astfel ca să cuprindă toate procedeele, toate organismele care contribuie de departe, ca și de aproape, la realizarea învățământului.”

Este vorba de utilizarea muncii independente în clasă individual sau în colectiv, a tratării diferențiate a elevilor după capacitățile stabilite și performanțele la care au ajuns ei. Aici intervine rolul pozitiv al cooperării dintre elevi și dintre profesori și elevi, de muncă eficientă, ordonată și sistematică, pentru asigurarea progresului constant în procesul de predare-învățare. Cunoștințele și abilitățile intelectuale ale elevilor trebuie să fie astfel încât să lucrez cu ei diferențiat și astfel rezultatele obținute să fie cele mai bune.

Voi prezenta structura unei lecții de chimie în clasa a VII-a, în vederea aprofundării și consolidării cunoștințelor la capitolul: „Reacții chimice”.

Ca obiective generale am urmărit: formarea capacităților de transfer, de investigație experimentală și de exprimare în limbajul științific.

Ca obiective specifice am urmărit: rezolvarea tipurilor de reacții chimice și rezolvarea ecuațiilor reacțiilor chimice.

Metode folosite: învățarea prin redescoperire — experimentul — modelarea, problematizarea, activitatea pe grupe de elevi și individuală.

Mijloace folosite: retroproiector, table pliante, tablă magnetică, reactivi și ustensile necesare, fișe de lucru diferențiate, cartele perforate.

După primele săptămâni de școală, răspunsul elevilor la seama de posibilitățile intelectuale ale fiecărui elev și să lucrez cu ei diferențiat pe grupe de nivel (nivelul 1 — elevi foarte buni; nivelul 2 — elevi buni; nivelul 3 — elevi cu performanțe mai reduse).

Desfășurarea lecției:

Secvența 1:

Pe două table pliante se lucrează diferențiat pentru elevii de nivelurile 1 și 2 și, separat, pentru nivelul 3. Sunt precizate sarcinile de lucru iar pe parcurs se fac corecturile necesare.

Pentru nivelul 1 și 2 (probă comună)

Se dă șirul reacțiilor de mai jos:

- a + O2 -> MgO
a + H2SO4 -> b + c
b + BaCl2 -> d + MgCl2
c + e -> HCl și se cere:

- a) să se determine substanțele corespunzătoare literelor a-e
b) să se rezolve ecuațiile reacțiilor chimice
c) să se modeleze la tabla magnetică modelele molecularelor substanțelor a celor formulați chimic și să se scrie formula, precizând starea legăturii chimice care apare în compusul chimic scribit.

Pentru nivelul 3
Se dă șirul reacțiilor de mai jos:

- ? + O2 -> CO2
H2 + ? -> HCl
CuO + ? -> Cu + H2O
Mg + ? -> MgCl2

- a) Precizați care sînt substanțele accentuate (reacții sau produși de reacție).
b) Rezolvați ecuațiile reacțiilor chimice, indicînd din tip de reacție chimică aparțin.

Secvența 2:

Deoarece programa de clasa a VII-a trebuie parcursă cu toți elevii clasei, am cerut elevilor să răspundă la unele întrebări cu caracter programat, lucrînd pe cartele perforate.

Se lucrează cu toate grupele de nivel pe cartele perforate; tot ceea ce este redat mai jos este protejat la retroproiector, elevii trebuind să marcheze pe cartela perforată răspunsul corect.

- a) S2-, Na+, Ca2+, Cu2+, Fe2-
Care din ionii prezentați sînt ioni negativi?
b) 2Zn + O2 = 2ZnO; CaCO3 = CaO + CO2; Mg + S = MgS; ZnCO3 = ZnO + CO2; 2HCl + CaO = CaCl2 + H2O.

Indicați care din reacțiile chimice de mai sus sînt reacții de descompunere.

- c) H2S, H2SO3, H2SO4, HS-, SO42-
Care din aceste formule corespunde acidului sulfuric (vitriolului)?
d) NaCl, MgO, FeCl3, FeO, Li2S.

Indicați în care din compuşii prezentați, metalele sînt bivalente?

- e) — stinge flacăra așchiei; întreține arderea; menține flacăra așchiei; nu arde; arde producînd o mică explozie (detonație). Într-o eprubetă s-a cules o cantitate de gaz. Presupunînd că gazul este H2, recunoașteți-l după una din proprietățile lui.

Explicație: Dacă răspunsurile întrebărilor sînt corecte, unind punctele însemnate cu un x, se obține următoarea configurație:

- a) x . . . x
b) . x . x .
c) . . x . .
d) . x . x .
e) x . . . x

Secvența 3:

Aici am urmărit înțelegerea corectă și științifică a no-

țiunilor de reacție chimică (înțelegerea fenomenelor chimice care au loc), formula chimică, stabilirea coeficienților pe baza legii conservării masei atomilor, a tipurilor de reacții chimice, realizîndu-se un transfer de cunoștințe din mai multe capitole studiate (Se lucrează la toate nivelurile la retroproiector).

Stabiliți relația de corespondență dintre reacții și produșii de reacție prin săgeți:

- F·SO4 + 2HCl 2Hg + O2
2H2O FeCl2 + H2SO4
AlCl3 + 3N OH 2H2 + O2
H2 + Cl2 Al(OH)3 + 3NaCl
2HgO 2HCl

Secvența 4:

Cu elevii de nivelul 1 și 2 mi-am permis să lucrez cu fișe de lucru cu caracter de investigație experimentală și redescoperire.

Pentru că și la elevii de nivelul 1 și 2 apar diferențe în cunoștințe, fișele de lucru au fost total diferențiate.

Se lucrează diferențiat pe fișele de lucru pentru fiecare nivel: La nivelele 1, 2 cu următoarele fișe cu caracter de investigație experimentală și descoperire:

Fișa de lucru — grupa nr. 1

— Într-o eprubetă se introduce o cantitate de CuCO3. — Se prinde eprubeta în clește și se încălzește; Identificați prezența produsului de reacție care părăsește eprubeta: Peste solidul negru obținut introduceți 2 ml HCl și încălziți eprubeta. Scrieți ecuațiile reacțiilor chimice care au avut loc; Ce aplicație practică prezintă aceste reacții?

Fișa de lucru — grupa nr. 2

Introduceți într-o eprubetă curată 1 ml NiSO4, peste care introduceți picătură cu picătură, 1 ml soluție KOH. Scrieți ecuația reacției chimice care are loc, precizînd proprietățile usua din produșii de reacție rezultați. Separați cei doi produși de reacție prin una din metodele de separare învățate. Constatările și observațiile făcute includeti-le în tabelul prezentat pe tablă.

Fișa de lucru — grupa nr. 3

Într-o eprubetă se introduce o cantitate de CuCO3. Se prinde eprubeta în clește și se încălzește. Identificați prezența produsului de reacție care părăsește eprubeta. Peste solidul negru obținut introduceți 2 ml vitriol și încălziți eprubeta. Scrieți ecuațiile reacțiilor chimice care au avut loc. Ce aplicație practică prezintă aceste reacții?

Fișa de lucru — grupa nr. 4

Introduceți într-o eprubetă curată 1 ml FeCl2, peste care introduceți picătură cu picătură, 1 ml soluție sodă caustică. Scrieți ecuația reacției chimice care are loc, precizînd proprietățile usua din produșii de reacție rezultați. Separați cei doi produși de reacție prin una din metodele de separare învățate. Constatările și observațiile făcute includeti-le în tabelul prezentat pe tablă.

Fișa de lucru — grupa nr. 5

Într-o eprubetă introduceți 1 ml soluție H2SO4, peste care prindeți 1 ml soluție BaCl2. Așezați eprubeta în stativ, fiind atenți la toate transformările care au loc. Scrieți ecuația reacției chimice și interpretați care sînt produșii de reacție. Constatările făcute și observațiile treceți-le într-un tabel, cu rubricatura celui de pe tablă.

Fișa de lucru — grupa nr. 6

Într-o eprubetă introduceți 2 ml NaOH și 2 ml soluție HCl (aport de sare). Scrieți ecuația reacției chimice care are loc. Prin ce metodă puteți separa cei doi produși de reacție rezultați? Efectuați practic separarea, folosindu-vă de ustensilele de laborator necesare.

Fișa de lucru — grupa nr. 7

În două eprubete introduceți două metale diferite (Cu și Mg). În prima eprubetă peste Cu introduceți 2 ml HCl și observați ce fenomene are loc. În eprubeta a doua peste Mg introduceți 2 ml HCl și încercați natura gazului format cu o așchie cu fațetă. Ce constatați? Comparați fenomenele care au loc în cele două eprubete. Scrieți ecuațiile reacțiilor chimice care au loc. Ce aplicație practică prezintă aceste reacții?

Am urmărit formarea unei algoritme de cunoștințe ca

ajunge la noțiuni teoretice plecînd de la observații experimentale și apoi de la teorie la verificarea în practică a rezultatelor), am urmărit, de asemenea, formarea și dezvoltarea spiritului de precizie științifică și a imaginației, dezvoltarea gândirii.

Toate concluziile au fost înscrise într-un tabel cu următoarea rubricatură: 1) Experimentul efectuat; 2) Substanțe și ustensile necesare; 3) Ecuațiile reacțiilor chimice; 4) Observații.

Elevilor de nivelul 3 le-am dat să lucreze independent pe fișe de recuperare, care să vizeze folosirea algoritmului de scriere corectă a unei formule chimice, pentru rezolvarea în continuare a ecuațiilor reacțiilor chimice.

La nivelul 3 cu fișe de recuperare (în fișă, pe baza informației generale primite, elevii trebuie să particularizeze informația la cei cîțiva radicali și metale cuprinse în tabel și să scrie formula chimică corespunzătoare, apoi să rezolve o ecuație chimică simplă și după aceea să lucreze practic folosind cunoștințele asimilate anterior).

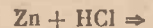
Fișa de lucru — grupa nr. 3

Informație:

La stabilirea formulei unei substanțe chimice trebuie să respectăm următoarea regulă: „Valența primului element devine indice pentru al doilea element, iar valența celui de al doilea element devine indice pentru primul element, astfel încît produsul dintre numărul de atomi și valența unui element să fie egal cu produsul dintre numărul de atomi și valența celui de al doilea element”.

Table with 3 columns: Radical, ClI, SO4II, NO3I. Rows: NaI, CaII, FeIII.

Să se rezolve ecuația de mai jos, precizînd tipul de reacție chimică:

Fișa de lucru — grupa nr. 3
Într-o eprubetă introduceți două bolduri. Acoperiți boldurile cu soluție de CuSO4 sau și așezați eprubeta în stativ, fiind atenți la fenomenul care are loc. Scrieți ecuația reacției chimice, completînd tabelul de pe tablă. Ce aplicație practică prezintă această reacție?

Fișa de lucru — grupa nr. 3

Într-un clește de ars prindeți o panglică de Mg. Încălziți panglica, fiind atenți la momentul în care aceasta se aprinde și căutați să priviți cu ochii întredeschiși fenomenul care are loc. De ce cleștele de ars s-a acoperit cu o pulbere de culoare? Scrieți ecuația reacției chimice care are loc. Unde își găsește aplicație practică această reacție chimică și de ce?

Secvența 5:

Pentru dezvoltarea gândirii logice am propus rezolvarea următoarelor probleme:

Problema: Cunoșcînd că fierul formează doi oxizi FeO și Fe2O3, precizați cărui oxid îi corespunde compoziția procentuală 70% Fe și 30% O2.

Suplimentar (pentru elevii care termină problema): Cum se poate obține acid clorhidric folosînd apă și curent electric? Rezolvați ecuațiile reacțiilor chimice care au loc.

Soluțiile propuse de elevi au fost diferite, făcîndu-se apel fie la folosirea raportului de masă, fie la folosirea masei moleculare.

Tema pentru acasă a fost, de asemenea, diferențiată elevii de nivelele 1 și 2 au primit ca temă să compună o problemă în care să se folosească ca date ale problemei de reactivi utilizați în experiment; la nivelul 3 s-a indicat ca temă pentru acasă rezolvarea exercițiului 1, pag. 91, din manual.

În încheiere, menționez că o astfel de lecție densă, diferențiată de la elev la elev, trebuie să fie bine gândită și judicios organizată de către profesor. Elevii trebuie conduși să înțeleagă că respectarea cu atenție a sarcinilor de lucru și efectuarea observațiilor este importantă pentru obținerea rezultatelor exacte, sigure. E bine să se rețină că școala generală este o școală de masă, și nu o școală selectivă. Din toate punctele de vedere: social, psihologic, pedagogic este recomandabil ca elevii să lucreze în clasă, să învețe în clasă.

Prof. SILVIA EPURE
Școala nr. 13 din Brașov

„TANÜGYI UJSÁG” — 25 DE ANI DE ACTIVITATE

Revista „Tanügyi Ujság” a implinit, odată cu începerea acestui an de învățămînt, un sfert de veac de activitate. Desfășurată cu convingere comunistă și cu dăruire în slujba prolei sovietice, a înfăptuit politica partidului și statului nostru în domeniul învățămîntului.

De la apariția primului său număr — la 18 septembrie 1957 — și pînă în prezent, paginile revistei au reflectat și au participat activ la profundele transformări și la constanta dezvoltare a învățămîntului din Republica Socialistă România. Cu într-o adevărată cronică, influențînd în acest sfert de veac de activitate prezentată imoarea revoluționară a învățămîntului românesc și a rețelei de școli cu limba de predare maghiară, transpunerea în viață a măsurilor privind pregătirea pentru muncă și pentru viață a tineretului din patria noastră.

Consemnăm creșterea calitativă a întregii activități a revistei „Tanügyi Ujság” în perioada istorică de la Congresul al IX-lea și pînă în prezent, perioadă în care a militat și militază pentru transpunerea în viață a concepției și gândirii creatoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, privind legarea ei mai strînsă a învățămîntului de cerințele construcției socialismului, integrarea învățămîntului cu cercetarea și producția, educarea în spirit revoluționar a elevilor din învățămîntul de toate gradele și din toate profilele de școlarizare.

Aflată permanent în slujba învățămîntului și a oamenilor școlii și militînd cu perseverență pentru înfăptuirea politicii partidului nostru privind înfrățirea locuitorilor meleagurilor patriei noastre — români, maghiari, germani și de alte naționalități — revista „Tanügyi Ujság” s-a bucurat și

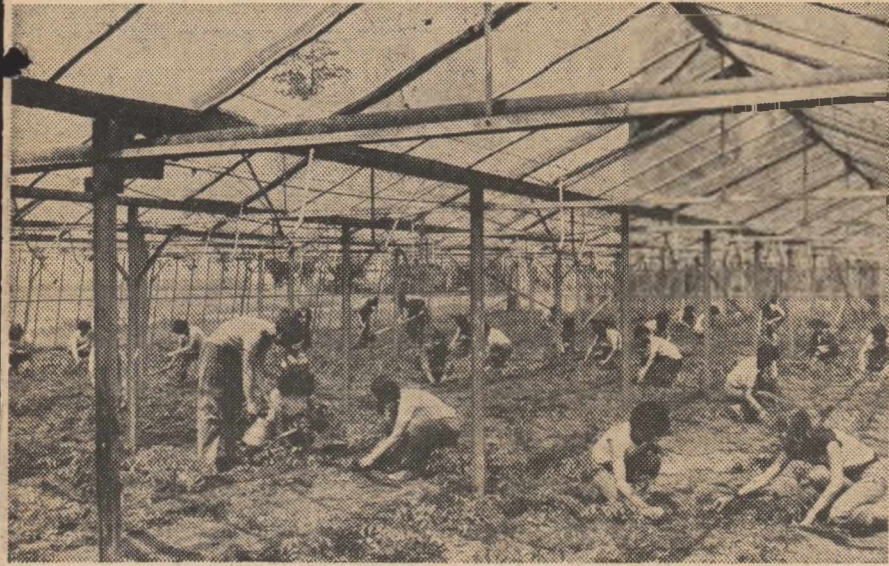
se bucură de încrederea și de sprijinul cititorilor și colaboratorilor ei.

Revista a asigurat cu regularitate o informare de înalt nivel a cititorilor săi asupra principalelor documente de partid, a indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, pentru continuă modernizare și perfecționare a învățămîntului din țara noastră.

Relevăm receptivitatea cu care revista a promovat și a răspîndit experiența înaintată a cadrelor didactice, modul în care a contribuit la perfecționarea și modernizarea procesului instructiv-educativ, deschizînd larg paginile sale schimbului de experiență, dezbaterii și promovării metodelor active participative din practica didactică a unităților școlare din toate treptele de învățămînt. Revista a depus eforturi pentru a contribui la perfecționarea predării și cultivării limbii materne și însușii temeinice de către elevi a limbii române, cunoașterii de către aceștia a comorilor literaturii și culturii materne și românești, la aprofundarea istoriei patriei noastre comune, Republica Socialistă România.

Cu experiența și învățămintele de un sfert de veac de activitate, colectivul redacțional este hotărât — așa cum arată într-un articol publicat în revista „Tanügyi Ujság”, din luna septembrie a.c. — să depună toate eforturile ca să realizeze la un nivel calitativ superior sarcinile ce-i revin și să muncească cu responsabilitate comunistă în interesul școlii și al cadrelor didactice.

Cu prilejul aniversării a 25 de ani de la apariția primului număr, colectivul redacțional al revistei „Tribuna școlii” urează colegilor din cadrul redacției revistei „Tanügyi Ujság” să meargă cu succes, mai departe, pe drumul înfăptuirii și realizării din primul lor sfert de veac de activitate.

Activitate practică pe lotul experimental al Liceului agroindustrial „Ion Ionescu de la Brad” din comuna Horea, județul Neamț.

Istoria — izvor nesecat de educație patriotică

Am început noul an școlar 1982—1983 puternic orientați și stimulați de prețioasele indicații și recomandări făcute școlii în general și modului de studiere și învățare a istoriei în special, de către secretarul general al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu — prin Expunerea la Plenara largită a C.C. al P.C.R. din 1—2 iunie a.c. și Cuvîntarea de la marea adunare populară consacrată deschiderii anului de învățămînt.

Coordonatele după care istoria și celelalte discipline ale științelor sociale vor fi prezentate și învățate în școală, au fost în atenția dezbaterilor Consfătuirilor cadrelor didactice, desfășurate sub nemijlocita conducere a Secției de propagandă și Comitetului județean de partid, a Academiei „Ștefan Gheorghiu” și a Inspectoratului școlar județean. Astfel de coordonate ar fi:

— Intensificarea documentării de specialitate și politice pentru a se prezenta fenomenul istoric în lumina adevărului obiectiv, de pe poziția concepției materialist-dialectice și istorice, a socialismului științific creator, promovată cu consecvență de politica P.C.R.

— Relevarea prezentului socialist în contextul istoriei trecutului în mod comparativ, pentru a evidenția dialectic și logic adevărata superioritate a democrației socialiste față de falsa democrație burgheză.

— Prezentarea fenomenului istoric din trecut în aceeași manieră conceptuală, încercînd tînăra generație să înțeleagă în mod conștient esența lucrurilor și să se angajeze spre a milita activ în direcția eliminării și evitării greșelilor trecutului.

— Prezentarea omului ca pe o creație supremă a naturii, capabil să cunoască binele acestuia și să organizeze viața și munca în sensul dezvoltării și afirmării continue a inteligenței umane.

— Educarea tînărei generații prin studierea și cunoașterea istoriei în spiritul sentimentelor de ordine și disciplină, a iubirii și dragostei neîmurmurate față de muncă, de patria socialistă, de partid și de popor.

— Combaterea concepțiilor mistice, retrograde de orice fel, prin formarea la elevi a unei conștiințe revoluționare și cultivarea spiritului de prietenie și colaborare cu popoarele lumii.

— Prezentarea istoriei patriei în mod unitar, în spiritul concepției revoluționare, subliniind corect rolul țărănimii și clasei muncitoare în istoria poporului nostru, pădind în conștiința și în inima tinerelor generații dragostea față de trecut și prezentul socialist. Pentru că — așa cum urăta secretarul general al partidului „Educația în spiritul concepției revolu-

ționare, materialist-dialectice ale nobilelor idealuri ale socialismului și educația patriotică reprezintă o unitate indisolubilă. Nu poți fi bun revoluționar, bun comunist, dacă nu îți iubești patria! Și nu poți fi bun patriot al României socialiste, dacă nu militezi pentru socialism, pentru comunism!”

Indemnurile și indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu trebuie să-și găsească expresia corespunzătoare în toate lecțiile și activitățile de învățare a istoriei și ale celorlalte discipline ale științelor sociale (cunoștințe economice, social-politice, economie politică, filosofie), în informările politice și în cadrul învățămîntului politico-ideologic.

Pentru sporirea accesibilității cunoașterii și învățării istoriei — elementele locale ale istoriei satelor, comunelor, orașelor, ale întreprinderilor și ale organizațiilor economico-sociale trebuie cunoscute și mai bine folosite în munca profesorilor de istorie și de științe sociale în general. Evocarea evenimentelor aniversare și comemorative, ale eroilor neamului, sărbătorirea unor personalități marcante ale științei și culturii românești (Centenarul marelui istoric Vasile Părvan — 10 oct. 1982 —; 90 de ani de la crearea P.S.D.M.R. — 31 martie — 3 aprilie 1983; Conferința Națională a P.C.R. de la sfîrșitul acestui an; aniversarea la 8 octombrie 1983 a 575 de ani de la prima atestare documentară a existenței orașului Bacău etc.) să reprezinte tot atitea momente de înaltă patriotică, de mîndrie pentru trecutul părinților și străbunilor și pentru minunatele realizări ale prezentului socialist.

Activitatea patriotică — participarea elevilor și a cadrelor didactice la strîngerea recoltei din acest an trebuie să fie în și mai mare măsură prilej de educație patriotică și de educare prin muncă și pentru muncă.

Binevenit ar fi, acolo unde primele lecții de istorie nu s-au ținut, ca deschiderea cursului de istorie la orice clasă și îndeosebi la cele de liceu să înceapă cu tema: „Concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu privind cunoașterea și învățarea istoriei în lumina ultimelor expuneri și cuvîntări”.

Revirimentind predarea și învățarea istoriei prin prisma orientărilor și indicațiilor de o inestimabilă valoare teoretică și practică ale secretarului general al partidului, vom face din această militantă știință și disciplină școlară un adevărat izvor nesecat de educație patriotică, revoluționară.

Prof. dr. JEAN CIUȚĂ
Liceul „Gheorghe Bacovia” din Bacău

LICEUL SERAL

A învăța înseamnă a munci mai bine

Cu liceul seral se întîmplă ceea ce se petrece cu toate realitățile innoite care continuă să-și păstreze, în virtutea inerției, denumirea, chiar dacă, în timp, aceasta nu le mai acoperă în întregime conținutul; respectiva formă de învățămînt a rămas „serală” într-un procent simțitor redus. Numărul crescut de oameni ai muncii formați din absolvenții a 10 clase, care-și continuă studiile liceale în învățămîntul seral, a determinat organizarea activității lor școlare în interdependență cu activitatea lor social-utilă. Prin urmare, în majoritatea unităților de învățămînt, cursurile se desfășoară, de obicei, în timpul zilei — dimineața sau după amiaza — neperturbînd astfel programul instituțiilor sau întreprinderilor unde sînt angajați elevii. Totodată, acestea le permite elevilor să-și folosească timpul în mod judicios, și pentru studiu individual. Adăugăm că, în foarte multe licee, media de vîrstă a seraliștilor nu depășește 20 de ani, ponderea colectivelor lor școlare formînd-o absolvenții clasei a X-a — cursuri de zi — încadrați în muncă.

Toate acestea explică, de fapt, creșterea randamentului și a succeselor școlare în învățămîntul seral, lucru care se poate constata fără exces de bunăvoință.

Un exemplu îl oferă și clasele serale (cite una pentru a XI-a și a XII-a, două de a XIII-a) din Liceul de științe ale naturii „C.A. Rosetti” din București. (Profilul acestor clase — biochimie — asigură pregătirea elevilor pentru meseria de laborant biochimist în primul rînd, sau pentru alte profesii înrudite, de pildă asistent medical, în spitale sau unități economice care solicită această calificare). Deși s-au scurs doar două săptămîni de la începutul anului școlar, activitatea elevilor și a profesorilor, și la cursurile serale, a intrat în ritm normal: printre multe altele, acestea înseamnă respectarea programului stabilit de comun acord: 15—17 ore în 4—5 zile, săptămînal, după amiaza între 17.30 și 20.30.

— Intreaga clasă trebuie să consimtă la această planificare. Dacă un singur elev nu ar putea veni la ora 16.30, ar pierde, repetat, prima oră de curs — a precizat directorul liceului, profesorul Emil Stoica. Acordul lor presupune, desigur, eliminarea absențelor nejustificate și putem afirma că, în general, la aceste clase se remarcă o bună frecvență.

Intr-adevăr, în zilele în care am asistat la lecțiile claselor a XI-a și a XIII-a (A și B), absenți mai mulți a înregistrat doar catalogul clasei a XIII-a A; dar diriginta acestor clase, prof. Maria Mituță (științe sociale), știa cauzele și m-a convins, nu numai că-și cunoaște foarte bine elevii, ci și că aceștia nu lipesc de la ore fără motive întemeiate. Însă absențele, chiar motivate, prejudiciază calitatea pregătirii școlare, mai ales în învățămîntul seral unde se impune ca asimilarea lecției să se realizeze, în cea mai mare măsură, în timpul orelor de curs. Este firesc, așadar, să ne întrebăm cum se înlătură absențele din cunoștințele elevilor?

— În ceea ce privește disciplinele de care mă ocup, ne spune profesoara M. Mituță — de pildă, la clasa a XIII-a, „Organizarea producției și a muncii în întreprinderile industriale și legislație economică” — în fiecare oră revin asupra materiei predate în lecția precedentă și asupra conceptelor fundamentale, reexplicîndu-le atunci cînd nu au fost temeinic înțelese. Mă ajută și faptul că, în această clasă, elevii sînt foarte receptivi și silitori. În general elevii din învățămîntul seral, în ultimii ani, și-au ridicat sensibil nivelul la învățatură. Media generală a clasei la care sînt dirigintă — mă refer la toate obiectele de învățămînt — este 7. Bineînțeles că organizăm și consultații.

— Consultațiile — completează directorul liceului — sînt fixate în funcție de

solicitățile elevilor sau de situația nemulțumitoare la învățatură a unora dintre ei, în zilele în care au mai puțin ore. În preajma tezelor și a bacalaureatului au loc meditații prin care se urmărește consolidarea a două categorii de cunoștințe: cele necesare permanent, atît în perioada frecventării liceului cît și după aceea, în exercitarea profesiei ori în învățămîntul superior și cele care vor constitui subiecte de teză sau de examen, care le includ pe primele. Dar pregătirea temeinică a majorității elevilor din învățămîntul seral nu mai constituie o problemă care să nască dificultăți. Cel puțin în liceul nostru. Toți elevii știu că școala li formează pentru muncă și viață, iar seraliștii, fiind încadrați în activități social-utile, au posibilitatea să se convingă direct că nu pot face față unei munci calificate, la indici superiori de calitate, dacă nu-și consolidează cunoștințele teoretice și practice prevăzute de programa școlară.

Programa de învățămînt fiind aceeași și pentru cursurile de zi și pentru cele serale este firesc să nu existe deosebiri privind conținutul calitativ al procesului de predare-învățare între cele două forme de școlarizare. Profesorii Liceului „C.A. Rosetti” au prilejul să-și manifeste acest deziderat declarat, prin stilul lor de muncă. Majoritatea lecțiilor, mai ales la orele de specialitate (chimie, biologie), dar și la celelalte discipline fundamentale, sînt pregătite cu rigoare științifică. Adică, nu se pierde din vedere menținerea unui echilibru adecvat între conținutul informațional și metodele de transmitere a acestuia, în așa fel încît elevii să contribuie ei înșiși la definirea noțiunilor noi și, pe cît posibil, pe baza experienței lor de muncă. Așa s-a întîmplat și la lecția „Funcțiile întreprinderii industriale”, la clasa a XIII-a B, condusă de prof. M. Mituță. În orele de laborator predomină activitatea individuală a elevilor, coordonați și supravegheați de profesori pentru ca sarcinile de lucru să fie corect îndeplinite de către toți și pentru ca întreaga clasă să-și însușească deprinderile practice propuse. (ca, de pildă, la lecția susținută de prof. Maria Mureșan, la clasa a XI-a, „Pregătirea sticlăriei de laborator pentru sterilizare”).

Ar fi de dorit ca la toate disciplinele predate elevilor din învățămîntul seral să se găsească, în timpul lecțiilor, acele soluții care mobilizează întregul colectiv, alegîndu-se din multitudinea tehnologiilor didactice moderne cele care corespund compoziției și nivelului de învățatură ale claselor, specificului disciplinei și al lecțiilor predate. La această concluzie am ajuns și în urma discuției cu prof. Elena Județ (chimie) pe marginea lecției asistate la clasa a XIII-a A: îndeosebi cu privire la faptul că eficiența experiențelor de laborator este obligatoriu să se remarce în timpul orei de clasă.

Deci potențialul intelectual al elevilor din învățămîntul seral poate fi la fel de bine valorificat ca și al celor din învățămîntul de zi. Condiția succesului lor școlar presupune, însă, stabilirea unor relații de lucru bazate pe o cunoaștere reală și pe înțelegerea complexă a personalității fiecăruia dintre ei, ale preocupărilor lor extrașcolare, la locul de muncă și în viața de familie.

— Răspunderea noastră este aceeași față de toți elevii pe care îi pregătim în perioada de școlarizare, precizează prof. Maria Mituță. Legătura noastră cu ei, intelectuală și sufletească, se formează și se aprofundează în timp și dăinuie în timp, dacă este fundamentată pe valori autentice. Pentru acest mod de a trăi în viitor pentru copiii și elevii noștri, mă simt datoră să-i învăț mereu să iubească și să respecte deopotrivă cartea și munca.

VALERIA BACIU

Noua programă de limba română în gimnaziu

Accentuarea caracterului practic-aplicativ al limbii

Odată cu începerea acestui an școlar a intrat în vigoare o nouă programă școlară de limba română pentru ciclul gimnazial, elaborată de Ministerul Educației și Învățămîntului.

Programa aduce un suflu innoitor, o îmbunătățire simțită ca necesară în procesul de predare-învățare a „primei discipline a școlii” — limba română.

Fără a neglija respectarea principiilor didactice, organizarea materialului de predat este concepută mult mai logic, mai sistematic și vizează cu o mai mare pondere caracterul practic-aplicativ al limbii. Remarcăm îmbucurător o racordare a fap-

telor de limbă care vor fi predate — deci însușite de elevi, la realitățile lingvistice contemporane uzuale, astfel încît, ele vor constitui, într-adevăr, un auxiliar prețios în practica comunicării.

Noțiunile de vocabular sînt mult mai extinse și introduse și la clasele mai mici — de unde necesitatea transferului de cunoștințe de la o clasă la alta, potrivit nivelului de înțelegere al elevilor. S-a realizat o mai bună imbinare a studiului morfologiei cu cel al sintaxei (morfosintaxa), o interferență firească, contribuind la înțelegerea operațională, mai clară a noțiunilor gramaticale. Privite dialectic,

elevul percepe concomitent cele două planuri ale limbajului — logic și gramatical, schimbarea flexiunii valorii gramaticale a cuvîntelor în diferite relații contextuale în care apar cu sau fără instrumente gramaticale.

De asemenea, aspectele privind ortografia, ortografia și punctuația capătă o atenție sporită, stimulînd interesul elevilor pentru consultarea unor normative, ca dicționarele și „Îndreptarul ortoepic, ortografic și de punctuație”.

Evidențînd valorile stilistice pe care le implică anumite părți de vorbire, noua programă asigură corelația existentă între gramatică și stilistică, facilitează înțelegerea literaturii ca artă a cuvîntului, a limbajului expresiv, nuanțat.

Scopul principal al predării limbii și literaturii române la gimnaziu fiind dezvoltarea capacității de exprimare corectă, se acordă o atenție deosebită calității scrișului elevilor. De aceea indicația este ca o notă distinctă pe trimestru să se acorde elevilor după gradul de formare a scrisului citit, ordonat, îngrijit, după nivelul

de aplicare practică a cunoștințelor de limbă predate.

Observăm ore în plus pentru lectura suplimentară, cu indicația de a se specifica conținutul fiecărei lecții de acest gen. Lecțiile care în anul școlar curent nu se vor mai studia vor constitui pretext pentru exerciții de dezvoltare a vorbirii, exerciții de citire și scriere corectă.

Astfel, fiind foarte cuprinzătoare, explicită, la curent cu noutățile din domeniul limbii actuale, programa cere ca predarea gramaticii să devină și mai mult instrument de perfecționare a vorbirii și scrierii, a exprimării corecte și nuanțate în limba română contemporană. Ea reprezintă un material foarte necesar pus la îndemina profesorilor de limba și literatura română, pe care-l invită la o pregătire mai atentă, mai serioasă, de zi cu zi, la folosirea celor mai eficiente tehnologii didactice aplicate în mod corect, potrivit condițiilor de muncă de la unitățile școlare în care-și desfășoară fiecare activitatea.

Prof. STELIANA CODIN
Școala nr. 14 din Buzău

INSPECȚIA ȘCOLARĂ

Sprijin colegial, exigent, eficient

Indrumare, control, indrumare! Sint imperative și responsabilități politice, profesionale și morale ale inspecției școlare. Cum se răspunde în practică la aceste imperative? Pentru început, pe tema acestei noi rubrici, ne-am oprit la Inspectoratul școlar al sectorului 5 al Capitalei unde am avut o convorbire cu prof. Elvira Iancu, inspector coordonator pentru acest sector.

O primă întrebare:

— Care sînt obiectivele prioritare pe care și le propune inspecția școlară în sectorul 5 al Capitalei?

— Prioritare, pentru noi, ca și pentru întregul învățămînt din țara noastră, sînt obiectivele politicii partidului în domeniul învățămîntului. Și țin să subliniez de la început că în această privință primim un sprijin permanent din partea Comitetului de partid al sectorului. Bineînțeles că traducerea în viață a obiectivelor partidului are și la noi ca oriunde particularități concrete imprimate de specificul unităților de învățămînt pe care le coordonează. De aceea cred că e bine ca mai întîi să ne prezentăm în sectorul 5 avem 27 de școli cu clasele I—VIII, șapte școli cu clasele a IX-a și nouă licee, dintre care șase industriale cu profil de chimie industrială, industrie alimentară, mecanică, electrotehnică și energetică, două de matematică-fizică și unul de economie și de alimentație publică. În această toamnă, în ordinea urgenței, ne-am propus, în primul rînd, să ne preocupăm de indrumarea școlilor la care au luat ființă clasele a IX-a, precum și a unităților școlare cu directori nou numiți, după recente alegeri. În liceele noastre au fost aleși doi noi directori plini și patru adjuncți. Considerăm indrumarea directorilor ca o sarcină de prim rang a inspecției. În acest scop, alături de prezența curentă în școli, noi organizăm lunar schimburi de experiență, de fiecare dată în altă unitate de învățămînt, care se constituie de fapt ca un fel de curs de perfecționare pentru directori, plecînd de la principiile conducerii științifice. În aceste întîlniri lunare prezentăm experiența celor mai bune școli. Astfel, prezentăm cel mai bun plan general anual, cel mai bun plan al comisiilor metodice, cel mai bun program comun de activități politico-educative.

Totodată, sînt analizate modul în care toți membrii consiliilor de conducere participă la conducerea unității de învățămînt, preocupările privind școlarizarea elevilor, ridicarea nivelului lor de pregătire, colaborarea dirigîntilor, a cadrelor didactice cu organizațiile de copii și tineret, întreprinderile patronatoare, cu părinții, întreprinderile în care lucrează părinții elevilor. Considerăm de altfel colaborarea cu părinții ca una dintre sarcinile cele mai importante ale inspecției școlare. Ne-am propus ca începînd din luna noiembrie, la Casa de cultură a sectorului, să organizăm ceea ce noi am numit „o școală a părinților”.

— V-ați referit la munca de indrumare a directorilor. Această muncă își verifică efectul în buna desfășurare a activității întregului colectiv de cadre didactice?

— Consider că acesta este criteriul cel mai important de apreciere a muncii de conducere a școlilor. Ne propunem să-i determinăm pe directori să-și cunoască bine potențialul de cadre cu care lucrează, disponibilitățile acestora și să le utilizeze cu maximum de randament.

— Cum apreciați munca în școală, sub raportul solicitărilor de efort?

— Ca pe un act de intensă solicitare. Munca educatorului, atunci cînd este făcută cu conștiințozitate, cere eforturi deosebite. În primul rînd de pregătire permanentă, apoi de responsabilitate, de disciplină, de atașament față de copii, de răbdare și de tact pedagogic.

— Cum poate veni directorul la întîmpinarea acestei solicitări pentru a reali-

za, așa cum spuneți, maximum de randament?

— Prin distribuția judicioasă și echitabilă a sarcinilor, prin asigurarea unui climat de muncă favorabil. Aș spune că acesta este, în primul rînd, climatul cancelariei. Un climat de sprijin colegial, reciproc, de sprijin exigent și eficient. În această privință în școlile din sectorul nostru s-a realizat o bună experiență în ceea ce privește organizarea conducerii colective a unităților de învățămînt prin noi organisme democratice de conducere, fapt care se reflectă și la nivelul sectorului, unde președintele consiliului educației și învățămîntului este și președintele sindicatului pe sector.

— Ce asigură obiectivitatea inspecției?

— Un criteriu esențial: evoluția pregătirii elevilor. Fiecare asistent urmărește dacă cei slabi au progresat, dacă cei cu o dotare superioară sînt în atenția profesorilor și, în general, care este sensul de evoluție al întregii clase. Nu conștient de asistență sau o inspecție fără a avea ca instrument de lucru situația la învățătură a elevilor. Consider că fiecare act de indrumare trebuie urmat în mod reflex de actul de control. Peste un timp trebuie revenit pentru a verifica efectul practic al inspecției.

— Prin ce mijloace poate fi cuprinsă în inspecție lărgă arie problematică a școlilor care sînt circumscrise în teritoriul sectorului?

— Mijloacele sînt multiple. Noi sîntem un organism al Inspectoratului școlar al municipiului București. Deci, cum s-ar spune „nu sîntem singuri”. Ne sprijinim de asemenea pe așa-numiții „profesori metodiști”. Și apoi mai avem și alte instrumente de lucru.

Iau cunoștință, în continuare, cu citeva dintre acestea. Mai întîi, două tabele solicitate de Inspectoratul școlar al municipiului București în vederea unei viitoare analize: „Tabel nominal cu elevii care au obținut note sub 5 la probele de verificare la treapta I”, un alt „Tabel nominal cu elevii care au obținut note sub 5 la concursul de admitere în treapta a II-a”. În dreptul fiecărui elev, nota obținută și numele profesorului de la disciplina respectivă. O oglindă severă a eșecurilor, dar și o robustă metodă de analiză. Un alt instrument conceput de către însăși interlocutoare. „Tematica de control a inspecției” un fel de fișe cu o rubrică foarte bogată care permite cuprinderea integrală a fizionomiei unei școli.

Un telefon, și convorbirea, intreruptă la Inspectoratul școlar, continuă la Liceul de matematică-fizică „Gh. Lazăr” unde există un nou director plin și un nou director adjuncț. De unde deci, frecvența necesară de clarificări și indrumări. Între altele, prof. Daria Homaredean, nou director, solicită informații cu privire la Legătura școlară „Tribuna școlii” a publicat Nomenclatorul indicator tip pentru păstrarea documentelor școlare. Dar cum se operează practic pentru a răspunde exigențelor acestui nomenclator? Și altă problemă: pentru elevii cu dotare deosebită care se pregătesc pentru olimpiade, după ce tematică urmează să fie pregătită? Direcția cu probleme educative solicită clarificări cu privire la planificarea muncii educative etc. E datoria inspectorului să indruma, să clarifice, să caute soluții la toate.

Întîmpinarea face ca în loc să se afe și tov. Stefas Geage, secretar cu probleme de propagandă al Comitetului de partid al sectorului 5. Profit de prilej pentru a-i cere să-și exprime opinia asupra activității Inspectoratului de sector. Sînt îmbucurătoare bunele aprecieri cu privire la activitatea Inspectoratului în general, precum și la receptivitatea sa față de indrumarea organelor de partid.

OCTAVIAN BUZESCU

„SĂPTĂMÎNA ECONOMIEI”

Ca în fiecare an, între 25 și 31 octombrie, Casa de Economii și Consemnațiuni organizează „Săptămîna economiei”, sărbătorindu-se cu acest prilej „Ziua elevului econom” și „Ziua mondială a economiei” în datele de 26 și respectiv 31 octombrie a.c. Anul acesta, a precizat prof. dr. Mircea Popovici, președintele Consiliului de Administrație al Casei de Economii și Consemnațiuni, în cadrul unei recente conferințe de presă, „Săptămîna economiei” va prilejui prin măsurile adoptate intensificarea preocupărilor pentru dezvoltarea spiritului de economie, de bună gospodărire a banilor și pentru creșterea continuă a calității servicii depunătorilor la C.E.C. Referindu-se la activitatea desfășurată în ultimul an, vorbitorul a menționat că procesul de economisire a continuat să se înscrie în coordonatele dezvoltării economico-sociale generale a țării noastre.

O dezvoltare continuă și ascendentă

Astfel, în perioada 15 septembrie 1981 — 15 septembrie 1982, soldul general al economiilor populației depus la C.E.C. a crescut cu 4,4 la sută. Creșterea continuă a cunoscut și gradul de pătrundere a acțiunii de economisire: în prezent numărul libretelor de economisire active a ajuns la 19,2 milioane, revenind în medie 865 librete la 1000 de locuitori. O formă de economisire care a înregistrat o dezvoltare continuă și ascendentă, datorită multiplelor sale avantaje, au reprezentat-o depunerile la C.E.C., pe bază de consimțămînt scris, prin virament. Această formă asigură cetățenilor continuitate și regularitate în depuneri, operațiile efectuîndu-se de către unitatea unde depunătorul își desfășoară activitatea.

O atenție deosebită a fost acordată îmbunătățirii servicii depunătorilor. În acest scop, au fost înființate ghișee C.E.C. în noile cartiere și în toate întreprinderile mari, iar în perioada următoare se vor organiza, treptat, puncte de servicii și în celelalte întreprinderi și instituții din țară, pentru o apropiere a servicii de locul de muncă al depunătorului. La finele semestrului I a.c. existau 10 486 unități care asigurau servirea cetățenilor.

Paralel cu activitatea de atragere a economiilor populației, Casa de Economii și Consemnațiuni a acordat cetățenilor în perioada 30 septembrie 1981 — 30 septembrie 1982, un număr de 62 458 împrumuturi în valoare de 3,2 miliarde lei pentru construirea sau cumpărarea de locuințe proprietate personală, soldul creditelor fiind la 1 septembrie a.c. de 27,9 miliarde de lei.

Avantajele și drepturile depunătorilor

Fără să constituie prin ei însuși un scop, procesul de economisire este o cale eficientă prin care populația își dozează, într-o măsură din ce în ce mai mare, utilizarea în timp a veniturilor sale bănești, în vederea diversificării consumului și orientării spre procurarea de bunuri de valoare mare și de folosință îndelungată (construirea de locuințe proprietate personală, autoturisme, mobilă, frigidere, televizoare, aparate de radio etc.).

Depunerile pe bază de consimțămînt scris se pot efectua după dorința depunătorilor pe următoarele instrumente de economisire: libretul de economii cu dobîndă; libretul de economii cu dobîndă și cîștiguri; libretul de economii pentru turism; libretul de economii pentru cumpărare de locuințe proprietate personală; libretul de economii cu dobîndă și cîștiguri în autoturisme și contul curent personal.

Consimțămintele se dau pe formulare puse la dispoziția depunătorilor de către unitățile C.E.C. sau de către ghișeau C.E.C. de la întreprinderea sau instituția unde lucrează depunătorii.

Pentru sumele depuse spre păstrare, tuturor depunătorilor le sînt asigurate prin lege numeroase avantaje și drepturi:

— garanția statului asupra sumelor depuse. Depunătorii pot să ceară ori cînd unităților C.E.C. restituirea totală sau parțială a depunerilor, iar acestea au obligația să restituie imediat depunerile efectuate;

— păstrarea secretului privind nu-

mele depunătorilor, al titularilor și operațiile efectuate;

— dobînzii și cîștiguri în bani, în excursii, în obiecte care răsplătesc spiritul de economie al depunătorilor și contribuie la creșterea veniturilor lor bănești;

— sînt scutite de impozite și de taxe toate operațiile de depunere și de restituire ale economiilor bănești personale, indiferent de instrumentul de economisire folosit, precum și cîștigurile și dobînzile acordate de Casa de Economii și Consemnațiuni indiferent de mărimea lor;

— depunătorii la C.E.C. au dreptul să dispună după cum cred de cuviință, timp nelimitat, de sumele depuse, legea asigurînd imprescriptibilitatea acestora. De aceeași dispoziție legală beneficiază depunătorii și pentru dobînzile și cîștigurile obținute.

Titularii instrumentelor de economisire cit și imputerniciții acestora și alte persoane stabilite de titulari pot dispune oricînd de sumele depuse spre păstrare la C.E.C. ca și asupra dobînzilor și cîștigurilor.

Pentru informarea populației și a viitorilor depunători cu privire la avantajele economisirii la C.E.C. și în legătură cu caracteristicile instrumentelor de economisire s-au luat măsuri pentru intensificarea și diversificarea activității de popularizare.

În acest an se tipăresc de Centrala C.E.C. și se difuzează unităților C.E.C. 25 sorturi de tipărituri, într-un tiraj de peste 4,6 milioane exemplare.

Educația în spiritul economiei

Casa de Economii și Consemnațiuni se preocupă permanent pentru educarea tinerii generații în spiritul economiei. Pe această linie se înscrie și organizarea, începînd din anul de învățămînt 1978/1979, a caselor de economii școlare în școli, licee și școli profesionale. Pînă acum au fost înființate 161 de case de economii școlare, în cadrul cărora s-au emis 29 283 librete de economii pentru elevi.

Urmărind deprinderea copiilor cu economia și ținînd seama de faptul că aceștia nu au venituri proprii, Casa de Economii și Consemnațiuni a introdus instrumente de economisire specifice vârstei lor, pe care se pot economisi sume foarte mici (1 leu, 2 și 5 lei). Astfel de instrumente sînt: foaia de economii școlare, libretul de economii pentru elevi.

În „Săptămîna economiei”, pentru elevi se are în vedere organizarea unor acțiuni adecvate — în cadrul orelor de clasă, de dirigințe, prin casele de economii școlare, în cadrul activităților pionierești și de U.T.C. — axate pe rolul și importanța economisirii la C.E.C., activitatea caselor de economii școlare, instrumentele de economisire specifice pentru tineret, vizite la unitățile C.E.C., utilizîndu-se în toate cazurile exemple concrete, precum și materialele tipărite de Centrala C.E.C., filme C.E.C., benzi de magnetofon ș.a. Cu prilejul „Zilei elevului econom”, la 26 octombrie, în casele pionierilor, în școli, la casele de cultură ale tineretului se vor organiza acțiuni pe tema economiei, specifice preocupărilor tineretului studios și școlar. În scopul informării și educării elevilor în spiritul economiei, în școlile de la orașe și sate se va organiza „Colțul elevului econom” în cadrul căruia se va expune fotomontajul pentru elevi, gazeta „Elevul econom” și alte materiale editate de Centrala C.E.C. În același timp, la gazetele de perete școlare, precum și în revistele editate în licee și școli, se vor prezenta articole, fotografii în care să se popularizeze aspecte din procesul de economisire în școlile respective, precum și instrumentele de economisire pentru elevi.

Un concurs pe tema economiei

Casa de Economii și Consemnațiuni se preocupă ca, în colaborare cu Ministerul Educației și Învățămîntului, Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist, Consiliul Național al Organizației Pionierilor și Șoimilor patriei și Uniunea Artiștilor Plastici să organizeze, la nivelul întregii țări, cea de-a cincea ediție anuală a Concursului de lucrări de arte plastice pe tema economiei în rîndurile elevilor, prilej cu care se vor acorda premii celor mai valoroase dintre lucrările realizate.

Vă invităm la un ciclu de dezbateri:

Pentru educația ateistă a școlarilor

Reluînd ciclul de dezbateri „Pentru educația ateistă a școlarilor” organizat de redacția noastră sub egida Comisiei municipale București pentru răspîndirea cunoștințelor culturale-științifice — la care invităm educatoarele, învățătorii și profesorii din municipiul București interesați în problematica educației ateiste a elevilor — menționăm că tematica pentru perioada noiembrie 1982 — iunie 1983 cuprinde următoarele dezbateri:

1. noiembrie 1982: „Miturile cosmogonice și infinitatea universului”
2. decembrie 1982: „Miturile solstițiului de iarnă (dihotomia întineric-lumină și bine-rău)”
3. ianuarie 1983: „Miturile soarelui și ale lunii”
4. februarie 1983: „Zamolxe și credințele vechilor dacii”
5. martie 1983: „Miturile agrare”
6. aprilie 1983: „Miturile renașterii naturii”
7. mai 1983: „Miturile esențiale ale religiilor politeiste”
8. iunie 1983: „Mitul cristic: rolul misterele pîgine în plămîdrea mitului cristic”.

Cu prilejul fiecărei dezbateri va fi prezentată activitatea antisocială a unora dintre sectele religioase.

Prima dezbateri urmează să aibă loc marți 16 noiembrie a.c. la orele 15, în sala mare de conferințe a Casei personalului didactic din București, B-dul Gh. Gheorghiu Dej nr. 32.

Aspecte fundamentale ale învățămîntului

— Tematici orientative pentru studiul individual —

In urma propunerilor făcute de cititori — colegi din învățămîntul preșcolar, primar, gimnazial și liceal — înțeleg această rubrică de tematici cu caracter orientativ pentru a veni în sprijinul studiului individual din domeniul psihologiei și pedagogiei pe care îl fac toate cadrele didactice care urmează cursurile de perfecționare și care se pregătesc pentru examenele de definire în învățămînt și pentru obținerea gradului II didactic.

Pe baza consultării colectivelor unor catedre universitare de psihologie și pedagogie, redacția a alcătuit o planificare tematică din luna octombrie a.c. și pînă în iunie 1982, urmînd să asigure — prin materialele ce vor fi publicate la această rubrică — parcurgerea integrală, la aceste discipline, a prevederilor programelor de perfecționare și pentru examenele cadrelor didactice.

Considerăm aceste tematici orientative doar ca repere, în măsură să stimuleze și să se adapteze stilului personal al fiecărui coleg de a-și organiza studiul individual.

Vom examina, cu întreaga atenție cuvenită, orice punct de vedere, sugestie sau observație critică — comunicate redacției — privind tematicile orientative pe care le publicăm.

Școala — principal factor de educație și cultură

Școala ca instituție socială: caracteristici, funcții, organizare. Sistemul de învățămînt ca ansamblu al instituțiilor școlare de diferite tipuri și grade și al relațiilor dintre ele. Integrarea sistemului de învățămînt în societate ca subsistem social. Raporturi de interdependență între învățămînt și alte subsisteme sociale (economic, cultural, științific, politic, demografic etc.), autonomie și dependență în organizarea și funcționarea învățămîntului. **Invățămîntul ca factor al dezvoltării sociale**; puncte de vedere despre valoarea socială a școlii: a) fetișizarea rolului școlii ca agent al schimbării sociale (teorii, iluministe și amelioriste); b) minimalizarea pînă la disoluție a funcțiilor sociale ale școlii (teoriile despre deșcolarizarea societății, învățarea incidentă etc.); c) școala ca factor de educație, cultură și dezvoltare socială — creșterea importanței sociale a educației în legătură cu transformările social-economice, științifice și culturale din societate. Concepția P.C.R. despre rolul actual al învățămîntului — bază teoretică și ideologică a politicii școlare din țara noastră.

Funcțiile principale ale învățămîntului: a) funcția economică: educația ca bun de consum și factor de producție; participarea directă și indirectă a educației la pregătirea forței de muncă; relația între dinamica profesiunilor și dinamica sistemului de învățămînt; modelul optim al calificării profesionale și implicațiile sale pentru conținutul și modalitățile de școlarizare; relația dintre calificarea profesională și productivitatea muncii; planificarea economică a învățămîntului; b) funcția cultural-formativă: sensuri ale conceptului de cultură; interferențe între educație și cultură; cultura școlară ca tip particular de cultură; înculturarea și cultura în raport cu formarea personalității de bază și a personalității individuale; valorile culturale și interiorizarea lor ca dimensiuni ale personalității.

Caracteristicile și structurile sistemului de învățămînt: a) principiile organizării sistemului de învățămînt din R.S.R.: caracterul de stat, laic, unitar, democratic, deschis și accesibil, obligativitatea învățămîntului de 10 ani; b) organizarea sistemului de învățămînt pe verticală (cicluri de învățămînt) și orizontală (tipuri și profile de unități școlare); organizarea sistemului; specificul fiecărei cicluri și relațiile dintre ciclurile de școlarizare (pe fluxuri ascendente și descendente); perspective comparative în analiza dinamicii sistemelor de învățămînt contemporane (virsta de debut de școlarizare, durata și organizarea învățămîntului obligatoriu, tendințe de diversificare și integrare organizațională a învățămîntului liceal etc.); originalitatea organizării sistemului românesc de învățămînt.

Trecerea la o nouă calitate în educație — obiectiv strategic al dezvoltării învățămîntului din țara noastră

A. Indicatori generali ai trecerii la o nouă calitate în învățămînt: natura și ierarhia obiectivelor învățămîntului, gradul lor de concordanță cu exigențele dezvoltării sociale, cu evoluția științei, tehnicii, culturii, calitatea strategiilor instructiv-educative, contribuția acestora la realizarea obiectivelor planificate, efectele propriu-zise ale educației școlare, randamentul social al instituțiilor școlare.

B. Factori determinanți ai trecerii la o nouă calitate în educație: concepția P.C.R. cu privire la necesitatea afirmării unei noi calități în toate domeniile vieții sociale, inclusiv în domeniul învățămîntului. Enumerarea și caracterizarea factorilor: trecerea României într-un nou stadiu de dezvoltare social-economică și culturală; revoluția tehnico-științifică, afirmarea deceniului al nouălea ca deceniu al științei și tehnologiei, calității și eficienței; perfecționarea relațiilor sociale și dezvoltarea conștiinței socialiste revoluționare; impulsivitatea activităților de formare a personalității comuniste, a omului de tip nou.

C. Premise ale trecerii la o nouă calitate: premise teoretice — cristalizarea unei noi concepții privind organizarea și funcționarea învățămîntului strategia in-

tegrării învățămîntului cu cercetarea și producția; premise instituționale — noua organizare structurală a sistemului de învățămînt; premise materiale — dezvoltarea rețelei de învățămînt, a gradului de dotare a unităților școlare, de modernizare a instrumentelor, uneltelor etc. utilizate în ateliere și laboratoare; premise umane — formarea și perfecționarea cadrelor didactice, creșterea gradului de competență.

D. Modalitățile de realizare a trecerii la o nouă calitate: direcții de dezvoltare și modernizare a învățămîntului.

— Prospectarea și definirea conținutului și modalităților de formare a personalității multilaterale din perspectiva exigențelor actuale și viitoare ale societății noastre, intensificarea activității de educație politico-ideologică și moral-patriotică a tineretului școlar.

— Identificarea unor noi căi și soluții de integrare a învățămîntului cu cercetarea și producția, accentuarea funcțiilor aplicative ale disciplinelor de învățămînt, modalități noi de organizare a practicii și de cercetare și valorificare a potențialului lor instructiv-educativ.

— Perfecționarea structurilor organizaționale în raport cu noile direcții și tendințe de dezvoltare a societății, științei și culturii. Învățămîntul seral și fără frecvență, și integrarea sa funcțională cu celelalte forme instituționalizate de învățămînt.

— Structura optimală a conținutului învățămîntului pe niveluri, tipuri și profile de unități școlare în raport cu tendințele de evoluție a științei, tehnicii și culturii; noi experiențe și soluții în perfecționarea conținutului învățămîntului (structuri modulare și interdisciplinare etc.)

— Optimizarea și inovarea tehnologiilor didactice din perspectiva necesității dirijării învățării elevilor; proiectarea pedagogică.

— Perfecționarea sistemului de evaluare a performanțelor școlare ale elevilor din perspectiva integrării lor socio-profesionale optime.

Abordarea sistemică a procesului de învățămînt

Trecerea de la analiza fragmentară (atomistă) a componentelor procesului de învățămînt la analiza globală (sistemică) a componentelor, relațiilor și proceselor instructive: necesitatea acestei treceri, implicații epistemologice.

Metodologia abordării sistemice: conceptul de sistem (mulțimea elementelor componente și a relațiilor dintre acestea structurate multinivelar și ierarhic, în așa fel încît generează o totalitate ireductibilă la structurile componente); abordarea sistemică relațională sau teologică: în prima variantă descriem, clarificăm și ordonăm elementele componente într-o topologie a intrărilor (input) și una a ieșirilor (output) pentru a studia relațiile de tipul input-output, pe cînd în a doua variantă ne concentrăm asupra relațiilor input-output din perspectiva funcționării proceselor sau transformărilor din sistem, în vederea realizării optime a unui scop determinat. Ca sistem, procesul de învățămînt constă în ansamblul componentelor implicate în proiectarea și desfășurarea unei activități instructiv-educative, al relațiilor specifice dintre componentele ordonate într-o topologie distinctă a intrărilor (inputs) și ieșirilor (outputs) și mulțimea transformărilor produse în sistem pentru atingerea unor anumite performanțe instructive.

Caracterizarea sistemică a procesului de învățămînt constă în:

a) specificarea (identificare, definire) componentelor sistemului: obiective, conținut, metode și mijloace de învățămînt, învățarea, agenții (profesorii și elevii) și relațiile sociale, evaluarea;

b) organizarea sistemică a procesului de învățămînt, adică ansamblul posibilităților de ordonare evolutivă și/sau relațională a componentelor;

c) analiza relațiilor dintre componente în vederea identificării structurii procesului de învățămînt, adică a aceluși aspect al organizării sale care rămîne constant sau permanent în timp;

d) prezentarea surselor de variație a atributelor componentelor și relațiilor dintre ele în funcție de referințe spațiale și temporale date. În acest sens vizăm: specificarea unei stări a sistemului la un moment dat, în condiții spațiale determi-

nate prin analiza valorilor caracteristice atributelor componentelor și relațiilor dintre ele; tranziția de la o stare la alta a sistemului; programul sistemului ca mulțime a stărilor și tranzițiilor de la o stare la alta, ilustrativ pentru dinamica procesului de învățămînt;

e) trecerea de la înțelegerea statică la cea dinamică a procesului de învățămînt și semnificația ei pentru analiza performanțelor instructive dezirabile ale sistemului.

Importanța abordării sistemice a procesului de învățămînt. Consecințe pentru proiectarea și realizarea pedagogică a activității instructive de dirijare a învățării în școală.

Definirea obiectivelor pedagogice și operaționalizarea lor

A. Problematika obiectivelor educaționale; semnificații teoretico-aplicative.

— Teoria și metodologia obiectivelor educaționale — un profil distinct și major în pedagogia contemporană. Arii de referință: conceptul de obiectiv, determinanți, tipuri, taxonomii, operaționalizare, implicații pentru planificarea, conducerea și evaluarea procesului instructiv-educativ.

— Conceptul de obiectiv; două distincții: obiective ale macrosistemului (sistemului de învățămînt) — indică finalitățile, scopurile, rolul social-uman al instituțiilor școlare; obiective ale microsistemului (procesului de învățămînt) — se referă la tipurile de achiziții intelectuale, tehnice, morale etc., la care urmează să ajungă elevii.

— Rolul obiectivelor în ansamblul politicii școlare și în structura acțiunii educaționale.

B. Tipologia obiectivelor educaționale; nivele de analiză.

— Varietatea criteriilor de organizare și clasificare: a) după timpul necesar realizării lor: obiective pe termen lung, pe termen mediu și pe termen scurt; b) după gradul de generalitate: obiective generale și obiective specifice; c) după gradul de structurare și sfera de aplicație: obiective de stăpînire (a bazelor unei discipline); obiective de transfer (sferă largă de aplicație); obiective de „exprimare” (a unicității, originalității persoanei) etc.

Trei nivele fundamentale de analiză a obiectivelor:

a) obiective generale — ale sistemului global de învățămînt;

b) obiective intermediare — definesc tipurile de rezultate la care trebuie să ajungă elevii în cadrul circumscripției obiectului de învățămînt;

c) obiective operaționalizate — obiective rigurose specificate, de o mare corectitudine, formulate după o metodologie specială.

— Diferențierea celor trei clase de obiective după gradul lor de generalizare, complexitate, după factorii care participă la elaborarea lor și după cadrul sau documentul în care sînt nominalizate. Raporturile dintre ele.

— Importanța practică a tipologiei obiectivelor educaționale.

C. Prioritățile modernizării obiectivelor pedagogice

— Dimensiunea axiologică a modernizării obiectivelor: critica școlii tradiționale pentru asincronismul dintre obiectivele promovate și exigențele noi ale dezvoltării sociale; schimbări în tabela de valori a educației; instituirea unor noi priorități în funcție de dezvoltarea social-economică, politică, științifică și culturală; îmbogățirea idealului educativ și reconsiderarea naturii și spectrului de obiective instructiv-educative.

— Dimensiunea metodologică a modernizării obiectivelor: perfecționarea principiilor, tehnicilor și modelelor de natură să conducă în mod științific la selecția, clasificarea, organizarea și specificarea riguroasă a obiectivelor pedagogice. Două obiectii aduse teoriei și practicii educative tradiționale:

a) obiectivele sînt enunțate și urmărite ca entități relativ independente, aflate în raporturi mai mult de juxtapunere, decît de integrare. Profesorul nu dispune de un model care să-i indice obiectivele pe scara unei complexități „naturale” sau legitime; b) obiectivele sînt formulate abstract, vag, n-au calitatea concretitudinii și de aici decurg numeroase consecințe negative în planul proiectării și realizării acțiunii educaționale.

D. Idealul educativ — cadru de referință și sinteză a obiectivelor generale

— Idealul educativ al societății noastre — dezvoltarea multilaterală a personalității. Factori determinanți și condiții. Documente de partid și de stat despre profilul actual al personalității comuniste.

— Componentele educației multilaterale: educația intelectuală, educația tehnologică, educația moral-cetățenească, educația estetică, educația fizică. Obiective specifice fiecărei componente și interacțiunea celor cinci laturi.

— Particularizarea și problemele specifice ale realizării idealului educativ în funcție de ciclul de școlaritate și obiectul de învățămînt. Contribuția disciplinei predate la educația multilaterală a elevilor.

E. Clasificarea obiectivelor pe domenii și clase comportamentale

— Trei domenii de clasificare a obiectivelor: domeniul cognitiv (educație intelectuală), domeniul afectiv (formarea ati-

tudinilor, concepțiilor), domeniul psihomotor (educație fizică, tehnică etc.)

— Adoptarea criteriului comportamental de clasificare a obiectivelor.

— Descrierea obiectivelor sub formă de acțiuni, operații, procese manifeste, exterioare.

— Sisteme de clasificare relevante pentru cele trei domenii; caracterizare generală: sisteme taxonomice (ierarhia), sisteme morfologice (non ierarhice, dar structurate precis și coerent); sisteme pentru domeniul cognitiv (Bloom, Guilford; Gagné-Merille, D'Hainaut etc.); sisteme pentru domeniul afectiv (Krathwohl, Landsheere etc.); sisteme pentru domeniul psihomotor (Guilford, Kibler, Harrow); încercări de sinteză.

— Analiza și evaluarea unui sistem taxonomic: premise și criterii de constituire, structură, clase de obiective, valoarea teoretică și practică din punctul de vedere al: varietății și importanței obiectivelor, organizării lor ierarhice, relevanței pentru selecția metodelor și strategiilor didactice și pentru îmbunătățirea evaluării randamentului școlar. Problemele critice ale taxonomiei analizate: validitatea (clarificarea este în mod real ierarhică, sînt acoperite toate tipurile de obiective din domeniul considerat?) și fidelitatea. Posibilități de aplicare (adaptare) a taxonomiei la disciplina predată. Propuneri de revizuire, dezvoltare a taxonomiei discutate.

F. Raportul obiectiv — conținut — metode

a) Raporturi de principiu: selecția și formularea obiectivelor, pe baza cărora se fac determinarea conținutului și, apoi, alegerea și utilizarea metodelor și mijloacelor didactice. Rolul activ al conținutului și metodelor în raport cu obiectivele:

b) Raporturi între tipuri de obiective și conținut: obiectivele generale ale învățămîntului ghidează elaborarea planurilor de învățămînt, nominalizarea naturii disciplinelor și ponderei lor pe trepte, tipuri și profile de școli; fiecărei discipline de învățămînt i se stabilesc obiectivele specifice, sintetice și fiecărei teme i se subordonează un ansamblu de obiective concrete. Pentru realizarea acestora din urmă, profesorul manipulează conținuturile particulare ale disciplinei date (fapte, noțiuni, probleme).

— Concretizarea raportului dintre obiective și conținut sub forma tabelelor de specificații.

— Rolul creator al profesorului în realizarea raporturilor optime dintre obiective, conținut și metode.

G. Metodologia operaționalizării obiectivelor

— Definiția operațională a obiectivului: a) în sens general — transpunerea unui concept sub formă de operații, acțiuni etc. b) în sens tehnic — specificarea obiectivului în termeni de comportament observabil și măsurabil; creșterea cantității de informație pe obiectiv, astfel încît să se elimine interpretările alternative posibile; indicarea univocă a unui singur tip de operație și de o calitate determinată.

— Varietatea modelelor de operaționalizare. Esența metodologiei operaționalizării:

a) Formularea obiectivului în termeni de comportament observabil; specificarea operațiilor, acțiunilor și produsului la care urmează să ajungă elevii la sfîrșitul unei unități didactice. Utilizarea ghidurilor operaționale: cuvinte-acțiuni, verbe și evitarea noțiunilor care desemnează procese interne, neobservabile (va șesiza, va înțelege etc.)

b) Descrierea condițiilor importante sub care elevii urmează să demonstreze dobîndirea obiectivului: informații, instrumente, materiale didactice care stau la dispoziția elevului sau care nu îl sînt permise a fi consultate și utilizate în rezolvarea sarcinii date.

c) Enunțarea criteriului de evaluare, a gradului de reușită preconizat. Criterii de evaluare: numărul minim de răspunsuri concrete pretinse; procente sau proporții de reușită; limite de timp; răspunsul să satisfacă un criteriu-model.

— Exemple de obiective operaționalizate din domeniul specialității predate.

— Evaluarea metodologiei operaționalizării: a) avantaje: obiectivele rigurose circumscrie elimină distorsiunile de interpretare între educatori, indică acestora precis, schimbările dorite la elevi, oferă elevilor repere sigure și motivații, în activitatea lor de învățare, facilitează selecția adecvată a metodelor de învățămînt, asigură o evaluare unitară și precisă a tuturor elevilor, permite o mai bună apreciere a activității cadrelor didactice, oferă corpului profesoral un cadru propice pentru a participa la perfecționarea programelor, manualelor școlare și a instrumentelor de evaluare a randamentului școlar, b) probleme critice, controverse și limite: pot să fie transpuse în termeni operaționali toate obiectivele educației?; ce relații sînt între gradul de complexitate al obiectivelor și metodologia operaționalizării?; care este raportul dintre conținutul învățămîntului și obiectivele operaționale?; trebuie să li se ceară tuturor elevilor să stăpînească la același nivel un obiectiv dat?; implicații pentru notarea elevilor; exprimă operaționalizarea o tendință de „mecanicizare” a educației?; „umanizarea” obiectivelor.

Lector univ. dr. EMIL PAUN
Lector univ. dr. DAN POTOLEA
Lector univ. dr. LAZAR VLASCEANU
Catedra de pedagogie a Universității din București

EROI AU FOST, EROI SÎNT ÎNCĂ!

Cu prilejul sărbătoririi, la 25 octombrie, a Zilei Forțelor Armate ale Republicii Socialiste România, cinstind memoria tuturor luptătorilor pentru eliberarea și independența patriei, publicăm portretele unor învățători și profesori care, prin jertfa lor, au înscris pagini de glorie și eroism în istoria contemporană a patriei.

În acea zi de 29 august 1944, pe la ora amiezii, o parte din unitățile Diviziei se aflau în comuna Bucu. Cînd au primit ordinul să se deplaseze spre Slobozia, pentru a se angaja în luptă cu hitleristii, era trecut de miezul zilei. Uraganul de foc al unei coloane inamice năpădise străzile Sloboziei. Luptătorii români i-au întimplat pe cotropitori cu grenade, cu focul puștilor și armelor automate. Lupta, însă, era inegală.

Era spre ora amurgului, cînd o altă coloană motorizată germană și-a făcut apariția la marginea de vest a Sloboziei. Hitleristii au atacat din mers, cu tunurile de pe transportoare și cu arme automate. Intimpînd rezistența ostașilor români, ei s-au răspîdit. O parte din coloană a reușit să ajungă la marginea de est a orașului la podul Lăcoșiei. Acolo, după o luptă înverșunată cu subunități românești, înamicul a fost nevoit să renunțe la intenția de a-și continua înaintarea spre Călărași, de unde spera să ajungă în Bulgaria. N-a abandonat însă lupta. Și-a regrupat forțele și a dezlănțuit un atac pe direcția comunei Bucu, tînd să treacă Dunărea pe la Gurguș. Atacul hitleristilor avea să fie stîvît de subunitățile Regimentului 31 Infanterie.

În acest sector de luptă se afla și locotenentul Gheorghe Ansa. Tunurile subunității sale au fost amplasate pe lîngă podul din apropierea orașului. La cîteva clipe după ce locotenentul Ansa a ordonat demarșarea tunurilor, două mașini de luptă ale hitleristilor au fost luate în stîm. La un moment dat, obuzul s-a răsturnat la o distanță de cîteva sute de metri de tunurile. Un alt obuz a răsturnat la o distanță de cîteva sute de metri de tunurile. Un alt obuz a răsturnat la o distanță de cîteva sute de metri de tunurile.

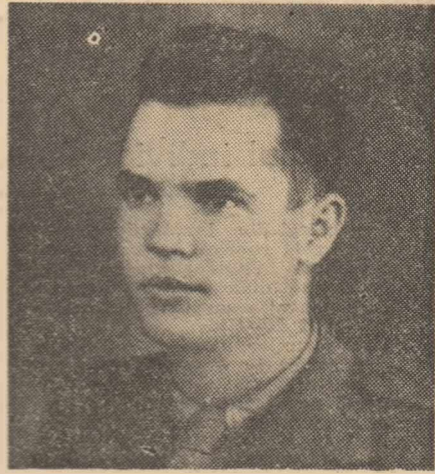
Cînd înverșunarea s-a intensificat, peste podul Lăcoșiei s-a declanșat un atac. Cînd obuzul s-a răsturnat, obuzul a dat semnal luptei. În momentul în care hitleristii au început să treacă Dunărea pe la Gurguș, obuzul s-a răsturnat la o distanță de cîteva sute de metri de tunurile.

În timpul atacului, locotenentul Ansa a fost rănit în braț și picior. După ce a fost rănit, el a rămas în poziția sa, continuînd să conducă lupta.

În acea zi de august 1944, regimentele Diviziei 10 infanterie mărșăluiau prin Câmpia Bărăganului, venind din Dobrogea.

Din această mare unitate făcea parte și locotenentul de rezervă Gheorghe Ansa, care îndeplinea funcția de comandant al unei subunități de tunuri anticar aparținînd Regimentului 38 infanterie. Era un bărbat voinic și chipos, plin de viașoare. Își făcuse alură de atlet încă în anii copilăriei, petrecuți în comuna lui natală, Tufoști, din județul Brăila. Aici, în preajma bălților Dunării, sub arșita soarelui, în bătaia vînturilor, trudea la munca cîmăului, pescuia și vislea ore întregi, condus în barca pe oglinda apelor.

Mai tîrziu, ca elev al Școlii normale din Galați, sportul era una din pasiunile lui.

În toamna anului 1916, dușmanii s-au abătut, puhoi, cu mitraliere și cu tunuri, asupra satului Turcinești, au cotropit Gorjul și alte părți ale țării.

Oamenii și-au părăsit casele, avuții și s-au refugiat în munți. În Turcinești, au rămas doar cîteva bătrîni. Sub vremelnica ocupație a trupelor invadatoare s-a aflat și Dumitru Manta, tatăl lui Savu, un om harnic, recunoscut pentru talentul cu care meșteșugea strajă gorjene. Bolnav și infirm, cu un picior paralizat, n-a vrut să părăsească satul, pentru a nu le fi la ai lui povară.

Savu avea atunci doi ani și cîteva luni. În munți, unde s-au retras ai săi, a căzut grav bolnav, din cauza frigului și a foametei. În aceeași vreme, Dumitru Manta pătimea sub ocupația militaristilor germani. Cotropitorii nu luau în seamă nici măcar faptul că omul pe care îl anchetau, supunîndu-l la cazne, era infirm. Îi împingeau de pe cal, iar cînd îl vedeau jos trageau cu pistoalele în jurul lui pentru a-l forța să se ridice. Îi cereau informații despre trupele române. N-au obținut de la el nici un cuvînt.

Savu Manta n-avea să uite nimic din tot ce aflase despre acei ani însingurați. Mai tîrziu, ca învățător, după ce absolvise Școala normală din Tirgu Jiu, le povestea elevilor săi ceea ce îi istorisise mama sa în legătură cu tragediile războiului.

Despre suferințele poporului român, despre lupta lui plină de jertfe, locotenentul de rezervă Savu Manta le vorbea și ostașilor pe care-i avea sub comandă, pe frontul antihitlerist. Era, pentru ei, un sfîtuitor, un imbold și un exemplu de bărbăție.

Războiul l-a smuls de la catedra la care a funcționat ca învățător și l-a adus la comanda unei subunități din prima linie a frontului. A participat, mai întîi, la luptele duse în Banat, apoi în acțiunile de pe teritoriile Ungariei și Cehoslovaciei. Cu ostașii companiei sale, a realizat asalturi surprinzătoare, soldate cu capturarea a numeroși inamici. „Pentru acțiunile... înconunate de succes pe străzile Budapestei — a notat într-un document comandantul Regimentului 95 infanterie —, locotenentul Manta Savu a fost citat la Radio în ziua de 12 ianuarie 1945”.

Deși cu rîndurile rărite, compania de viteji a locotenentului Savu Manta a continuat să lupte cu același elan imorimat de comandant, înaintînd decît în dispozițivul dușmanului. Asaltînd clădire după clădire, pe bulevardul Rákoczy, în ziua de 15 ianuarie 1945, a capturat 59 de inamici. Înregistrați la capitolul prizonieri, acești captivi s-au adăugat la numărul militarilor inamici dezarmați în luptele anterioare de compania locotenentului Savu Manta.

A căzut vitejește în luptele din Cehoslovacia, la 4 martie 1945.

Pentru faptele sale eroice, i s-a conferit cea mai înaltă distincție de război — Ordinul „Mihai Viteazul”.

V. BĂRZA

IN ATENȚIA CITITORILOR :

Redacția reamintește cititorilor că nu poate să satisfacă nici o cerere de numere din revista „Tribuna școlii” apărute în luna noiembrie sau anul precedent, singura modalitate fiind de a consulta lecțiile din bibliotecile școlare sau bibliotecile de specialitate. Recomandăm cititorilor să-și reînnoiască din vreme abonamentele pentru a-și asigura primirea cu regularitate a revistei noastre.

Mîna dreaptă a școlii

La intrarea în cunoașterea întreprinderii „Vîtrometan” din Medias mă impresionă cîteva zeci de chipuri luminoase de școlari, băieți și fete de vîrstă diferită. Derutată, pentru că nu așteptam să văd aici în hol, mă apropii și citeșc, mărturisesc, cu surprinzătoare curiozitate: „Copiii noștri, mîna dreaptă noastră”. Aflu apoi că acești copii sînt ai muncitorilor întreprinderii, elevii a școlii pe care o patronază întreprinderea „Vîtrometan”, că trimestrial apar aici alți și alți nume de elevi ce fac onoare școlii și părinților și că la acest pasaport se opresc să-l admire și să-și alefie clipe de mîndrie și bucurie toți cei ce lucrează aici.

„Zilele trecute m-am oprit în fața unui alt panou, tot pentru că mi-a crescut curiozitatea și interesul. De data aceasta nu era expus într-o întreprindere, ci într-o școală. Școala din comuna Poiana Cîmpină, județul Prahova. Iar pe panou nu erau chipuri de școlari, ci de adulți, oameni care surprindeau bărbății, femei, chiar bătrîni angajați într-o febrilă activitate: în clase, în atelierul școlii, în curte la sala polivalentă și în multe alte colțuri ale școlii. Elisabeta Albu, directoarea școlii, mă lămurește că sînt părinții elevilor. „Mîna noastră dreaptă” cum îl numește cu vîdită plăcere.

Aceste două aspecte aparent banale, de suprafață — mi-au creat convingerea că școala-familia, școala-întreprindere formează, de cele mai multe ori, un tot unitar, un front comun îndreptat avînd ca principal obiectiv instruirea și educarea copiilor, că între acestea există o colaborare, o înțelegere fructuoasă manifestată printr-o gamă variată de forme.

Despre cîteva aspecte ale acestei co-

laborării mi-a vorbit directoarea școlii din comuna Poiana Cîmpină. Mai întâi însă o primă impresie: școala este foarte frumoasă, curată și deosebit de bine întreținută cu tot ce presupune un învățămînt modern, de bună calitate. Fiecare, la toate etapele se adăugă și plăcut de frumoase pe care i-l dăruie cu generozitate zona: colțuri în care-i plăcut, și care anume, în toamna, această încălzită de aer, are un farmec aparte.

Adevărata frumoasă, cea proprie școlii, i-au făcut-o însă oamenii: colectivul didactic în colaborare cu comitetul cetățenesc de părinți, cu cel aproape 300 de „colaboratori permanenți” care sînt părinții elevilor.

Vizitînd școala. Văd aici de clasă cu birouri noi sau aproape noi, cu table pliante, cu tot felul de planșe, de aparate electrice în dulapuri înscrise, în vîrșă, pe panouri, sau pe stîlpe. Peste tot la ferestre pendule lucrate de mîni în metode populare specifice zonei. Văd laboratoarele de chimie, de fizică, biologie cu mese de lucru, cu scame ergonomice, cu pupine de comandă. Într-o clădire separată, din curte gîste școlii distînd la culmea, roșie și în rezonanță, sînt instalate pentru atelierul vîntului atelierul de mecanică, lăcătușerie, electrotehnică, de gospodărie. Toate sînt bine înscrise. Întîi este pus la punct, cu într-o adresă, cu o bună gospodărie întreprindere. Într-o sală într-o sală de sport cu funcționalități multiple — cinematograful, sală de spectacole, sală de încălzire a părinților etc. Și aici, tot ce este necesar pentru buna sa funcționare. În cabinetul său directoarei mi-a arătat stafia interfon deosebit de eficientă în procesul de învățămînt.

Afară, toată curtea este pavată și împrejmuată cu un gard nou din fier forjat. Privindu-le, remarcă precizările directorului: „Tot ce vedeti se datorează, în cea mai mare măsură, contribuției comitetelor cetățenești de părinți, muncii familiilor, celor 300 de colaboratori ai școlii”.

Sînt încorporate aici mii și mii de ore de muncă ce valorează sute de mii de lei. De la operații simple de tinichigerie, zidărie sau reparatii, pînă la cele mai dificile, de confecționare de scule sau aparatură complexă, la introducerea apei și a gazelor, totul este rodul muncii pline de dăruire a comitetelor cetățenești de părinți, rodul colaborării, al înțelegerii care s-a instituit între școală și familie al înțelegerii și responsabilității creșterii și formării fizice și generale revine desigur școlii și familiei.

Ar fi greu să-l numesc, destul ar merita, pentru că toți membrii comitetelor cetățenești de părinți, așa cum mă asigură directoarea, sînt oameni de nădejde ai școlii. Cîteva însă, în special cei ce alcătuiesc comitetul cetățenesc de părinți pe școală, sînt prezente, prin rîndurile muncii lor profesionale. Traian Marinescu, maestru, președinte de cîteva ani al comitetului cetățenesc de părinți, Alexandru Popescu, Aurel Pașac, Alexandru Popescu, Ion Bucura, Victor Pașac, Ion Bădică și mulți alții, maistri sau muncitori la întreprinderile de piese turnate sau la cea de reparatii de tractoare și motoare grele care patronază școala. Toți își onorează profesia de părinți cu aceeași conștiință responsabilă și atitudine ca și pe aceea din întreprindere.

Sprijin de neprețuit a primit și primește școala de la Comitetul cetățenesc de părinți mai ales în asigurarea unui proces de învățămînt de bună calitate, în realizarea unui bun frecvență și disciplină a elevilor. Datorită acestui sprijin permanent, anul școlar trecut a fost un record atît pentru rezultatele la învăță-

tură (98,8 la sută elevi promovați la clasele I-VIII și 100 la sută la clasele IX-X) cît și la frecvență și disciplină. Și modul în care s-au prezentat elevii la începutul acestui an de învățămînt — ținută, prezență, disciplină, ireproșabile — este dovada înțelegerii de către toți părinții a responsabilității pe care o au, alături de școală în pregătirea copiilor. Doar două exemple de modul în care a acționat conducerea școlii împreună cu Comitetul cetățenesc de părinți pentru obținerea acestor rezultate sînt edificatoare: în anul școlar trecut, pe trimestrul doi, s-au înregistrat absențe sistematice ale unor elevi din două motive: unii nu erau supravegheați de părinți, aceștia fiind în ture necorespunzătoare cu programul elevilor iar alții, care locuiau în două comune învecinate, nu puteau călători cu autobuzele din neconcordanța orelor și traseelor acestora cu cele ale elevilor. Împreună cu directoarea școlii, președintele comitetului cetățenesc de părinți a acționat operativ. Discuțînd cu directorul și secretarul de partid al întreprinderii de reparatii tractoare și motoare grele, aceștia au schimbat turele părinților respectivi asigurînd astfel supraveghearea elevilor. De asemenea, apelînd la primarii comunelor în cauză s-a hotărît schimbarea orelor de circulație și a traseelor unor autobuze spre a veni în ajutorul elevilor. La modul acesta — operativ, prompt, într-o bună colaborare și înțelegere — se rezolvă fiecare situație, astfel că, așa cum îmi spunea directoarea școlii, prezența zilnică a membrilor comitetelor cetățenești de părinți în școală, a altor părinți este un lucru firesc, considerîndu-se și unii și alții — școala pe de o parte, familia pe de alta — investiți deopotrivă cu nobla îndatorire de a forma și educa omul de mîine.

MONICA ROBEA

Educația ateistă a tineretului școlar

(Urmare din pag. 3)

servării masei substanțelor, s-a recurs la următoarea experiență: într-un pahar Berzelius s-au pus 10 ml soluție de NaOH, în alt pahar s-au pus 10 ml HCl. S-au așezat paharele pe talerul unei balanțe. Balanța s-a echilibrat. Elevii au putut ajunge ușor la concluzia că suma masei substanțelor ce intră în reacție este egală cu masa substanței ce rezultă în urma reacției.

În matematică, mai ales la clasele mari, după ce elevii au suficiente cunoștințe de geometrie, se pot arăta aplicațiile practice ale acestor cunoștințe în determinarea raportului distanțelor de la Pămînt la Lună și Soare (pe baza trînzirilor asemene), măsurarea razei Pămîntului, determinarea pozițiilor tropicelor, determinarea distanței de la Pămînt la Soare.

La clasa a X-a, după ce s-au studiat noțiunile legate de vectori, se poate arăta aplicația acestor cunoștințe în astronomie. Se poate explica astfel mișcarea aparentă a planetelor.

De asemenea, în lecțiile care mi-au permis nu m-am rezumat numai la explicarea științifică a fenomenelor respective, ci am făcut un scurt istoric al descoperirilor sau al invențiilor respective, am arătat elevilor legătura dintre dezvoltarea științei și nevoile practice ale societății.

Formarea în școală, la elevi, a bazelor concepției materialiste despre lume contribuie la lupta împotriva prejudecăților, a superstițiilor și dogmelor religioase.

Adevăr și legendă

Prof. Victoria Pohoată, Școala nr. 5 din Capu Codrului: La clasa a VIII-a, am propus spre dezbateri tema: „Cum a apărut și evoluat viața pe pămînt?” observînd că această temă i-a atras pe elevii clasei. Cu o săptămîină înainte, așa cum se procedază de obicei, li s-au indicat elevilor bibliografia necesară și planul dezbaterii: erele geologice; ordinea apariției viețuitoarelor și condițiile care au impus această ordine; este posibil ca viața pe pămînt să fi apărut sub influența unor puteri supranaturale?

O contribuție însemnată la dezbateră temei și-au adus-o acei elevi care au propus-o, care urmăresc emisiunile de la televizor: „Teleenciclopedia”, „Călașorile în Univers” și care citeșc unele reviste, cum sînt „Natura” sau „Terra”.

Ca material ajutător am citit cîteva pasaje din cartea

„Rîndă pentru credincioși și necredincioși” de Iaroslavski, cuprinsă în capitolele IV și V și anume: „Cum au fost zădărnice animalele și plantele” și „Obișnirea omului”. Recurgerea la comparație a dat posibilitatea elevilor, o dată în plus, să se convingă mai bine de faptul că știința este mai presus decît orice.

Educația — teren al luptei ideologice

Prof. Adrian Botezai, Școala nr. 5 din Rădăuți: Pe baza analizei caracterelor de superioritate a unui grup față de altul din animalele studiate, am stabilit cu elevii principalele etape ale evoluției vertebratelor. În acest context, am analizat și cauzele care au determinat apariția acestor caractere, scoțînd în evidență transformările care au avut loc în mediul inconjurător și rolul acestora în evoluție. După stabilirea acestor concluzii, le-am consemnat pe tablă, iar elevii în caiete. Am discutat apoi despre evoluționism ca adevăr științific și creaționism ca teză mistică înapoiată.

Educația ateist-științifică trebuie privită ca o luptă ideologică împotriva concepțiilor neștiințifice și la baza acestei educații nu poate sta decît explicarea cu multă răbdare și convingere, pe înțelesul tuturor, a datelor științei moderne, care confirmă justetea concepției materialiste asupra dezvoltării naturii și societății.

CURSUL

„PROBLEME FUNDAMENTALE ALE EDUCAȚIEI REVOLUȚIONARE, PATRIOTICE SOCIALISTE A MASELOR, ALE ACTIVITĂȚII POLITICO-IDEOLOGICE A PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN”

Pentru dezbaterile din anul de învățămint politico-ideologic 1982—1983, vom publica tematică orientativă, consultații și liste de recomandări bibliografice pentru următoarele teme :

— Contribuția P.C.R., a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la dezvoltarea creatoare a teoriei și practicii construcției socialiste în patria noastră, la îmbogățirea gândirii revoluționare contemporane.

— Realizarea unei noi calități a muncii și vieții în toate domeniile de activitate — obiectiv fundamental al etapei actuale de dezvoltare a societății socialiste românești.

— Concepția P.C.R., a secretarului său general, cu privire la dezvoltarea națiunii socialiste. Rezolvarea justă, marxist-leninistă, a problemei naționale în România. Întărirea unității de nezdruccinat a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, în slujba înfloririi României socialiste.

— Activitatea ideologică, teoretică și politico-educativă — puternică forță de mobilizare a tuturor oamenilor muncii la îndeplinirea politicii partidului, a obiectivelor dezvoltării economico-sociale stabilite de Congresul al XII-lea. Sarcinile activității politico-educative a organelor și organizațiilor de partid izvorite din hotărârile Plenarei lărgite a C.C. al P.C.R. din iunie 1982 și ale Congresului al II-lea al educației politice și culturii socialiste.

— Dezvoltarea patriotismului revoluționar — sarcină centrală a activității politico-educative a organelor și organizațiilor de partid, de masă și obștești, a tuturor factorilor educaționali.

— Cunoașterea istoriei, factor puternic de educare a maselor în spiritul patriotismului și al solidarității internaționale, de formare a unei gândiri înaintate, pătrunse de respect față de valorile autentice ale trecutului de luptă și de muncă al fiecărui popor pentru independență și suveranitate, pentru dreptate socială și națională, armă de nădejde a prieteniei și solidarității internaționale, în promovarea colaborării și păcii între națiuni.

— Poziția P.C.R. în problemele religiei. Formarea și dezvoltarea concepției materialist-dialectice și istorice despre lume și viață a comunistilor, a oamenilor muncii — sarcină centrală a organelor și organizațiilor de partid.

— Politica externă a partidului și statului nostru — expresie a intereselor supreme ale poporului român, a cauzei progresului social, destinderii, independenței naționale și păcii.

CONTRIBUȚIA P.C.R., A SECRETARULUI SĂU GENERAL, TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, LA DEZVOLTAREA TEORIEI ȘI PRACTICII CONSTRUCȚIEI SOCIALISTE ÎN PATRIA NOASTRĂ, LA ÎMBOGĂȚIREA GÂNDIRII REVOLUȚIONARE CONTEMPORANE

Experiența revoluției și construcției socialiste în patria noastră demonstrează faptul că Partidului Comunist Român îi este proprie, în întreaga sa activitate, concepția, atitudinea creatoare, adevăr ce și-a pus pregnant pețea de originalitate asupra unor numeroase soluții practice și concluzii teoretice de mare anvergură, referitoare la edificarea societății socialiste și comuniste pe pământul multimilenar al României, la soluționarea constructivă a marilor probleme ale contemporaneității.

Succesele istorice dobândite de poporul nostru, îndeosebi după Congresul al IX-lea al partidului, izvorăsc din faptul că partidul reprezintă și realizează împreună cu poporul, pentru popor, interesele supreme ale tuturor oamenilor muncii fără deosebire de naționalitate, că strategia și tactica au ca fundament studiarea, cunoașterea aprofundată a realităților, aplicarea creatoare a socialismului științific în deplină concordanță cu condițiile concrete specifice fiecărei etape. În programul partidului — elaborat din inițiativa și sub direcția conducere a secretarului general al partidului — în opera și activitatea revoluționară a citorului României moderne, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care, în curând va implini 65 de ani și peste 50 de ani de activitate revoluționară, închinată partidului, poporului, idealurilor comunismului, sint cuprinse și sintetizate cu originalitate soluțiile, căile și practica adoptate de partidul și statul nostru pentru edificarea societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintarea României spre comunism, pentru aplicarea creatoare a concepției materialist-dialectice și istorice, a adevărilor universale valabile la particularitățile țării noastre. Definind obiectivul fundamental al etapei actuale — edificarea societății socialiste multilaterale dezvoltate — partidul a conturat fizionomia acesteia ca o societate care asigură dezvoltarea concomitentă a forțelor de producție, culturii, științei, învățămintului, a conștiinței, a unui om nou, constructor activ al propriei sale istorii. Contribuția adusă la dezvoltarea teoriei și practicii socialiste, la îmbogățirea ideologiei revoluționare este cuprinsă în opera tovarășului Nicolae Ceaușescu. Prin proporțiile și semnificațiile sale, această operă reprezintă un tezaur inestimabil de idei și teze noi, adevărată școală a gândirii socialiste, revoluționare, reflectată în procesul complex de făurire a noii noastre societăți, în dezvoltarea bazei tehnico-materiale, amplificarea democrației socialiste, formarea și dezvoltarea conștiinței politice, patriotice, revoluționare a maselor, fundamentarea științifică a creșterii rolului conducător al partidului, a rolului statului și națiunii în lumea contemporană, necesitatea aplicării unor noi principii în viața internațională, în apărarea păcii, în lupta pentru excluderea războiului din viața omenirii.

Avind în vedere stadiul de la care au pornit România, poporul, după cucerirea puterii, implicațiile revoluției tehnico-științifice, contemporane, combaterea unor teorii false care susțineau menținerea României la vechiul său statut de țară agrară, partidul a susținut necesitatea industrializării puternice a țării. În acest sens, valențele științifice ale gândirii secretarului general al partidului sint relevate de continuarea fermă a industrializării, trecerea de la industrializarea extensivă la cea intensivă, extinderea priorității a ramurilor de avangardă, purtătoare ale progresului tehnico-științific, modernizarea industriei, agriculturii, a întregii economii naționale, repartizarea rațională a forțelor de producție pe întregul teritoriu al țării, în vederea valorificării superioare a resurselor materiale și umane, dezvoltării armonioase, echilibrate a tuturor ju-

dețelor, creșterii avuției naționale și, pe această bază, a nivelului de trai material și spiritual al poporului.

Fundamentind conținutul perioadei anilor 1981-1985, tovarășul Nicolae Ceaușescu arată că obiectivul fundamental al acestuia „il constituie continuarea, pe o treaptă superioară, a îndeplinirii Programului partidului, creșterea în ritm susținut a economiei naționale, afirmarea cu putere a revoluției tehnico-științifice în toate domeniile, trecerea la o nouă calitate a întregii activități economico-sociale”.

În vederea realizării acestor cerințe, partidul, secretarul său general au fundamentat căi și soluții concrete pentru creșterea eficienței economice pe baza aplicării noului mecanism economico-financiar, a celor mai avansate cuceriri ale științei și tehnicii în producție, valorificarea superioară a tuturor resurselor materiale și energetice ale țării, precum și intensificarea cercetării științifice, geologice în scopul realizării independenței energetice.

Conceptul de eficiență cuprinde totalitatea domeniilor, activităților umane. Spunem acest lucru deoarece mai sint oameni care cred că această eficiență s-ar referi doar la activitatea direct productivă, ceea ce nu este decît parțial adevărat! Eficiența poate fi evaluată prin instrumente specifice în fiecare profesie, activitate utilă societății; în lumea școlii eficiența înseamnă însușirea temeinică a cunoștințelor, pregătirea multilaterală a tineretului pentru muncă, pentru viață, sporirea contribuției învățămintului la dezvoltarea științei și tehnicii, a culturii materiale și spirituale.

Pornind de la cerințele dezvoltării economiei naționale, de la actualul context al relațiilor economice internaționale, de la efectele crizei economice mondiale, de la exigențele participării României la diviziunea internațională a muncii, la circuitul mondial de valori materiale și spirituale, partidul nostru acționează stăruitor pentru mobilizarea și participarea responsabilă a comunistilor, a celorlalți oameni ai muncii, la realizarea integrală a tuturor indicatorilor de producție, îndeosebi a producției nete și fizice la toate sortimentele, creșterea productivității muncii sociale, sporirea competitivității produselor românești pe plan internațional.

O contribuție valoroasă pe care partidul nostru o aduce dezvoltării teoriei și practicii sociale o constituie elucidarea raportului dintre socialism și democrație. În acest sens, avem în vedere măsurile politice-organizatorice luate pentru perfecționarea organizării și conducerii societății, adîncirea democrației socialiste reale — în raport cu așa-zisa democrație burgheză în care tronează puterea banului, iocrizia, inegalitățile economico-sociale — prin atragerea și participarea directă a maselor la elaborarea și îndeplinirea politicii interne și externe a partidului și statului nostru, la conducerea societății. Această participare este asigurată printr-un sistem larg, cuprinzător, original, de organe și organizații politice, obștești, social-culturale, toate reunite în cadrul generos al Frontului Democrației și Unității Socialiste, avind în frunte partidul, pe secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Hotărîrea privind îmbunătățirea organizării și activității Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale al Republicii Socialiste România, constituie încă o dovadă a preocupărilor pentru perfecționarea conducerii și dezvoltării democrației muncitorești, socialiste. Acest organism va funcționa cu atribuții de Cameră economică legislativă, de Parlament economic, care va dezbate și aproba toate legile economice, planul, alte măsuri obligatorii pentru toate organele de stat și unitățile

socialiste, măsurile vizînd realizarea integrală a sarcinilor economice, legi ce vor fi adoptate apoi de Marea Adunare Națională.

Gîndirea novatoare, îndrăzneacă, deschizătoare de noi drumuri, orizonturi, a secretarului general al partidului, referitoare la adîncirea sentimentului și practicii oamenilor muncii de proprietari ai mijloacelor de producție, ai bogăției naționale, se reflectă și în fundamentarea posibilității personalului muncitor din cadrul unităților din industrie, altor oameni ai muncii din alte sfere de activitate, de a contribui, sub formă de părți sociale — între 10 și 50 de mii lei — la dezvoltarea mijloacelor fixe productive și de a obține, în funcție de această participare, un venit suplimentar din beneficii. Toate aceste aspecte sint cuprinse în proiectul de lege privind participarea, cu părți sociale, a oamenilor muncii din unitățile economice de stat la constituirea fondului de dezvoltare economică, supus dezbaterii publice.

Contribuția oamenilor muncii la fondul de dezvoltare va duce la întărirea răspunderii lor, în calitate de proprietari, folosirea superioară a fondurilor fixe, întărirea ordinii și disciplinei, la o participare mai activă la autoconducere și autogestiunea unității, creșterea rentabilității, beneficiilor, a avuției naționale.

Înaintarea patriei noastre pe calea progresului și civilizației, a unei vieți libere și demne, în concertul popoarelor lumii, este condiționată de necesitatea creșterii rolului conducător al partidului în toate domeniile. Calitatea partidului este dată de calitatea membrilor săi, a deciziilor și opțiunilor sale, de capacitatea sa de a rezolva eficient, în interesul poporului problemele, de a conduce din interiorul proceselor, viața economico-socială, de a perfecționa mereu mecanismul conducerii. „Îndeplinirea programului partidului, a hotărîrilor Congresului al XII-lea — spune secretarul general al partidului — impune ridicarea la un nivel tot mai înalt a activității politice și organizatorice a partidului nostru, a tuturor organelor și organizațiilor sale. Partidul trebuie să dea răspuns și să soluționeze problemele noi, deosebit de complexe ale dezvoltării țării, contradicțiile ce apar în acest proces de extraordinară complexitate, asigurînd conducerea unitară și progresul armonios al tuturor domeniilor de activitate”.

Una din cele mai importante contribuții aduse de partidul nostru, de tovarășul Nicolae Ceaușescu, la dezvoltarea teoriei și practicii socialiste constă în combaterea concepțiilor potrivit cărora în socialism nu sint contradicții, în fundamentarea faptului că transformarea revoluționară a societății nu se încheie odată cu instaurarea puterii politice a clasei muncitoare, cu îndeplinirea socialismului, că legile dialectice, contradicțiile între vechi și nou acționează și în socialism, ca forțe motrice ale dezvoltării. În acest sens, partidul, organele și organizațiile sale iau măsuri politico-organizatorice adecvate pentru rezolvarea contradicțiilor, combat cu toată fermitatea tot ce e vechi, mentalitățile și manifestările de rutină, burocratism, automulțumire, acționează pentru stimularea și promovarea hotărîții a noului în toate domeniile, a umanismului socialist, revoluționar.

Determinismul social, legile obiective ale dezvoltării, Programul partidului nu se realizează automat, fără contradicții, fără efort. Dacă ar fi așa, atunci n-ar mai fi nevoie de partid, de activitate educațională. Lupta dintre nou și vechi nu este ușoară. Ca noul să învingă este nevoie de voință, curaj, de o înaltă răspundere. Introducerea noului deseori este obstructivă, întîinește opoziții, stări refractare, de rutină și burocratism, automulțumire, lene intelectuală etc. Tocmai de aceea, este necesar să cunoaștem din timp ce e vechi, depășim, ce barează progresul, în vederea prevenirii și înlăturării ferme a cauzelor care-l generează. Sintetizînd bogatul filon al tradițiilor poporului român în îndelungata și zbuciumata sa istorie, a callățiilor sale eroice în apărarea libertății, a luptei sale pentru independență, dreptate și umanism, partidul nostru, sub conducerea nemijlocită a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a elaborat, supus dezbaterii publice și aprobat la Congresul al XI-lea al partidului, principiile și normele muncii și vieții comunistilor, ale eticii și echității socialiste. Acest cod nu are un caracter facultativ, ci obligatoriu. Transpunerea în practică a acestor principii și norme de o mare profunzime, originali-

tate, transformarea lor în convingeri ferme, în conduită de muncă și viață reprezintă imperative pentru fiecare membru al societății noastre, fără nici o excepție.

În documentele programatice ale partidului este fundamentată semnificația concepției materialist-dialectice și istorice pentru toate domeniile activității revoluționare, transformatoare a poporului, sub conducerea partidului. În Raportul la Congresul al XII-lea al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu arată : „La baza întregii activități ideologice trebuie să stea materialismul dialectic și istoric, socialismul științific, Programul partidului — Carta noastră fundamentală ideologică, teoretică și politică, expresia marxism-leninismului creator în România”.

Caracterul științific al conducerii de către partid este dat de faptul că acesta își fundamentează obiectivele strategice pornind de la legile generale ale naturii, societății și gândirii, că el asigură o analiză concretă, lucidă, critică, profundă a realităților interne și internaționale, o îmbogățire permanentă a teoriei și practicii revoluționare a edificării societății socialiste și comuniste, cu noi teze și concepțe de o excepțională valoare teoretică și practică.

În anii revoluției și construcției socialiste, îndeosebi după Congresul al IX-lea al partidului, în țara noastră gîndirea materialist-dialectică și istorică a luat o amploare deosebită. În aceste condiții, cunoașterea legilor generale ale dezvoltării, ale formelor concrete în care acționează, a devenit un imperativ major, permanent. „Numai cunoscînd aceste legi, adevărurile universale valabile — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — oamenii muncii vor putea acționa în mod conștient pentru transformarea naturii și a societății, vor putea fi cu adevărat stăpîni pe soarta lor, realizînd acel salt, cu adevărat revoluționar, de care vorbea Engels — saltul din „imperiuul necesității în imperiuul libertății”.

În concepția și practica partidului nostru, în opera și activitatea revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, materialismul dialectic și istoric nu constituie o colecție de teze imuabile, perfecte, date odată pentru totdeauna într-o formulă sacrosanctă, valabile oriînd și în orice condiții, situate undeva deasupra societății, a vieții, a mișcării istorice — așa cum mai încearcă unii teoreticieni să susțină — ci o ideologie în mișcare, receptivă la tot ce este nou. Superioritatea ideologiei partidului nostru față de ideologia burgheză rezidă în adevărul că ea își trage seva din realitățile concrete istorice, că ea reflectă viața așa cum este ea, o îmbogățește cu noi teze, principii și practici.

Însușirea și aplicarea teoriei revoluționare, a socialismului științific, nu poate însemna repetarea și transpunerea mecanică a unor teze și idei generale enunțate de clasici. Asemenea bucheri uită dialectica, condițiile noi care cer concepțe, teze noi. „Socialismul și comunismul, care se edifică în condiții istorice concrete extrem de diverse, nu se pot îndeplinii pe baza unui patent universal valabil, pe baza unei licențe unice, cum se întîmplă de pildă în tehnică. De altfel, dacă analizăm lucrurile mai atent, nici chiar în domeniul tehnicii principiul reproducției automate a unui model unic nu este întotdeauna valabil, pentru că oricine cumpără astăzi o licență este nevoit să o adapteze la cerințele și condițiile proprii și mai ales este interesat să acționeze pentru perfecționarea acesteia dacă nu vrea să rămînă în urmă”. „Cu atît mai mult în domeniul vieții sociale, în organizarea relațiilor noi, socialiste, trebuie permanent ținut seama de schimbările noi care intervin neîntrerupt în viață, de cerințele progresului și de necesitatea adaptării formelor organizatorice care corespund condițiilor concrete date”.

Evitarea acestor greșeli presupune adîncirea studierii realității, să gîndim, să experimentezi, să găsești soluții noi, adecvate, corespunzătoare fiecărei etape a revoluției și construcției socialiste. Acest adevăr este pe deplin confirmat de experiența partidului nostru.

CONSTANTIN RĂDUCU

Notă : Partea a doua a acestei consultații urmează să fie publicată în nr. 245 din luna noiembrie a.c., al revistei noastre.

Pentru școlile și liceele care au participat la lucrările agricole de toamnă

Prezenți la recoltarea produselor acestei toamne pline și bogate de rod, elevii și profesorii lor au dat dovada unei autentice și valoroase contribuții la stringerea recoltelor, răspunzînd cu însuflețire chemării partidului, a secretarului său general.

În unele școli și licee este posibil ca la unele discipline de învățămint să fie necesară restructurarea materiei.

Tovarășa prof. Doina Lucia Tîrea, director în Ministerul Educației și Învățămintului, ne informează că anul acesta nu se vor mai elabora — așa cum s-a procedat anul trecut — orientări privind restructurarea materiei la principalele discipline de învățămint pentru școlile care au participat la lucrările agricole de toamnă; în cazurile în care unele instituții de învățămint au activat o perioadă mai îndelungată la stringerea recoltei, cadrele didactice își vor replanifica materia putînd să aibă ca reper orientările publicate în revista „Tribuna școlii” nr. 233 din 14 noiembrie 1981 (pag. 5 și 10).

Tovarășul Gheorghe Rusitoru, director în Ministerul Educației și Învățămintului, ne asigură, că, în general, nu se impune o replanificare a materiei pentru elevii celor două trepte liceale: în cazuri cu totul excepționale în care devine necesară o asemenea planificare, profesorii vor solicita sprijinul colegivelor de catedră și directorilor liceelor respective.

Tovarășul Marin Dîscu, director în Ministerul Educației și Învățămintului, ne-a recomandat să adresăm cadrelor didactice invitația de a realiza informarea politică a elevilor, îndeosebi asupra evenimentelor care au avut loc în perioada în care aceștia s-au aflat în activitățile de recoltare. În acest sens, este necesar să se prezinte în cadrul Plenarei C.C. al P.C.R. din 7 și 8 octombrie a.c.

Pentru orice alte aspecte privind planificarea materiei și a celorlalte activități cu elevii, cadrele didactice și directorii școlilor pot solicita sprijinul colegivelor inspectoratelor școlare județene și al municipiului București.

Forma superioară a conducerii și muncii colective

Adunările generale ale oamenilor muncii din învățământul preșcolar, primar, gimnazial, liceal, profesional, de maiștri și din învățământul superior

Luna octombrie a marcat o perioadă, în care s-au organizat și s-au desfășurat adunările generale ale oamenilor muncii, organe de conducere colectivă ale tuturor unităților de învățământ.

Chemat să asigure cadrul larg, democratic, de desfășurare a conducerii colective, prin care întregul personal din toate unitățile de învățământ, de toate gradele, participă la dezbaterile tuturor problemelor acestor unități, la stabilirea soluțiilor și la aplicarea lor, în vederea îmbunătățirii întregii activități, adunările generale se constituie ca o formă superioară a conducerii colective în spiritul documentelor de partid și de stat, precum și ale Congresului Uniunii Generale a Sindicatelor din România.

Prezentăm, în continuare, câteva aspecte consemnate la unele adunări generale la care au participat membri ai conducerii Uniunii Sindicatelor din învățământ, Știință și Cultură și redactorii ai revistei „Tribuna școlii”.

Într-un climat de exigență prelevat de vizita secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul deschiderii actualului an școlar, colectivul Liceului Industrial nr. 2 din București a analizat rezultatele obținute în buna pregătire a elevilor, precum și lipsurile care se manifestă în activitatea instructiv-educativă. Vorbitoarea a apreciat atât raportul prezentat de președintele consiliului de conducere, directorul liceului, prof. Dumitru Streche, cât și planul de muncă pentru anul școlar în curs, conceput în spiritul indicațiilor date de secretarul general al partidului cu prilejul deschiderii acestui an școlar. În cuvântul lor profesorii și maiștrii instructori au subliniat necesitatea dezvoltării în continuare a bazei tehnico-materiale a școlii, a pregătirii temeinice a cadrelor didactice în vederea susținerii unor lecții cu un potențial educativ sporit la toate disciplinele, colaborarea școlii cu întreprinderea patronatoare, în scopul organizării judicioase a practicii tehnico-productive a elevilor.

Școala nr. 97 din sectorul 2 al municipiului București. Director: prof. Vasile Dăscălița, un nou director înimos care și-a câștigat adevărată încredere didactică din colectivul său. În cadrul adunării s-au remarcat, alături de bogăția propunerilor, numeroase aspecte menite să ducă la îmbunătățirea procesului instructiv-educativ. Atât raportul, cât și dezbaterile au analizat, cu răspundere, activitatea desfășurată pentru îndeplinirea sarcinilor școlii, pentru ridicarea calității procesului instructiv-educativ, apreciind modul de îndeplinire de către organele de conducere colectivă a atribuțiilor ce le revin. Am reținut propuneri cu privire la activitatea diferențiată, la tratarea individuală a elevilor din clasa I, care nu au frecventat grădinița, îmbunătățirea activității bibliotecii prin organizarea de acțiuni specifice (simpozioane, mese rotunde, lectorate, utilizarea judicioasă și eficientă a fondului de carte).

Școala nr. 15 din Bacău. O școală cu peste 2000 de copii. Raportul de activitate al consiliului de conducere și al biroului grupei sindicale expus de președintele consiliului de conducere, prof. Ene Teodor, a prezentat în fața oamenilor muncii din școală aspecte pozitive și negative, împliniri și neîmpliniri, greutăți cu care se confruntă școala. La această școală sînt școlarizați și cei 600 de copii ai Casei de copii școlari-fete din Bacău, casă care impresionează prin buna organizare a procesului instructiv-educativ, ceea ce ilustrează vocația de educatori a directorului școlii, prof. Șerbanu Mihalea, și a membrilor colectivului acestei unități de învățământ. De aceea, multe din propunerile care s-au făcut în adunarea generală s-au referit la modalitățile concrete de a-i ajuta și mai mult pe acești elevi ca să obțină bune rezultate în pregătirea lor școlară.

La adunarea generală de la Grădinița cu program prelungit nr. 12 din București, condusă de Alexandrina Alexandrescu, organizatorul grupei sindicale, s-au dezbătut problemele referitoare la bunul mers al activității în grădiniță, atât în ceea ce privește procesul instructiv-educativ, a cărui îmbunătățire a constituit subiectul analizei întreprinse în darea de seamă, cât și în activitatea de întreținere și gospodărire a bazei materiale a grădiniței, în vederea asigurării condițiilor optime de muncă și viață pentru întregul colectiv.

Raportul consiliului de conducere și

al liceului grupei sindicale prezentat de prof. Maria Costache, președinta consiliului de conducere al Școlii nr. 125 din Capitală, a evidențiat aspectele activității desfășurate și rezultatele obținute în îndeplinirea sarcinilor din anul școlar trecut. În cadrul discuțiilor, s-a relevat contribuția broadului grupei sindicale la perfecționarea cadrelor didactice din școală, prin metodele metodice și la nivelul profesional și al Capitalei. Prof. Cornelia Ștefănescu, organizatoarea grupei sindicale, s-a referit și la spiritul acordat și celor încredințați la examinarea de didactică și pentru obținerea gradelor didactice, asigurând sarcinile actuale și de perspectivă ale grupei sindicale, pentru îndeplinirea răspunderii întregului colectiv, a fiecărui membru de conducere, în vederea îndeplinirii exemplare a sarcinilor profesionale și a întregii discipline în muncă.

Liceul industrial nr. 37 din București, sectorul 2. Așa cum aprecia și prof. Eugen Danciu, directorul liceului, cea mai de seamă caracteristică a dezbaterilor din adunarea generală a constituit-o preocuparea pentru ridicarea calitativă a procesului instructiv-educativ. Totodată, s-a discutat foarte mult despre disciplina în muncă a cadrelor didactice și a elevilor. În acest sens s-au făcut propuneri concrete, la a căror aplicare în practică s-a și trecut deja. Astfel s-a propus să se elaboreze un regulament specific liceului, în cadrul reglementărilor generale, în vigoare. Au fost totodată luate în discuție întreținerea și gospodărirea în bune condiții a bunurilor obștești. S-a propus ca fiecare clasă să-și organizeze un fel de comisii care să vegheze la păstrarea în bune condiții a avutului obștesc al școlii. A fost lansată o chemare la întrecere pentru cea mai bună clasă.

Adunarea generală a oamenilor muncii de la Școala nr. 7 din Brașov s-a remarcat prin modul responsabil, critic și autocritic în care cei înscriși la cuvînt au analizat activitatea unui întreg an de muncă. Prin sugestiile și propunerile pe care le-au făcut, învățătorii și profesorii au subliniat în mod deosebit preocupările și eforturile depuse pentru ridicarea calității învățământului. Reținem, între altele, intervenția învățătoarei Viorica Călin — care a subliniat necesitatea colaborării între învățători și profesori — a profesoarei Lucia Focșă — care a prezentat experiența activității cu elevii la cerul de matematică, unde s-a realizat un film didactic distins cu premiul II la Festivalul Național „Cîntarea României”. Interesante probleme au ridicat totodată profesoarele Livia Oprea și Clara Bălan cu privire la colaborarea școlii cu familia.

Școala nr. 81 din sectorul 3 al Capitalei. Apreciem planul de măsuri, caracterizat printr-o judicioasă cuprindere a sarcinilor trasate de partid învățământului. De reținut obiectivele care vizează, în special, asigurarea unui înalt conținut al învățământului, o bună frecvență și disciplină școlară. Există premisele necesare pentru înfăptuirea

acestui plan, premise care constau în bunele rezultate obținute de acest mic, dar harnic colectiv, în anul școlar precedent.

Școala nr. 5, sectorul 1 din București. Pe marginea dării de seamă prezentate de prof. Lucia Botezatu, președinta consiliului de conducere, vorbitorii au insistat asupra muncii lor didactice, relevînd atât succesele dobîndite cît și greutățile întâmpinate împreună cu soluțiile de înlăturare a acestora. Astfel, prof. Gloria Ceacalopol a subliniat efortul necesar pentru a face față în bune condiții practicii pedagogice pe care o desfășoară aici studenții din centrul universitar București. Prof. Elena Constantinescu a scos în evidență eficiența conlucrării profesorilor în cadrul catedrelor de matematică. Cu deosebire, unii profesori au insistat asupra muncii cu manualul (prof. Silvia Rădulea și inv. Gabriela Voicu, prof. Ecaterina Handruș). Am reținut, de asemenea, intervențiile aceluia care, asemeni profesoarei Maria Spălățelu, s-au referit la preocupările pentru formarea unei gândiri flexibile și creatoare, materialist-științifice a elevilor. Încheind adunarea, prof. Virginia Haragea, organizatorul grupei sindicale, a supus la vot planul de măsuri care, îmbogățit cu propunerile făcute, va constitui o bună bază de lucru pentru acest an școlar.

Am constatat că, avînd fiecare particularitățile colectivului de muncă pe care îl reprezintă, toate adunările generale ale oamenilor muncii din unitățile de învățământ au și caracteristici dominante comune. Pretutindeni ele au fost pregătite și s-au desfășurat sub conducerea organelor și organizațiilor de partid. Asumîndu-și întreaga răspundere pentru organizarea adunărilor, pentru pregătirea materialelor și asigurarea condițiilor necesare bunei lor desfășurări, consiliile de conducere au dovedit că au înțeles pe deplin marea însemnătate a contribuției lor la ridicarea rolului colectivului de oameni ai muncii în înfăptuirea sarcinilor puse de partid în fața învățământului.

B. OCTAVIAN

Să creștem un tineret sănătos și viguros

(Continuare din pag. 7)

randament, prin folosirea rațională a pămîntului, cultivarea fierei septale de teren, instrucțiunile sale este depozitarul unei imense energii biotice potențiale furnizatoare de hrană, ca și prin ameliorarea selenului de plante și rașilor de animale, extinderea culturilor de legume și trăsnet, pe scară mai largă, a unor animale mici.

În programele școlare de la disciplinele de specialitate pentru licee și școlile profesionale cu profil agricol, de industrie alimentară, de comerț și alimentație publică, școlile sanitare, sînt prevăzute teme și capitole prin care se asigură însoțirea de către elevi a unor cunoștințe de bază privind: principiile alimentației sănătoase, modalități de menținere a valorii nutritive a alimentelor, tehnologii de producție, prelucrare, conservare, depozitare, transport și comercializare a produselor agroalimentare, prevenirea contaminării chimice și biologice a alimentelor. Asemenea teme fac și obiectul lucrărilor practice pe care le efectuează elevii, în laboratoare sau direct în unitățile productive.

Pe aceeași linie se înscriu și preocupările pentru îmbunătățirea începînd din anul universitar următor, programelor pentru învățământul superior agronomic, de industrie alimentară și comerț, precum și pentru facultățile și specializările de biologie, biochimie, chimie, medicină, stomatologie, farmacie, educație fizică, incit viitorii specialiști să dobîndească cunoștințele necesare privind alimentația științifică a populației.

Fără îndoială, școala de toate gradele are datoria de a forma în rîndul copiilor și tinerilor deprinderi de viață rațională, de respectare a regulilor igienei alimentare, în vederea menținerii stării de sănătate. În același timp, se impune realizarea concordanței între ceea ce își însușesc aceștia în instituțiile de învățămînt și practica concretă din viața cotidiană a fiecărei familii. Mai există, încă, obiceiul, îndeosebi în familiile cu un singur copil, ca unii părinți, dar mai cu seamă, unii bunici, din grija pentru ca acesta să nu flămînzească, sau din plăcerea de a-i face daruri, să supra-alimenteze copilul, mai cu seamă cu dulciuri — bomboane, prăjituri, ciocola-

vă, înghețată ș.a. (alimentație generatoare de obezitate, de o serie de alte boli derivate din malnutriție). Dulciurile se consumă adesea în orice moment al zilei în cantități deosebit de mari. Apoi, sînt cunoscute inapetența și lipsa de obiznă la mîncare a multor copii pentru consumul supă și ciobel, mai cu seamă ale celor din legume, sau ai salateilor, determinată de necunoașterea sau de o slabă cunoaștere a principiilor alimentației raționale în cadrul unor familii, dar și de neglijența copiilor încă de mici să consume cu plăcere preparatele din legume, sarcavaturi și fructe.

Obținerea unor copii de o mîncare „pe față”, mai mult în picioare, din dorința de a nu pierde din jocurile la care sînt aprigați, consumarea alimentelor chiar înainte de somnul de noaptea — și multe altele — sînt tot atîtea probleme care fac, și trebuie să facă, subiectul lectoratelor cu părinții desfășurate în grădinițe și școli, cîmpunîndu-se și probleme privind regimul de activitate și de odihnă al copilului, aplicarea cerințelor unei alimentații echilibrate în funcție de vîrstă și teritoriile specifice ale copiilor și tinerilor. Participarea unor specialiști la aceste dezbateri constituie o modalitate eficientă de influențare în sens favorabil a comportamentului alimentară.

Pentru realizarea acțiunii de educare a copiilor și tinerilor în spiritul alimentației echilibrate, a formării și consolidării deprinderilor și comportamentelor igienice privind alimentația, un rol deosebit de important, alături de familie, îl au învățătorii și profesorii diriginți, care trebuie să albe, în continuare, în vederea realizării acestor sarcini educative de mare importanță. Activitatea desfășurată în cercuri, colonii și în tabere, reprezintă, de asemenea, cadrul în care tînetul este educat în spiritul principiilor științifice ale alimentației.

În activitatea educativă se va acorda o atenție mai mare în direcția formării la copii, elevi și studenți a deprinderilor de a consuma legume, lapte praf și paste făinoase.

Intrucît o parte din bucătării încadrate în cantinele unităților de învățămînt au o insuficiență pregătire, se vor organiza cu aceștia, prin inspectoratele școlare județene, în colaborare cu direc-

țiile sanitare, diferite activități de perfecționare, schimburi de experiență. Cu prilejul acestor activități, o atenție deosebită se va acorda inițierii bucătarilor în prepararea unor mîncăruri diversificate, bazate pe legume.

Vor fi luate măsuri pentru îmbunătățirea rețetelor pentru realizarea preparatelor culinare în colectivitățile de copii și tineri, care iau masa în cantine școlare, studentești, în colonii și în tabere, cu respectarea cerințelor științifice. Cunoscînd că de periculoasă este carența de vitamine și proteine din alimentație, mai ales la vîrsta la care organismul este în creștere și dezvoltare, se va asigura un consum sporit de legume și fructe, produse lactate, ouă și pește — acestea din urmă conținînd proteine cu deosebită valoare biologică. În cantinele unităților de învățămînt se vor stabili meniuri în raport de vîrstă, efort fizic și de sezon, extinzîndu-se servirea zilnică a meniurilor calde.

Ministerul Educației și Învățămîntului, în colaborare cu Ministerul Sănătății, organizațiile de copii, de tineret și de femei, va acorda și de acum înainte atenția cuvenită urmării modulului în care meniurile zilnice stabilite pentru colectivitățile de copii și tineri care iau masa în cantine, în colonii și tabere asigură principiile alimentației științifice și condițiile igienice de funcționare a acestor unități.

În cadrul cercurilor pedagogice, comisiilor metodice ale educatoarelor, învățătorilor și profesorilor de biologie-agricultură, precum și în ședințele cu directorii, vor fi dezbătute sarcinile ce revin școlii în educarea și realizarea unei atitudini corecte privind alimentația.

Totodată, în cadrul acțiunilor de perfecționare cu aceste categorii de cadre didactice, se va avea în vedere și includerea unor dezbateri, în prezența specialiștilor, legate de rolul școlii în educarea copiilor, tinerilor și a familiilor, acestora în spiritul alimentației științifice, în vederea ridicării nivelului de trai, a calității vieții întregului nostru popor.

Așadar, Ministerul Educației și Învățămîntului, toate categoriile de cadre didactice, în colaborare cu organizațiile de copii și tineret, cu ceilalți factori educaționali vor acționa cu răspundere pentru traducerea în viață a sarcinilor ce le revin din Programul de alimentație științifică a populației, în vederea promovării stării de sănătate și a menținerii vigoriei tuturor cetățenilor țării noastre.